ΕΤΗΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

Πύργος Αθηνών, Β΄ Κτίριο, Μεσογείων 2-4,
Αθήνα, ΤΚ 115 27

www.cablel.gr

ΓΕ.Μ.Η. 117706401000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α. ΕΤΗΣΙΑ ΈΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ 3

1. ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗ ΧΡΗΣΗ 5
2. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ 2019 12
3. ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ 13
4. ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ & ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ 22
5. ΈΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 26
6. ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ 28
7. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΘΥΓΑΤΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ 30
8. ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ 30
9. ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ 30
10. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ 31

Β. ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ & ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ 33

ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ 37
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ 38
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ 39
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ 41
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ & ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ 42

Γ. ΈΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ 125

Α. Ετήσια Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
ΤΟΥ ΔΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ Α.Ε."
ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ
ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Κυρίες και κύριοι Μέτοχοι,

Στο πλαίσιο των διατάξεων του ν. 2190/1920 και των σχετικών αποφάσεων του Καταστατικού της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ Α.Ε., ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΛΩΔΙΩΝ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ (εφεξής η «Ελληνικά Καλώδια» ή η «Εταιρία»), σας υποβάλλουμε την παρούσα Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την χρήση 2018, ήτοι από 1η Ιανουαρίου 2018 έως και 31η Δεκεμβρίου 2018.

Η παρούσα Έκθεση περιέχει τον απολογισμό των οικονομικών αποτελεσμάτων και μεταβολών της χρήσεως, την αναφορά των σημαντικών γεγονότων κατά το 2018, την ανάλυση των προοπτικών & κινδύνων που αναμένονται κατά το 2019, καθώς και την παράθεση μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Η πληροφόρηση αυτή αφορά τόσο τον Όμιλο όσο και την Εταιρία.

Η Εταιρία εξαιρείται από την σύνταξη ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων διότι οι χρηματοοικονομικές της καταστάσεις περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις των μητρικών εταιριών Cenergy Holdings S.A. και VIOHALCO SA/NV. Η Διοίκηση αποφάσισε να συντάξει ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις για την αποτελεσματικότερη ενημέρωση των χρηστών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Με τη σύνταξη ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων βελτιώνεται η παρουσίαση τόσο των δραστηριοτήτων του Ομίλου όσο και της χρηματοοικονομικής του θέσης, ενώ παρέχεται πιο πλήρης και πιο σχετική πληροφόρηση στους χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Πρώτη ημερομηνία σύνταξης ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ορίστηκε η 30η Ιουνίου 2016 και συντάχθηκαν για τις οικονομικές χρήσεις 2017 και 2018.

Ο Όμιλος Ελληνικά Καλώδια ενοποιεί πλην της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ Α.Ε. και τις ακόλουθες συνδεδεμένες εταιρίες:

Θυγατρικές (μέθοδος πλήρους ενοποίησης):

- FULGOR A.E., με έδρα την Αθήνα
- LESCO O.O.D., με έδρα το Μπλακόεγκραβ Βουλγαρίας

Από κοινού δραστηριότητες:

- VO Cablel VOF, με έδρα την Ολλανδία
- V.O.F. Tideway – Hellenic Cables, με έδρα την Ολλανδία

1. Απολογισμός Για Την Κλειόμενη Χρήση

Σε όλη τη διάρκεια του 2018 η ανάπτυξη στην Ευρωζώνη κυμάνθηκε ελαφρώς αυξητικά[1] γεγονός που επηρέασε θετικά τις πωλήσεις του Ομίλου. Η μέση τιμή του χαλκού κυμάνθηκε κατά μέσο όρο στα Ευρώ 5.519 ανά τόνο το 2018 έναντι Ευρώ 5.453 ανά τόνο για το 2017, ενώ η μέση τιμή του αλουμινίου ανήλθε στα Ευρώ 1.786 ανά τόνο για τη χρήση του 2018 έναντι Ευρώ 1.742 ανά τόνο για τη χρήση του 2017.

Εντός του 2018 ολοκληρώθηκαν με επιτυχία σημαντικά έργα, όπως η διασύνδεση των αιολικών πάρκων Borkum Riffgrund 2 και Trianel για λογαριασμό της TenneT στην Γερμανία. Επιπρόσθετα, ξεκίνησε η εκτέλεση σημαντικών συμβάσεων, όπως περιγράφεται παρακάτω.

Από την άλλη μεριά, αναβλήθηκαν ορισμένες αναθέσεις έργων υψηλής τάσης που αναμένονταν εντός του πρώτου εξαμήνου του 2018, με αποτέλεσμα το εργοστάσιο της Fulgor να λειτουργήσει σε χαμηλά επίπεδα αξιοποίησης της παραγωγικής δυναμικότητάς του εντός του 2018, γεγονός που επηρέασε αρνητικά τα αποτελέσματα ολόκληρου του οικονομικού έτους. Τα ενοποιημένα αποτελέσματα του τρέχοντος έτους επηρεάστηκαν επίσης από την εκτέλεση δυσμενέστερου μείγματος έργων σε σχέση με το 2017. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του 2018, εξασφαλίστηκε ένας σημαντικός αριθμός έργων στον κλάδο των υποβρύχιων καλωδίων, δίνοντας τη δυνατότητα στη Fulgor να επανέλθει σε υψηλά επίπεδα αξιοποίησης της παραγωγικής δυναμικότητάς της από το 2019.

Ο κλάδος των παραγόμενων καλωδιακών προϊόντων σε ενοποιημένο επίπεδο κατέγραψε υψηλότερους όγκους πωλήσεων κατά 6,3% έναντι του 2017 (2018: 50,5 χιλ. τόνοι, 2017: 47,5 χιλ. τόνοι). Οι υψηλότεροι όγκοι συνοδεύτηκαν και από βελτιωμένο μείγμα πωλήσεων. Οι βασικοί παράγοντες που οδήγησαν σε βελτιωμένες επιδόσεις στον κλάδο παραγόμενων καλωδιακών προϊόντων είναι οι παρακάτω:

- Οι καλύτερες από το αναμενόμενο επιδόσεις της ελληνικής αγοράς λόγω της αυξημένης ζήτησης από εργολάβους και τεχνικές εταιρίες.
- Η ήπια άνοδος της ζήτησης σε παραδοσιακές αγορές (Γερμανία και Κεντρική Ευρώπη) και η περαιτέρω διείσδυση σε νέες αγορές (Σκανδιναβικές χώρες και Μέση Ανατολή) και
- Η δυναμική ζήτηση για καλώδια τηλεπικοινωνιών και σηματοδότησης στην Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή.

Αυξημένες ήταν και οι πωλήσεις αγοραζόμενων καλωδιακών προϊόντων που πωλούνται ως εμπορεύματα στην Ελληνική αγορά. Πιο συγκεκριμένα, ο όγκος πωλήσεων ανήλθε σε ενοποιημένο επίπεδο στους 8,56 χιλ. τόνους, αυξημένος κατά 22,1% σε σχέση με το 2017 (7,01 χιλ. τόνοι).

Παρατηρήσεις επί των αποτελεσμάτων χρήσης

Ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών για το 2018 ανήλθε σε Ευρώ 443 εκατ., αυξημένος κατά 16% σε σχέση με το 2017, κυρίως λόγω των αυξημένων όγκων πωλήσεων στον κλάδο των καλωδιακών προϊόντων, αλλά και των αυξημένων τιμών μετάλλων. Αντίστοιχα, οι πωλήσεις της Εταιρίας αυξήθηκαν κατά 22% (2018: Ευρώ 367 εκατ., 2017: Ευρώ 299 εκατ.).

Στην εγχώρια αγορά, ο Όμιλος διατήρησε την ηγετική του θέση για μια ακόμη χρονιά. Ο κύκλος εργασιών στην εσωτερική αγορά διαμορφώθηκε στα Ευρώ 137,6 εκατ. έναντι Ευρώ 137,2 εκατ. το 2017, ενώ οι εξαγωγές ανήλθαν στα Ευρώ 305,8 εκατ. έναντι Ευρώ 245,8 εκατ. τη συγκρινόμενη χρήση.

Τα μεικτά κέρδη του Ομίλου και της Εταιρίας ανήλθαν σε Ευρώ 29,6 εκατ. και Ευρώ 17,5 εκατ. αντίστοιχα, αυξημένα σε σχέση με πέρυσι κατά Ευρώ 3,6 εκατ. και Ευρώ 9,8 εκατ., αντίστοιχα.

[1] https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/9573227/KS-BJ-19-002-EN-N.pdf/db9e878b-1ba5-439f-af30-ff598a11271f

Σε ενοποιημένο επίπεδο, τα αναπροσαρμοσμένα κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (α-EBITDA) μειώθηκαν ελαφρώς κατά 2% το 2018, ανερχόμενα σε Ευρώ 28,7 εκατ., κυρίως λόγω χαμηλότερης κερδοφορίας από έργα, η οποία αντισταθμίστηκε μερικώς από τις υψηλές πωλήσεις καλωδιακών προϊόντων, όπως περιγράφεται παραπάνω. Τα ενοποιημένα αποτελέσματα προ φόρων ανήλθαν σε ζημιές ύψους Ευρώ 7,4 εκατ. (2017: Ευρώ 5,3 εκατ.), ενώ τα αποτελέσματα μετά φόρων διαμορφώθηκαν σε ζημιές Ευρώ 1,9 εκατ. (2017: ζημιές Ευρώ 4,6 εκατ.).

Σε ατομικό επίπεδο, τα αναπροσαρμοσμένα κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (α-EBITDA) αυξήθηκαν σημαντικά κατά 88% το 2018, ανερχόμενα σε Ευρώ 17,8 εκατ., κυρίως λόγω υψηλότερων όγκων πωλήσεων και εκτέλεσης υποβρυχίων έργων που έχει υπογράψει η Εταιρία και την παραγωγή έχει αναλάβει η θυγατρική Fulgor. Τα αποτελέσματα προ φόρων της Εταιρίας ανήλθαν σε ζημιές ύψους Ευρώ 3,5 εκατ. (2017: Ευρώ 8,6 εκατ.), ενώ τα αποτελέσματα μετά φόρων διαμορφώθηκαν σε οριακές ζημιές Ευρώ 101 χιλ.

Ο Όμιλος και η Εταιρία συνέχισαν να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και τη μείωση του κόστους παραγωγής. Οι πρωτοβουλίες αυτές εστιάζουν στην αύξηση της αποδοτικότητας των μονάδων παραγωγής, στη μείωση του κόστους μισθοδοσίας ανά μονάδα παραγόμενου προϊόντος και στη μείωση του κόστους των πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων του Ομίλου και της Εταιρίας.

Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια του 2018, το αποτέλεσμα μετάλλου (αποτίμηση του βασικού αποθέματος μετάλλου (μη αντισταθμισμένο στην χρηματιστηριακή αγορά) παρέμεινε αρνητικό (Όμιλος: Ευρώ -1,8 εκατ., Εταιρία: Ευρώ -1 εκατ.), αλλά βελτιωμένο έναντι των υψηλών ζημιών του 2017 (Όμιλος: Ευρώ -4,3 εκατ., Εταιρία: Ευρώ -2 εκατ.).

Τέλος, τα ενοποιημένα χρηματοοικονομικά έξοδα ανήλθαν σε Ευρώ 20 εκατ., αυξημένα κατά Ευρώ 1 εκατ. σε σχέση με πέρυσι, λόγω αυξημένου καθαρού δανεισμού που χρησιμοποιήθηκε κυρίως για την χρηματοδότηση επενδύσεων.

Επενδύσεις

Οι επενδύσεις σε ενοποιημένο επίπεδο το 2018 ανήλθαν σε Ευρώ 40 εκατ. (Εταιρία: Ευρώ 7,8 εκατ.). Οι επενδύσεις αυτές αφορούσαν κυρίως την επέκταση και αναβάθμιση της επιχειρηματικής μονάδας υποθαλάσσιων έργων στο εργοστάσιο της Fulgor προκειμένου να καλυφθούν τα αναμενόμενα μελλοντικά επίπεδα ζήτησης και να βελτιωθεί η παραγωγικότητα στα εργοστάσια της Ελληνικά Καλώδια.

Παρατηρήσεις επί της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης

Ο καθαρός δανεισμός του Ομίλου αυξήθηκε κατά Ευρώ 32,5 εκατ. σε Ευρώ 256,5 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (31/12/2017: Ευρώ 224 εκατ.), κυρίως λόγω της χρηματοδότησης του προαναφερόμενου επενδυτικού προγράμματος. Αντίστοιχα, ο καθαρός δανεισμός της Εταιρίας αυξήθηκε κατά Ευρώ 32,3 εκατ. σε Ευρώ 161,9 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (31/12/2017: Ευρώ 129,6 εκατ.).

Κατά τη διάρκεια του 2018, ολοκληρώθηκε και επιτεύχθηκε σημαντική αναχρηματοδότηση του δανεισμού συνολικού ύψους Ευρώ 80,1 εκατ. Η αναχρηματοδότηση του δανεισμού περιλάμβανε:

- πενταετή παράταση του κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου που είχε ληφθεί αρχικά το 2013 από την Εταιρία, με εναπομένον υπόλοιπο ύψους Ευρώ 55,1 εκατ. και
- χορήγηση νέου επταετούς ομολογιακού δανείου Ευρώ 25 εκατ. από μεγάλη ελληνική τράπεζα στην Εταιρία.

Η αναχρηματοδότηση συνοδεύεται από βελτιωμένους όρους τιμολόγησης για όλες τις παραπάνω ομολογίες και αναμένεται να ωφελήσει τη μελλοντική ρευστότητα και κερδοφορία του Ομίλου και της Εταιρίας.

Σημειώνεται ότι οι βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις είναι κατά κύριο λόγο ανακυκλούμενες πιστωτικές διευκολύνσεις που αποσκοπούν στη χρηματοδότηση των αναγκών για κεφάλαιο κίνησης και συγκεκριμένων έργων σε εξέλιξη. Ο Όμιλος και η Εταιρία έχουν διαθέσιμα επαρκή πιστωτικά όρια για να καλύψουν τις μελλοντικές ανάγκες χρηματοδότησης, εάν χρειαστεί.

Αριθμοδείκτες και Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης

Η διοίκηση του Ομίλου και της Ελληνικά Καλώδια έχει υιοθετήσει, παρακολουθεί και αναφέρει εσωτερικά και εξωτερικά Δείκτες και Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης. Οι δείκτες αυτοί προσφέρουν συγκρίσιμη εικόνα της απόδοσης του Ομίλου και της Εταιρίας και αποτελούν βάση λήψης αποφάσεων για τη διοίκηση.

Δείκτης Ρευστότητας: Ο δείκτης αυτός αποτελεί ένδειξη της κάλυψης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων από τις τρέχουσες απαιτήσεις και υπολογίζεται από το λόγο του κυκλοφορούντος ενεργητικού προς τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Τα μεγέθη αντλούνται από την Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης. Για την κλειόμενη χρήση καθώς και τη συγκρίσιμη χρήση ο δείκτης έχει ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
Ρευστότητα	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0,79	0,66	0,97	0,64

Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης: Ο δείκτης αυτός αποτελεί ένδειξη της χρηματοοικονομικής μόχλευσης και υπολογίζεται από τον λόγο των ιδίων κεφαλαίων προς τις δανειακές υποχρεώσεις. Τα μεγέθη αντλούνται από την Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, για τον Όμιλο και την Εταιρία, αντίστοιχα. Για την κλειόμενη καθώς και τη συγκρίσιμη χρήση ο δείκτης έχει ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
Δανειακή Επιβάρυνση	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Ίδια Κεφάλαια / Δανειακές υποχρεώσεις	0,27	0,35	0,45	0,60

Δείκτης Αποδοτικότητας Απασχολούμενων Κεφαλαίων: Ο δείκτης αυτός χρησιμοποιείται για την μέτρηση της αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων και των δανειακών υποχρεώσεων και υπολογίζεται από τον λόγο του λειτουργικού αποτελέσματος προς τα ίδια κεφάλαια και τις δανειακές υποχρεώσεις.

Τα μεγέθη αντλούνται από την Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης και την Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.

Για την κλειόμενη καθώς και τη συγκρίσιμη χρήση ο δείκτης έχει ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Αποδοτικότητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Λειτουργικό αποτέλεσμα / (Ίδια Κεφάλαια + Δανειακές υποχρεώσεις)	3,5%	4,4%	3,3%	0,7%

Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων: Ο δείκτης αυτός χρησιμοποιείται για την μέτρηση της αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρίας και υπολογίζεται από τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) μετά από φόρους προς το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων. Τα μεγέθη αντλούνται από την Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης και την Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος. Για την κλειόμενη καθώς και τη συγκρίσιμη χρήση ο δείκτης έχει ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Καθαρά Κέρδη / Ίδια Κεφάλαια	-2,5%	-5,7%	-0,1%	-8,2%

Κερδοφορία:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Μεικτό Περιθώριο Κέρδους (Μεικτά Κέρδη / Πωλήσεις)	6,7%	6,8%	4,8%	2,6%
Καθαρό Περιθώριο Κέρδους (Καθαρά Κέρδη / Πωλήσεις)	-0,4%	-1,2%	0,0%	-2,3%
EBITDA*	24.656.646	25.115.294	14.657.602	7.231.241
Περιθώριο EBITDA* (EBITDA / Πωλήσεις)	5,6%	6,6%	4,0%	2,4%
α – EBITDA**	28.677.025	29.292.175	17.771.929	9.441.681
Περιθώριο α – EBITDA** (α-EBITDA / Πωλήσεις)	6,5%	7,6%	4,8%	3,2%

*EBITDA: Αποτελεί το δείκτη κερδοφορίας του Ομίλου και της Εταιρίας προ φόρων, χρηματοοικονομικών και αποσβέσεων και υπολογίζεται με αναμόρφωση των αποσβέσεων, των χρεωστικών και πιστωτικών τόκων καθώς και των μερισμάτων στο αποτέλεσμα προ φόρων, όπως αυτό αναφέρεται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
(Ζημιές) πριν από φόρους	**(7.353.142)**	**(5.280.291)**	**(3.465.819)**	**(8.635.038)**
Αναμορφώσεις για:				
+Αποσβέσεις ενσώματων παγίων & άυλων παγίων	12.853.062	12.223.406	6.518.564	6.145.335
- Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	(748.332)	(742.002)	(400.017)	(405.545)
- Πιστωτικοί τόκοι	(5.614)	(3.800)	(3.989)	(3.097)
+ Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	19.910.671	18.917.980	12.258.863	10.629.585
- Μερίσματα	-	-	(250.000)	(500.000)
EBITDA	**24.656.646**	**25.115.294**	**14.657.602**	**7.231.241**

**α – EBITDA: αναπροσαρμοσμένο EBITDA αποτελεί το δείκτη μέτρησης της κερδοφορίας της οντότητας αφού αναμορφωθεί για:

- Αποτέλεσμα μετάλλου
- Κόστη αναδιοργάνωσης
- Ειδικά κόστη αδράνειας
- Απομειώσεις και απαξιώσεις παγίου εξοπλισμού
- Απομειώσεις και απαξιώσεις επενδύσεων
- Κέρδη ή (ζημιές) πώληση παγίων και επενδύσεων
- Λοιπές απομειώσεις και μη επαναλαμβανόμενες ζημιές

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
EBITDA	**24.656.646**	**25.115.294**	**14.657.602**	**7.231.241**
Αναμορφώσεις για:				
+ / - Αποτέλεσμα μετάλλου***	1.760.815	4.298.437	985.245	2.149.218
+ Κόστη αναδιοργάνωσης	260.964	148.000	130.482	74.000
+ (Κέρδη)/ Ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων	(1.400)	(19.556)	(1.400)	(12.778)
- Έσοδα από είσπραξη επίδικης απαίτησης	-	(250.000)		
+ Ζημιά από εξωδικαστικό συμβιβασμό	2.000.000	-	2.000.000	-
α-EBITDA	**28.677.025**	**29.292.175**	**17.771.929**	**9.441.681**

****Το αποτέλεσμα μετάλλου προέρχεται από:*

1. Τη χρονική περίοδο που μεσολαβεί από την τιμολόγηση της αγοράς, διακράτησης και επεξεργασίας του μετάλλου και την τιμολόγηση των πωλήσεων.

2. Την επίδραση από το απόθεμα αρχής (το οποίο είναι επηρεασμένο από τις τιμές των μετάλλων των προηγούμενων περιόδων) στο κόστος πωληθέντων, από την μέθοδο αποτίμησης που είναι η μεσοσταθμική.

3. Συγκεκριμένα συμβόλαια πελατών με κλεισμένες τιμές που καταλήγουν σε έκθεση στις μεταβολές των τιμών των μετάλλων για την περίοδο μεταξύ της ημερομηνίας που κλείστηκε η τιμή και της ημερομηνίας που συνέβη η πώληση.

Η Ελληνικά Καλώδια χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για να μειώσει την επίδραση από τις διακυμάνσεις των τιμών των μετάλλων. Ωστόσο, πάντα θα υπάρχει θετικός ή αρνητικός αντίκτυπος στο αποτέλεσμα από το απόθεμα ασφαλείας που διακρατείται.

Σημαντικές συμβάσεις σε εξέλιξη

Έργο Αρθρωτού Παράκτιου Δικτύου (Modular Offshore Grid -MOG) στη Βόρεια Θάλασσα

Τον Οκτώβριο του 2017, η Cablel® Ελληνικά Καλώδια Α.Ε. υπέγραψε σύμβαση ύψους περίπου Ευρώ 70 εκατ. με την Dredging International NV, μέλος του Ομίλου DEME, για την προμήθεια υποθαλάσσιων συστημάτων υψηλής τάσης. Αυτά τα συστήματα καλωδίων θα χρησιμοποιηθούν για τη σταδιακή διασύνδεση αιολικών πάρκων στο βελγικό τμήμα της Βόρειας Θάλασσας με το χερσαίο δίκτυο υψηλής τάσης στην περιοχή Zeebrugge του Βελγίου (έργο «MOG»). Η σύμβαση την οποία ανέλαβε η Ελληνικά Καλώδια περιλαμβάνει τον σχεδιασμό και την κατασκευή υποβρύχιων καλωδίων, την προμήθεια εξαρτημάτων ισχύος, καθώς και την εγκατάσταση και εκτέλεση εργασιών τερματισμού καλωδίων. Τα υποβρύχια καλώδια περιλαμβάνουν τριπολικά καλώδια 220 kV, συνολικού μήκους περίπου 90 χλμ., με τρία οπτικά καλώδια με 48 ίνες το καθένα. Η εκτέλεση έργου ξεκίνησε το 2018, ενώ οι εργασίες εγκατάστασης από την Dredging International NV έχει προγραμματιστεί να αρχίσουν μέσα στο δεύτερο τρίμηνο του 2019. Τα υποβρύχια καλώδια κατασκευάζονται στο εργοστάσιο της Fulgor στο Σουσάκι Κορινθίας.

Υποβρύχια καλωδιακή διασύνδεση με το εθνικό δίκτυο στην Εύβοια

Τον Ιούλιο του 2017, η Fulgor υπέγραψε σύμβαση με το κλειδί στο χέρι με την Enel Green Power Hellas, θυγατρική της ιταλικής εταιρίας ενέργειας Enel, για την προμήθεια και εγκατάσταση υποβρύχιας ηλεκτρικής διασύνδεσης υψηλής τάσης για τη μεταφορά της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από τη συστοιχία των αιολικών πάρκων του Καφηρέα στο εθνικό δίκτυο (Υποσταθμός Παλλήνης, Αττικής). Με την ολοκλήρωσή του το έργο αιολικής ενέργειας του Καφηρέα θα έχει συνολική εγκατεστημένη ισχύ 154MW και θα αποτελεί τη μεγαλύτερη συστοιχία αιολικών πάρκων της χώρας. Η σύμβαση της Fulgor περιλαμβάνει τον σχεδιασμό, την κατασκευή και την εγκατάσταση του καλωδίου, την προστασία κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας, την παροχή εξαρτημάτων ισχύος, τις συνδέσεις κατά την εκτέλεση των εργασιών τερματισμού και των δοκιμών για τη διασύνδεση μεταξύ Καρύστου (Εύβοια) και Ραφήνας (Αττική) με σύνθετα τριπολικά καλώδια 150 kV, με μόνωση XLPE που θα περιέχουν οπτικό καλώδιο με 24 ίνες. Το καλώδιο διασύνδεσης θα έχει συνεχές μήκος 45 χλμ. περίπου και θα εγκατασταθεί σε βάθος έως και 105 μέτρα. Η εκτέλεση του έργου ξεκίνησε το 2017, ενώ οι εργασίες εγκατάστασης έχει προγραμματιστεί να αρχίσουν μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2019.

Δεύτερη φάση της διασύνδεσης των Κυκλάδων

Τον Ιούλιο του 2018, η ένωση των οικονομικών φορέων Ελληνικά Καλώδια Α.Ε. - Fulgor Α.Ε. επιλέχθηκε από τον Ανεξάρτητο Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ) ως προμηθευτής για ένα έργο με το κλειδί στο χέρι αξίας περίπου Ευρώ 40 εκατ. Η σύμβαση αφορά στην προμήθεια συστημάτων υποβρύχιων καλωδίων υψηλής τάσης (52 χλμ. υποβρύχιων καλωδίων 150 kV) για τη σύνδεση Πάρου-Νάξου και Νάξου-Μυκόνου στο Αιγαίο, με το χερσαίο δίκτυο υψηλής τάσης του ΑΔΜΗΕ στην ηπειρωτική χώρα. Η εκτέλεση του έργου άρχισε το 2018. Η διασύνδεση των Κυκλάδων με το ελληνικό σύστημα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας αποτελεί καίριο παράγοντα που θα ενισχύσει την οικονομία των νησιών, συμβάλλοντας στην προστασία του περιβάλλοντος μέσω της μείωσης των εκπομπών CO2 και στην αύξηση της βάσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και μέσω της ενεργειακής θωράκισης των Κυκλάδων.

Αναβάθμιση γραμμών μεταφοράς του δικτύου της Κύπρου

Τον Οκτώβριο του 2018 η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου ανέθεσε στην Ελληνικά Καλώδια σύμβαση με το κλειδί στο χέρι αξίας Ευρώ 10 εκατ. για την προμήθεια και εγκατάσταση χερσαίων καλωδίων ΥΤ (70 χλμ. καλωδίων 132 kV) για την αναβάθμιση διαφόρων γραμμών μεταφοράς ενέργειας του δικτύου της Κύπρου. Η εκτέλεση του έργου άρχισε εντός του 2018.

Αναθέσεις έργων εντός του 2018

Τον Σεπτέμβριο του 2018, η TenneT NL ανέθεσε στην κοινοπραξία Van Oord – Ελληνικά Καλώδια την προμήθεια και την εγκατάσταση υποβρύχιων και χερσαίων καλωδίων για το έργο Hollandse Kust (South) Alpha. Η κοινοπραξία Van Oord – Ελληνικά Καλώδια επιλέχθηκε επίσης για την παράδοση και την εγκατάσταση καλωδίων για το έργο Hollandse Kust (South) Beta. Η συνολική αξία της ανάθεσης για τα έργα Hollandse Kust (South) Alpha και Beta που αντιστοιχεί στην Ελληνικά Καλώδια ανέρχεται περίπου στο ποσό των Ευρώ 105 εκατ. και η εκτέλεση του έργου θα ξεκινήσει κατά τη διάρκεια του 2019. Η διασύνδεση Hollandse Kust (South) Alpha πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως το 2021 και η Beta έως το 2022.

Εντός του ίδιου μήνα, ο ΑΔΜΗΕ ανέθεσε στη Fulgor σύμβαση αξίας περίπου Ευρώ 140 εκατ. για την προμήθεια και την εγκατάσταση ενός εκ των δύο υποβρύχιων καλωδίων (135 χλμ υποβρύχιου καλωδίου150 kV) για τη σύνδεση της Κρήτης με το εθνικό δίκτυο μεταφοράς ενέργειας στην Πελοπόννησο, καθώς και όλων των απαραίτητων χερσαίων καλωδίων (87 χλμ. καλωδίων 150 kV) για τη σύνδεση των υποβρύχιων καλωδίων με το εθνικό δίκτυο μεταφοράς ενέργειας από την πλευρά της Πελοποννήσου. Ο ΑΔΜΗΕ ανέθεσε επίσης στην Ελληνικά Καλώδια σύμβαση αξίας περίπου Ευρώ 41 εκατ. για την προμήθεια και εγκατάσταση των απαραίτητων χερσαίων καλωδίων (204 χλμ. καλωδίων 150 kV) για τη σύνδεση των δύο υποβρύχιων καλωδίων με το δίκτυο μεταφοράς ενέργειας της Κρήτης στην περιοχή των Χανίων. Και τα δύο έργα θα ολοκληρωθούν εντός 22 μηνών από την υπογραφή των αντίστοιχων συμβάσεων στο τέλος του 2018. Η εκτέλεση αυτών των έργων θα ξεκινήσει το 2019.

Τον Νοέμβριο του 2018, ο ΑΔΜΗΕ ανέθεσε ένωση οικονομικών φορέων Cablel® Ελληνικά Καλώδια - Fulgor σύμβαση αξίας περίπου Ευρώ 29 εκατ. και στην Ελληνικά Καλώδια σύμβαση αξίας περίπου Ευρώ 18 εκατ. για την προμήθεια και την εγκατάσταση υποβρύχιων (18 χλμ. έξι μονοπολικών υποβρύχιων καλωδίων 400 kV και υποβρύχιων καλωδίων οπτικών ινών) και χερσαίων καλωδίων (42 χλμ. χερσαίων καλωδίων 400 kV) στην περιοχή Ρίου - Αντιρρίου για την επέκταση του δικτύου 400 kV προς την Πελοπόννησο. Αντίστοιχα, η ανάθεση στην Ελληνικά Καλώδια αφορά στον σχεδιασμό και την παραγωγή των αναγκαίων χερσαίων καλωδίων 400 kV για την ολοκλήρωση της διασύνδεσης, συνολικού μήκους 42 χιλιομέτρων, και την εγκατάσταση τους κατά μήκος της χερσαίας διαδρομής από τα σημεία προσαιγιάλωσης των υποβρύχιων καλωδίων σε Πελοπόννησο και Στερεά Ελλάδα. Τα υποβρύχια καλώδια θα κατασκευαστούν στο εργοστάσιο της Fulgor στο Σουσάκι Κορινθίας ενώ τα χερσαία καλώδια θα κατασκευαστούν στο εργοστάσιο της Ελληνικά Καλώδια στη Θήβα. Ο συμβατικός χρόνος ολοκλήρωσης των δύο έργων εκτιμάται περίπου σε 10 μήνες από την υπογραφή των αντίστοιχων συμβάσεων, δηλαδή εντός του 2019.

Τέλος, τον Νοέμβριο του 2018, η Seamade NV ανέθεσε στην κοινοπραξία Tideway – Ελληνικά Καλώδια σύμβαση με το κλειδί στο χέρι συνολικής αξίας περίπου Ευρώ 44 εκατ. για την προμήθεια και την εγκατάσταση υποβρύχιων καλωδίων (30 χλμ. υποβρύχιων καλωδίων 220 kV) για τη διασύνδεση του αιολικού πάρκου Seamade με το δίκτυο του Βελγίου. Η εκτέλεση του έργου θα αρχίσει κατά τη διάρκεια του 2019.

Το **χαρτοφυλάκιο παραγγελιών** σε ενοποιημένο επίπεδο ανέρχεται σε **Ευρώ 420 εκατ.** στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Αυτές οι αναθέσεις καταδεικνύουν την ικανότητα της Ελληνικά Καλώδια και της Fulgor να παρέχουν οικονομικά αποδοτικές, αξιόπιστες και καινοτόμες λύσεις που καλύπτουν τις μεταβαλλόμενες ανάγκες του κλάδου υποβρυχίων καλωδίων και δίνουν τη δυνατότητα και στις δύο εταιρίες να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες της αγοράς.

2. Στόχοι και Προοπτικές για το 2019

Λαμβάνοντας υπόψη τη δυναμική πρόβλεψη για νέα έργα, το σημαντικό χαρτοφυλάκιο παραγγελιών από το 2018 και τις προοπτικές ανάπτυξης του κλάδου υποθαλάσσιων καλωδίων, οι προοπτικές του Ομίλου και της Εταιρίας είναι θετικές. Η επάνοδος της Fulgor σε υψηλή παραγωγική δυναμικότητα το 2019 αναμένεται να δώσει ώθηση στην κερδοφορία του Ομίλου για το επόμενο έτος. Καθώς ξεκινά η εκτέλεση έργων υψηλής και υπερυψηλής τάσης που εξασφαλίστηκαν εντός του 2018, το εργοστάσιο της Εταιρίας στη Θήβα αναμένεται και αυτό να λειτουργήσει μέσα στο 2019 σε υψηλά επίπεδα αξιοποίησης της παραγωγικής δυναμικότητάς του. Επομένως, το 2019 θα δοθεί μεγάλο βάρος στην επιτυχημένη εκτέλεση υφιστάμενων έργων.

Επιπλέον, στα καλωδιακά προϊόντα υπάρχουν ενδείξεις ανάκαμψης στα προϊόντα χαμηλής και μέσης τάσης στη Δυτική Ευρώπη, αγορές που είχαν επηρεαστεί αρνητικά από τον ανταγωνισμό κατά τη διάρκεια των τελευταίων δύο ετών.

Συνεπώς, η Ελληνικά Καλώδια παραμένει αισιόδοξη για το 2019 παρά το ασταθές επιχειρηματικό περιβάλλον, και η Διοίκηση εκτιμά διαρκώς την κατάσταση προκειμένου να διασφαλίσει ότι λαμβάνονται έγκαιρα όλα τα αναγκαία και δυνατά μέτρα και ενέργειες για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρίας.

Οι πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί τα τελευταία χρόνια έχουν επικεντρωθεί τόσο στην ανάπτυξη ανταγωνιστικού δικτύου πωλήσεων όσο και στην αύξηση της παραγωγικότητας και στην μείωση του κόστους παραγωγής.

Ο Όμιλος και η Εταιρία βρίσκονται σε θέση να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται διεθνώς και να ανταγωνιστούν επάξια τις κορυφαίες εταιρίες του κλάδου.

3. Μη χρηματοοικονομική πληροφόρηση

Επιχειρηματικό μοντέλο

Η Ελληνικά Καλώδια Α.Ε. με την 100% θυγατρική της Fulgor A.E., οι οποίες εφεξής και μόνο για την παρούσα ενότητα «Μη χρηματοοικονομική πληροφόρηση», αναφέρονται ως μια οντότητα, **οι «Εταιρίες»**, αναπτύσσουν παραγωγική δραστηριότητα στην Ελλάδα και το επιχειρηματικό μοντέλο λειτουργίας τους περιγράφεται ως ακολούθως:

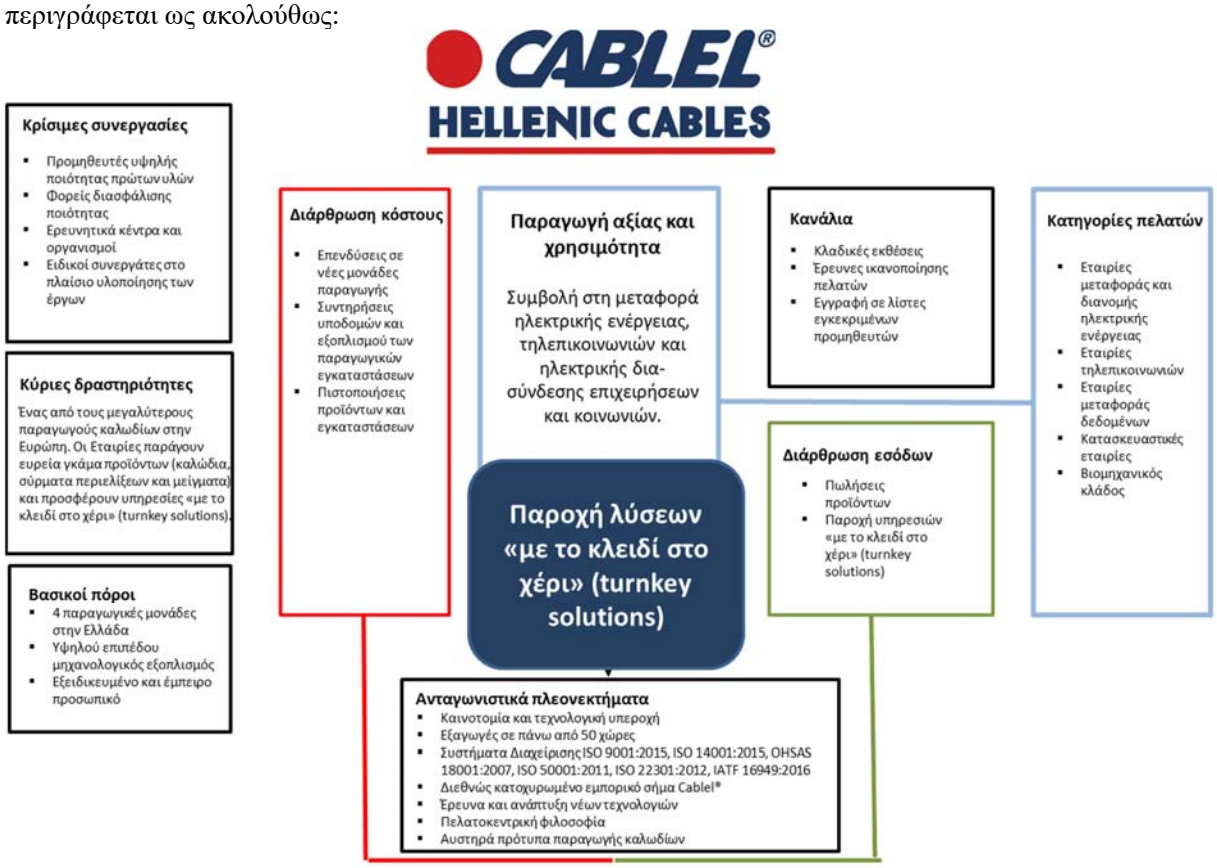

Business Model Generation template by Alexander Osterwalder & Yves Pigneur

Προτεραιότητά μας η τεχνολογική καινοτομία…

Εστιάζουμε στην τεχνολογική εξειδίκευση με σκοπό τη συνεχή επίτευξη αποτελεσμάτων υψηλής ποιότητας και λύσεων προστιθέμενης αξίας. Αναπτύσσουμε ένα περιβάλλον συνεχούς βελτίωσης και επενδύουμε στην έρευνα και ανάπτυξη, σε τεχνολογίες αιχμής, σε σύγχρονο εξοπλισμό και σε τεχνογνωσία, με σκοπό την προαγωγή καινοτόμων ιδεών, έτσι ώστε η Εταιρία να είναι συνεχώς μπροστά.

Διαχείριση θεμάτων βιώσιμης ανάπτυξης
Οι Εταιρίες έχουν ενσωματώσει τις αρχές της Βιώσιμης Ανάπτυξης στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και στον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν, αναγνωρίζοντας πως οι αρχές αυτές αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για τη μακρόχρονη ανάπτυξή τους και την παράλληλη ευημερία του κοινωνικού συνόλου. Η δέσμευση της Διοίκησης και το πλαίσιο διαχείρισης των θεμάτων υπεύθυνης λειτουργίας αποτυπώνονται στην Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης (*http://www.cablel.com/628/el/politiki-etairikis-koinonikis-euthunis-kai-viosimis-anaptuxis/)* που έχουν θεσπίσει και εφαρμόζουν οι Εταιρίες. Με σκοπό τη συνεχή βελτίωση των Εταιριών στα συναφή θέματα, σε ετήσια βάση θέτουν συγκεκριμένους στόχους, την πορεία των οποίων παρακολουθούν μέσα από σχετικούς δείκτες επίδοσης (KPIs) που έχουν αναπτύξει. Για την επίτευξη των δεικτών αυτών και στόχων, οι Εταιρίες σχεδιάζουν και υλοποιούν κατάλληλα προγράμματα και δράσεις υπεύθυνης λειτουργίας.

Στην αποτελεσματική διαχείριση των θεμάτων βιώσιμης ανάπτυξης, σημαντικό ρόλο κατέχει η ομάδα που έχει συσταθεί, η οποία αποτελείται από στελέχη όλων των διευθύνσεων. Η ομάδα Βιώσιμης Ανάπτυξης των Εταιριών είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη και υλοποίηση του ετήσιου πλάνου δράσεων ανά άξονα, καθώς και για την παρακολούθηση και καταγραφή των σημαντικών θεμάτων των Εταιριών, σε σχέση με τους συμμετόχους.

Η επικοινωνία και δέσμευση με τους συμμετόχους
Η πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης που ακολουθούν οι Εταιρίες, εμπεριέχει δεσμεύσεις για διαφάνεια και διάλογο με τους συμμετόχους της και λήψη υπόψη των απόψεών τους στην ανάπτυξη της στρατηγικής της. Οι Εταιρίες έχουν αναγνωρίσει τις ομάδες συμμετόχων τους (εργαζόμενοι, μέτοχοι, πελάτες, προμηθευτές, κράτος και φορείς, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και οι τοπικές κοινωνίες) και επιδιώκουν να διατηρούν μία στενή και συνεχή επικοινωνία με όλες τις ομάδες. Οι Εταιρίες παρακολουθούν και καταγράφουν τα κύρια θέματα και τις προσδοκίες που προκύπτουν από το διάλογο με την κάθε ομάδα συμμετόχων. Τα κύρια θέματα διαλόγου με την κάθε ομάδα συμμετόχων αποτελούν σημεία στα οποία επικεντρώνουμε τις δράσεις και τις ενέργειές μας, με σκοπό τη συνεχή βελτίωση των Εταιριών μας.

Πολιτικές και Συστήματα
Οι Εταιρίες με γνώμονα τη βιώσιμη ανάπτυξη, έχουν θεσπίσει συγκεκριμένες πολιτικές και εφαρμόζουν κατάλληλα συστήματα διαχείρισης και διαδικασίες που στηρίζουν την υπεύθυνη λειτουργία και καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο επιτυγχάνονται οι επιχειρηματικοί στόχοι τους. Συγκεκριμένα, οι Εταιρίες, μεταξύ άλλων, έχουν θεσπίσει και εφαρμόζει τις παρακάτω πολιτικές και κώδικες:

- Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας
- Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης
- Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία
- Πολιτική Περιβάλλοντος
- Πολιτική Ποιότητας
- Κώδικας Δεοντολογίας και Επιχειρηματικής Ηθικής
- Κώδικας Δεοντολογίας Προμηθευτών.

Οι Εταιρίες έχουν αναπτύξει και εφαρμόζουν τα ακόλουθα πιστοποιημένα συστήματα:

- Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας (ISO 9001:2015)
- Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ISO 14001:2015)
- Σύστημα Διαχείρισης Επιχειρησιακής Συνέχειας (ISO 22301:2012)
- Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία (OHSAS 18001:2007)
- Σύστημα Διαχείρισης Ενέργειας (ISO 50001:2011)

Εργασιακά και κοινωνικά θέματα

Οι Εταιρίες επενδύουν στο ανθρώπινο δυναμικό τους, καθώς έχουν αναγνωρίσει τη συμβολή του ανθρώπινου παράγοντα στην επιτυχημένη πορεία τους και στην επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων τους. Βασική μέριμνα της Διοίκησης αποτελεί η διασφάλιση των βέλτιστων συνθηκών εργασίας και της δίκαιης ανταμοιβής, με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα, τη διαφορετικότητα και την παροχή ίσων ευκαιριών προς όλους τους εργαζόμενους. Οι πολιτικές και οι πρωτοβουλίες των Εταιριών για το ανθρώπινο δυναμικό αποσκοπούν στην αποτελεσματική προσέλκυση, ανάπτυξη και διατήρηση των εργαζομένων. Σταθερά προσανατολισμένες στις ανθρώπινες αξίες, οι Εταιρίες επιδιώκουν να εφαρμόζουν υπεύθυνες εργασιακές πρακτικές, εστιάζοντας σε σημαντικά θέματα όπως:

- η διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και των συνεργατών τους
- η διαμόρφωση ενός εργασιακού περιβάλλοντος δίκαιης ανταμοιβής, με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα και τη διαφορετικότητα
- η διατήρηση των θέσεων εργασίας
- η παροχή ίσων ευκαιριών προς όλους τους εργαζόμενους
- η εφαρμογή αντικειμενικών συστημάτων αξιολόγησης
- η συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση των εργαζομένων
- η παροχή πρόσθετων παροχών.

Βασικά στοιχεία ανθρωπίνου δυναμικού 2018

Ελληνικά Καλώδια	<30	30-50	51+
Άνδρες	35	262	130
Γυναίκες	7	24	5
Σύνολο	**42**	**286**	**135**

Fulgor	<30	30-50	51+
Άνδρες	60	265	54
Γυναίκες	7	21	3
Σύνολο	**67**	**286**	**57**

Οι Εταιρίες φροντίζουν να προσελκύουν, να αναπτύσσουν και να διατηρούν τους ικανότερους ανθρώπους, ώστε να διασφαλίζεται η επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων και προτεραιοτήτων τους.

Αξιολόγηση
Οι Εταιρίες εφαρμόζουν σύστημα αξιολόγησης της απόδοσης με στοχοθεσία. Η αξιολόγηση βασίζεται σε αντικειμενικούς δείκτες μέτρησης και απόδοσης και αφορά στο σύνολο του προσωπικού ανεξαρτήτως θέσης και βαθμίδας. Το 2018, αξιολογήθηκε το 100% των εργαζομένων των Εταιριών.

Εκπαίδευση
Οι Εταιρίες επενδύουν συστηματικά στην εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού τους, δίνοντας έμφαση στην υλοποίηση σειράς εκπαιδευτικών προγραμμάτων, με στόχο την ενίσχυση των γνώσεων και των ικανοτήτων των εργαζόμενων, όλων των θέσεων και ιεραρχικών βαθμίδων.

	Συνολικές ώρες εκπαίδευσης		
	2018	**2017**	**2016**
Ελληνικά Καλώδια	3.914	4.029	5.784
Fulgor	6.290	3.117	3.603

Επιπλέον υλοποιείται βασικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα για όλους τους νεοεισερχόμενους ("New Employee Basic Training Calendar"), ώστε να ενημερωθούν τόσο για τη δομή και λειτουργία των Εταιριών (οργανόγραμμα, παραγωγικές μονάδες, εσωτερικός κανονισμός), όσο και για την ορθή χρήση όλων των διαθέσιμων μέσων (SAP, μηχανογραφικά συστήματα, servers κ.ά.). Κατά το 2018 στο εν λόγω πρόγραμμα προστέθηκαν επιπλέον παρουσιάσεις και επισκέψεις στις παραγωγικές εγκαταστάσεις, καθιστώντας το περισσότερο συμμετοχικό και διαδραστικό.

Σεβασμός ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ίσες ευκαιρίες
Με σεβασμό στις ανθρώπινες αξίες και με υπευθυνότητα απέναντι στους ανθρώπους της, οι Εταιρίες εφαρμόζουν στην πράξη Κώδικα Δεοντολογίας και Επιχειρηματικής Ηθικής, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην παροχή ίσων ευκαιριών και στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι Εταιρίες είναι αντίθετες στην παιδική εργασία και καταδικάζουν κάθε μορφή εξαναγκασμένης και υποχρεωτικής εργασίας. Επιπρόσθετα, οι Εταιρίες καταδικάζουν και δεν επιτρέπουν την ανάπτυξη συμπεριφορών οι οποίες θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε διάκριση, άνιση συμπεριφορά, εκφοβισμό ή ηθική παρενόχληση, χειρονομία και λεκτική ή σωματική απειλή.

Ως αποτέλεσμα των πολιτικών, διαδικασιών και των μηχανισμών ελέγχου που εφαρμόζονται, κατά το 2018, όπως και τα προηγούμενα έτη, δεν εντοπίστηκε κανένα περιστατικό παιδικής ή εξαναγκασμένης εργασίας και δεν έχει σημειωθεί κανένα περιστατικό σχετικό με παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Υγεία και Ασφάλεια στην εργασία
Η ορθή και αποτελεσματική διαχείριση των θεμάτων υγείας και ασφάλειας για τις Εταιρίες αποτελεί κύρια προτεραιότητα, συμπεριλαμβάνοντας όλες τις πτυχές των εργασιών και δραστηριοτήτων που άπτονται θεμάτων υγείας, ασφαλούς εργασίας, καθώς και πρόληψης συναφών κινδύνων.

Για τη διαμόρφωση και διατήρηση των απαραίτητων συνθηκών για την προστασία της υγείας των εργαζομένων, καθώς και την ασφαλή λειτουργία των εγκαταστάσεών της, οι Εταιρίες έχουν υιοθετήσει πολιτική για την Υγεία και Ασφάλεια (*http://www.cablel.com/784/el/ygeia-kai-asfaleia-stin-ergasia/)* και εφαρμόζουν πιστοποιημένο Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία (OHSAS 18001:2007). Επιπρόσθετα, οι Εταιρίες εστιάζουν στην εφαρμογή του ολιστικού συστήματος 5S, σε όλες τις εγκαταστάσεις τους.

Η καθημερινή λειτουργία των Εταιριών διέπεται από τους «χρυσούς κανόνες», οι οποίοι αναφέρονται στην προστασία των εργαζομένων κατά τη διάρκεια των βασικών καθημερινών λειτουργιών των παραγωγικών μονάδων, των αποθηκών, καθώς και των κέντρων μεταφορών των Εταιριών. Οι κανόνες αναθεωρούνται σε ετήσια βάση, είτε κατά τη διάρκεια των ειδικών συναντήσεων εργασίας, είτε μέσω του συστήματος προτάσεων βελτίωσης για την υγεία και ασφάλεια.

Οι Εταιρίες εστιάζουν στη συνεχή ευαισθητοποίηση των εργαζομένων τους, με παράλληλη εκπαίδευση σε θέματα Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία. Κατά το 2018, πραγματοποιήθηκαν συνολικά 5.550 ώρες εκπαίδευσης παρουσιάζοντας σημαντική αύξηση (33%) έναντι των αντίστοιχων ωρών του 2017.

Για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της επίδοσης στον τομέα της Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία, οι Εταιρίες χρησιμοποιούν διεθνώς εφαρμόσιμους και μετρήσιμους δείκτες.

Δείκτες υγείας και ασφάλειας

LTI Rate	**2018**	**2017**	**2016**
Ελληνικά Καλώδια	10,6	11,9	7,9
Fulgor	11,6	11,3	15,8

Severity Rate	**2018**	**2017**	**2016**
Ελληνικά Καλώδια	283,2	116,2	52,0
Fulgor	299,9	338,0	397,1

Θανατηφόρα συμβάντα	**2018**	**2017**	**2016**
Ελληνικά Καλώδια	0	0	0
Fulgor	0	0	0

LTIR: Lost time incident rate (αριθμός περιστατικών/συμβάντων ασφαλείας με απουσία από την εργασία ενός πλήρους ωραρίου ανά 10^6 ωρών εργασίας)
SR: Severity rate (αριθμός ημερών απουσίας ανά 10^6 ωρών εργασίας)

Εστίαση στην προληπτική ασφάλεια: Στις Εταιρίες παρακολουθείται συγκεκριμένος δείκτης που αφορά στη μέτρηση της απόδοσης της προληπτικής ασφάλειας, με στόχο την άμεση αντιμετώπιση όλων των αναφορών (παρατηρήσεων) που προκύπτουν στον χώρο εργασίας σχετικά με ανασφαλείς ενέργειες, ανασφαλείς καταστάσεις και παρ' ολίγον ατυχήματα, προκειμένου να εξαλειφθούν άμεσα οι βασικές αιτίες που τα προκαλούν και να προάγεται το περιβάλλον ασφάλειας.

Διαδικασία διαχείρισης συμβάντων: Στις Εταιρίες πραγματοποιείται «Ανάλυση περιστατικών ασφάλειας σύμφωνα με τη μεθοδολογία 8D» για όλα τα σοβαρά περιστατικά ασφάλειας, ατυχήματα και σοβαρά παρ' ολίγον ατυχήματα. Οι Εταιρίες κάνουν χρήση μίας νέας ηλεκτρονικής πλατφόρμας καταγραφής και ανάλυσης δεδομένων Υγείας και Ασφάλειας για τη διαχείριση των περιστατικών ασφάλειας, όπως συμβάντα, ανασφαλείς ενέργειες και συνθήκες, καθώς και των βασικών δεικτών επίδοσης ασφάλειας ενώ παράλληλα η πλατφόρμα αποτελεί το βασικό εργαλείο παρακολούθησης της υλοποίησης των απαραίτητων διορθωτικών ενεργειών.

Κοινωνικά θέματα

Οι Εταιρίες στηρίζουν τις τοπικές κοινωνίες και καλύπτουν πολύ σημαντικό μέρος των αναγκών τους σε ανθρώπινο δυναμικό από το εργατικό δυναμικό τους. Επιπλέον, στηρίζουν την τοπική επιχειρηματικότητα επιλέγοντας προμηθευτές από τις τοπικές κοινωνίες όπου δραστηριοποιούνται (στις περιπτώσεις όπου αυτό είναι εφικτό).
Παράλληλα, υποστηρίζουν σε ετήσια βάση σειρά φορέων, οργανισμών και ενώσεων μέσω ποικίλων χορηγικών δράσεων, ενώ παράλληλα υποστηρίζουν και προωθούν τις εθελοντικές δράσεις των εργαζομένων τους.

Οι Εταιρίες, μέσω των δραστηριοτήτων τους, δημιουργούν πολλαπλά οφέλη για το κοινωνικό σύνολο. Εκτός από την καταβολή των μισθών και των λοιπών παροχών προς τους εργαζομένους τους, καταβάλλονται στην Πολιτεία οι αναλογούντες φόροι και εισφορές, ενώ πραγματοποιούνται συνεχείς επενδύσεις και πληρωμές προς τους συνεργαζόμενους προμηθευτές υλικών και υπηρεσιών. Με τον τρόπο

αυτό, η συνολική θετική επίδραση των Εταιριών στην τοπική καθώς και την ευρύτερη κοινωνία είναι σημαντική.

Καταπολέμηση της διαφθοράς και θέματα σχετικά με τη δωροδοκία

Διαχείριση θεμάτων διαφάνειας και διαφθοράς
Οι Εταιρίες έχουν λάβει προληπτικές δράσεις που σχετίζονται με την ανάληψη και τον καθορισμό των ορίων ευθύνης και επιρροής κάθε στελέχους της, την ανάπτυξη δικλείδων ασφαλείας για την πρόληψη φαινομένων διαφθοράς, καθώς και την πραγματοποίηση σχετικών ελέγχων στο σύνολο των δραστηριοτήτων τους. Στο πλαίσιο της προστασίας των συμφερόντων των πελατών και συμβάλλοντας στην ενίσχυση της διαφάνειας σε κάθε δράση, οι Εμπορικοί Διευθυντές της Εταιρίας υπογράφουν ειδικό εταιρικό έντυπο. Μέσω αυτού δεσμεύονται για τη μη συμμετοχή τους σε διαδικασίες, οι οποίες ενδέχεται να καταλήξουν σε αθέμιτη σύμπραξη με πιθανούς ανταγωνιστές για ρύθμιση των τιμών, συντονισμό των προσφορών, δημιουργία περιορισμών στην αγορά ή την παραγωγή, επιβολή ποσοστώσεων με βάση τη γεωγραφική περιοχή ή την κατανομή πελατών.

Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων
Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των εταιρικών εργασιών, την αξιοπιστία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, τη συμμόρφωση με τους εφαρμοστέους νόμους και κανονισμούς, καθώς και την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της διαχείρισης κινδύνων. Επιπρόσθετα, υιοθετώντας την αρχή της πρόληψης, το Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων δίνει τη δυνατότητα να αναγνωρίζονται και να αναλύονται οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν οι Εταιρίες, να τίθενται όρια ανάληψης κινδύνου, αλλά και να εφαρμόζονται σχετικοί έλεγχοι. Το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων που εφαρμόζεται, επιδιώκει να ελαχιστοποιήσει την ενδεχόμενη αρνητική επίδραση στη χρηματοοικονομική απόδοση των Εταιριών και στη συνολικότερη λειτουργία τους, ενώ μέσω της συνεχούς αναθεώρησής του λαμβάνονται έγκαιρα υπόψη οι όποιες αλλαγές πραγματοποιούνται στο περιβάλλον, στις συνθήκες της αγοράς και στις δραστηριότητές τους.

Περιβαλλοντικά θέματα

Η προστασία του περιβάλλοντος και η εξοικονόμηση φυσικών πόρων αποτελούν βασική προτεραιότητα των Εταιριών. Λαμβάνοντας υπ' όψη την ευθύνη τους απέναντι στο περιβάλλον, οι Εταιρίες έχουν θέσει δείκτες για την παρακολούθηση της περιβαλλοντικής επίδοσης σε όλο το εύρος των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και έχουν θεσπίσει σειρά από στόχους βελτίωσης. Η ισχυρή δέσμευση της διοίκησης στον τομέα αυτό, αποτυπώνεται στην Περιβαλλοντική Πολιτική (http://www.cablel.com/781/el/perivallontiki-euthuni/). Οι Εταιρίες εφαρμόζουν πιστοποιημένο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ISO 14001:2015), με σκοπό την ολοκληρωμένη διαχείριση των περιβαλλοντικών τους θεμάτων.

Εστιάζοντας σε πολιτικές διαχείρισης και προστασίας του περιβάλλοντος, οι Εταιρίες βελτιώνουν την περιβαλλοντική τους επίδοση, μέσω εφαρμογής εστιασμένων προγραμμάτων:

- Εξοικονόμησης φυσικών πόρων
- Ανάκτησης και επαναχρησιμοποίησης υλικών όπου αυτό είναι εφικτό
- Διαχωρισμού αποβλήτων για την αποτελεσματικότερη και ορθότερη ανακύκλωσή τους

- Μείωσης κατανάλωσης θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας
- Εξοικονόμησης νερού
- Χρήσης φιλικότερων προς το περιβάλλον πρώτων υλών
- Εκπαίδευσης του προσωπικού σε ορθές πρακτικές διαχείρισης
- Κατάρτισης σχεδίων αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών (διαρροές, ατυχήματα, πυρκαγιά κ.ά.).

Για τις Εταιρίες τα τρία βασικότερα στάδια ανάπτυξης ενός προϊόντος είναι τα εξής: η βελτιστοποίηση της χρήσης πρώτων υλών, τα κριτήρια και οι απαιτήσεις που τίθενται κατά τον σχεδιασμό των προϊόντων, καθώς και ο τρόπος παραγωγής αυτών.

Σύμφωνα με τα παραπάνω στάδια ανάπτυξης, οι Εταιρίες ήδη εφαρμόζουν το νέο στρατηγικό πλάνο Βιώσιμης Ανάπτυξης σύμφωνα με το οποίο οι πρώτες ύλες, αλλά και τα υπόλοιπα βοηθητικά προϊόντα που χρησιμοποιούνται, είναι φιλικά προς το περιβάλλον συμβαδίζοντας με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας ενώ βασικός στόχος αποτελεί η παραγωγή προϊόντων τα οποία στο τέλος κύκλου ζωής θα έχουν τον μέγιστο βαθμό ανακύκλωσης.

Ειδικότερα, οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνουν οι Εταιρίες σχετικά με τη χρήση των φυσικών πόρων και πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται κατά την παραγωγή των προϊόντων, βασίζονται σε τρείς βασικούς άξονες: **μείωση, επαναχρησιμοποίηση** και **ανακύκλωση**.

Ενέργεια
Αναφορικά με την κατανάλωση ενέργειας, βασική επιδίωξη είναι η μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος, όπου αυτό είναι εφικτό, καθώς και η ολοένα και πιο αποδοτική χρήση της. Παράλληλα, μέσω του πιστοποιημένου Συστήματος Διαχείρισης Ενέργειας (ISO 50001:2011), οι Εταιρίες επιδιώκουν την ολοκληρωμένη διαχείριση των ενεργειακών θεμάτων και την ανάπτυξη κουλτούρας συνεχούς βελτίωσης.

Ατμοσφαιρικές εκπομπές
Με στόχο τον περιορισμό της κλιματικής αλλαγής, οι Εταιρίες εστιάζουν σε πρακτικές που θα συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα από την λειτουργία τους. Οι συνολικές εκπομπές CO_2 το 2018 μειώθηκαν σημαντικά σε σχέση με το προηγούμενο έτος, σε ποσοστό περίπου 10%.

Συνολικές ειδικές εκπομπές (kg CO_2/tn προϊόντος)	2016	2017	2018
Ελληνικά Καλώδια	427	462	404
Fulgor	323	346	280

Χρήση νερού
Σύμφωνα με την περιβαλλοντική πολιτική που ακολουθούν οι Εταιρίες, λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποδοτική χρήση του και τον περιορισμό κατανάλωσής του.

Ειδική κατανάλωση νερού (Nm^3/tn προϊόντος)	2016	2017	2018
Ελληνικά Καλώδια	0,60	0,60	0,55
Fulgor	0,36	0,23	0,29

Υπεύθυνη διαχείριση της προμηθευτικής αλυσίδας

Οι προμηθευτές αποτελούν σημαντικούς συνεργάτες για τις Εταιρίες, καθώς συμβάλλουν στην παραγωγή ανταγωνιστικών προϊόντων, μέσω της προμήθειας ποιοτικών πρώτων και λοιπών υλών.

Οι Εταιρίες έχουν αναπτύξει και εφαρμόζουν «Κώδικα Δεοντολογίας Προμηθευτών/Συνεργατών», ο οποίος στοχεύει στην ενσωμάτωση θεμιτών, ηθικών αρχών και αρχών βιωσιμότητας, σε όλη την προμηθευτική αλυσίδα, προσδιορίζοντας τις απαιτήσεις που αναμένονται να πληρούν οι προμηθευτές αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και όλοι οι υπεργολάβοι αναφορικά με την κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική τους επίδοση. Ο Κώδικας έχει βασιστεί στα πρότυπα και πρωτοβουλίες: ISO 26000, SA 8000, AA 1000, τα Διεθνή Πρότυπα Εργασίας, ISO 14001:2015, OHSAS 18001:2007, ISO 9001:2015, τις δέκα (10) αρχές του Οικονομικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις.

Στις Εταιρίες εφαρμόζεται διαδικασία ελέγχου της ποιότητας των προμηθευόμενων πρώτων υλών, σε συνεργασία με τους προμηθευτές. Οι προμηθευτές με τους οποίους συνεργάζονται οι Εταιρίες, μεταξύ άλλων, αξιολογούνται βάσει των αρχών της διαφάνειας και της αξιοκρατίας για την περιβαλλοντική και κοινωνική επίδοσή τους, καθώς και για θέματα σχετικά με τη διαχείριση της υγείας και ασφάλειας στην εργασία και την πρόληψη ατυχημάτων κατά τις μεταφορές και φορτοεκφορτώσεις προϊόντων. Όλοι οι προμηθευτές οφείλουν να πληρούν συγκεκριμένα αντικειμενικά και μετρήσιμα κριτήρια, όπως Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας κατά ISO 9001:2015, συμμόρφωση με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό REACH, καθώς και αποστολή των αντίστοιχων Δελτίων Δεδομένων Ασφαλείας (SDS).

Επιπρόσθετα, η πολιτική προμηθειών των Εταιριών ακολουθεί τη στρατηγική για ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, προσφέροντας επιχειρηματικές ευκαιρίες και απασχόληση σε τοπικούς προμηθευτές. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής προμηθευτή, το κριτήριο της εντοπιότητας συνεκτιμάται θετικά.

Μη χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι και τρόποι αντιμετώπισης

Οι Εταιρίες δραστηριοποιούνται σε ένα οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον το οποίο χαρακτηρίζεται από διάφορους κινδύνους, χρηματοοικονομικούς και μη (όλοι οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι αναφέρονται στην ενότητα "Κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες" της παρούσας). Στο πλαίσιο αυτό, έχουν θεσπίσει διαδικασίες για τον έλεγχο και διαχείριση των μη χρηματοοικονομικών κινδύνων. Οι κυριότερες κατηγορίες μη χρηματοοικονομικών κινδύνων για τις Εταιρίες είναι οι περιβαλλοντικοί κίνδυνοι και κίνδυνοι σχετικοί με την υγεία και ασφάλεια στην εργασία. Η διαχείριση των κινδύνων αυτών κρίνεται ως πολύ σημαντική από τη Διοίκηση των Εταιριών δεδομένου ότι ενέχουν τον κίνδυνο να επηρεάσουν, άμεσα ή έμμεσα, την ομαλή λειτουργία τους.

Ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας των Εταιριών (εγκεκριμένος από τα Δ.Σ.) περιγράφει με σαφήνεια τις περιοχές κινδύνων και περιλαμβάνει συγκεκριμένες διαδικασίες οι οποίες έχουν αναπτυχθεί με βάση την Αρχή της Πρόληψης για τη διαχείριση των θεμάτων Υ&Α και περιβάλλοντος.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο των πιστοποιημένων Συστημάτων Διαχείρισης που εφαρμόζουν οι Εταιρίες, σε ετήσια βάση διενεργείται σχετική αξιολόγηση για τους συναφείς κινδύνους. Με στόχο τη μείωση της πιθανότητας, αλλά και της σημαντικότητας επέλευσης των κινδύνων στους συγκεκριμένους τομείς, οι Εταιρίες λαμβάνουν προληπτικά μέτρα, σχεδιάζουν και υλοποιούν συγκεκριμένα προγράμματα και δράσεις,

ενώ παρακολουθούν την επίδοσή τους μέσω σχετικών δεικτών (ποιότητας, περιβάλλοντος, υγείας και ασφάλειας στην εργασία) που έχουν θέσει. Επιπλέον, οι Εταιρίες διαθέτουν όλες τις απαραίτητες από τη νομοθεσία μελέτες επικινδυνότητας, εφαρμόζουν κριτήρια λειτουργίας και ασφάλειας που βρίσκονται σε συμφωνία με την Ελληνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία, αναπτύσσουν σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών και συνεργάζονται στενά με τις τοπικές αρχές και το Πυροσβεστικό Σώμα για τη γρήγορη και αποτελεσματική αντιμετώπιση πιθανών συμβάντων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:
Οι μη χρηματοοικονομικοί δείκτες για το 2018 που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση, είναι σε συμφωνία με τις κατευθυντήριες οδηγίες για την έκδοση Απολογισμών Βιωσιμότητας (Sustainability Reporting Guidelines) του οργανισμού Global Reporting Initiative (GRI-Standards). Η επιλογή των δεικτών αυτών έγινε με κριτήριο τη συνάφειά τους με τις δραστηριότητες των Εταιριών (σύμφωνα με την αξιολόγηση των ουσιαστικών θεμάτων –materiality analysis- που έχουν πραγματοποιήσει οι Εταιρίες). Αναλυτικά στοιχεία για την επίδοση στα θέματα βιώσιμης ανάπτυξης, τις δράσεις και ενέργειες υπεύθυνης λειτουργίας των Εταιριών, θα παρουσιαστούν στον Απολογισμό Βιώσιμης Ανάπτυξης 2018 των Εταιριών καλωδίων Cablel® (Ιούλιος 2019). Ο Απολογισμός Βιώσιμης Ανάπτυξης, αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο ενημέρωσης, καθώς αποτυπώνει τον τρόπο με τον οποίο ανταποκρίνεται οι Εταιρίες καλωδίων στα σημαντικά θέματα και στις προσδοκίες του συνόλου των συμμετόχων τους.
Στην ιστοσελίδα (http://www.cablel.com/) υπάρχουν διαθέσιμοι, όλοι οι Απολογισμοί Βιώσιμης Ανάπτυξης της Εταιρίας (σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες GRI) που έχουν δημοσιευθεί από το 2010 έως σήμερα.

4. Κυριότεροι κίνδυνοι & Αβεβαιότητες

Οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνου του Ομίλου και της Εταιρίας εφαρμόζονται προκειμένου να αναγνωρίζονται και να αναλύονται οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν ο Όμιλος και η Εταιρία και να τίθενται όρια ανάληψης κινδύνου και να εφαρμόζονται έλεγχοι ως προς αυτά. Οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνου και τα σχετικά συστήματα εξετάζονται περιοδικά ώστε να ενσωματώνουν τις αλλαγές που παρατηρούνται στις συνθήκες της αγοράς και στις δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρίας.
Η επίβλεψη της τήρησης των πολιτικών και διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου έχει ανατεθεί στο τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου, το οποίο πραγματοποιεί τακτικούς και έκτακτους ελέγχους σχετικά με την εφαρμογή των διαδικασιών, τα πορίσματα των οποίων γνωστοποιούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας.

4.1 Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημίας σε περίπτωση που ένας πελάτης ή τρίτος σε συναλλαγή χρηματοοικονομικού μέσου δεν εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις έναντι του Ομίλου ή της Εταιρίας και σχετίζεται κατά κύριο λόγο με τις απαιτήσεις από πελάτες και τις επενδύσεις σε χρεόγραφα.

4.1.1 Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις

Η έκθεση του Ομίλου και της Εταιρίας σε πιστωτικό κίνδυνο επηρεάζεται κυρίως από τα χαρακτηριστικά κάθε πελάτη. Τα δημογραφικά στοιχεία της πελατειακής βάσης του Ομίλου και της Εταιρίας, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου αθέτησης πληρωμών που χαρακτηρίζει τη συγκεκριμένη αγορά και τη χώρα στην οποία λειτουργούν οι πελάτες, επηρεάζουν λιγότερο τον πιστωτικό κίνδυνο καθώς δεν παρατηρείται γεωγραφική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου. Κατά τη διάρκεια της χρήσης, κανένας πελάτης δεν ξεπέρασε το 10% των πωλήσεων της χρήσης, επομένως ο εμπορικός κίνδυνος είναι κατανεμημένος σε μεγάλο αριθμό πελατών.
Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει θέσει μια πιστωτική πολιτική βάσει της οποίας κάθε νέος πελάτης εξετάζεται σε ατομική βάση για την πιστοληπτική του ικανότητα πριν του προταθούν οι συνήθεις όροι πληρωμών. Ο έλεγχος πιστοληπτικής ικανότητας που πραγματοποιείται περιλαμβάνει την εξέταση τραπεζικών πηγών και άλλων τρίτων πηγών πιστοληπτικής βαθμολόγησης, αν υπάρχουν. Πιστωτικά όρια ορίζονται για κάθε πελάτη, τα οποία επανεξετάζονται ανάλογα με τις τρέχουσες συνθήκες και αναπροσαρμόζονται, αν απαιτηθεί, οι όροι πωλήσεων και εισπράξεων.
Τα πιστωτικά όρια των πελατών κατά κανόνα καθορίζονται με βάση τα ασφαλιστικά όρια που λαμβάνονται για αυτούς από τις ασφαλιστικές εταιρίες και εν συνεχεία διενεργείται ασφάλιση των απαιτήσεων βάσει των ορίων αυτών. Λόγω της διακοπής σημαντικού αριθμού ασφαλιστικών ορίων Ελλήνων πελατών τα πιστωτικά όρια για πελάτες εσωτερικού μειώθηκαν σημαντικά τα προηγούμενα χρόνια, ενώ ο κίνδυνος περιορίσθηκε περαιτέρω μέσω της μειωμένης περιόδου πίστωσης που δίνεται στους Έλληνες πελάτες.
Κατά την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου των πελατών, οι πελάτες ομαδοποιούνται ανάλογα με τα πιστωτικά χαρακτηριστικά τους, τα χαρακτηριστικά ενηλικίωσης των απαιτήσεων τους και τα τυχόν προηγούμενα προβλήματα εισπραξιμότητας που έχουν επιδείξει. Οι πελάτες και οι λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνουν κυρίως πελάτες χονδρικής, διαχειριστές δικτύων και εργολάβους. Οι πελάτες που χαρακτηρίζονται ως «υψηλού ρίσκου» τοποθετούνται σε ειδική κατάσταση πελατών και μελλοντικές πωλήσεις πρέπει να προεισπράττονται και να εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ανάλογα με το ιστορικό του πελάτη και την ιδιότητα του, η Εταιρία και οι θυγατρικές της για την εξασφάλιση των απαιτήσεων της ζητούν, όπου αυτό είναι δυνατό, εμπράγματες ή άλλες εξασφαλίσεις (π.χ. εγγυητικές επιστολές).
Ο Όμιλος και η Εταιρία καταχωρούν πρόβλεψη απομείωσης που αντιπροσωπεύει την εκτίμηση της για ζημιές σε σχέση με τους πελάτες, τις λοιπές απαιτήσεις και τις επενδύσεις σε χρεόγραφα με βάση με βάση τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες από κάθε πελάτη. Η πρόβλεψη αυτή αποτελείται κυρίως από ζημιές

απομείωσης συγκεκριμένων απαιτήσεων που εκτιμώνται βάσει των δεδομένων συνθηκών ότι θα πραγματοποιηθούν, αλλά δεν έχουν ακόμα οριστικοποιηθεί.

4.1.2 Επενδύσεις
Οι επενδύσεις ταξινομούνται από τον Όμιλο και την Εταιρία με βάση το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν. Η Διοίκηση αποφασίζει την κατάλληλη ταξινόμηση της επένδυσης κατά το χρόνο απόκτησης της και επανεξετάζει την ταξινόμηση σε κάθε ημερομηνία παρουσίασης.

4.1.3 Εγγυήσεις
Η Εταιρία έχει ως πολιτική να μην παρέχει χρηματοοικονομικές εγγυήσεις, παρά μόνο και κατ' εξαίρεση, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου σε θυγατρικές ή συνδεδεμένες εταιρίες.

4.2 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στον κίνδυνο ο Όμιλος ή η Εταιρία να μη δύνανται να εκπληρώσουν τις χρηματοοικονομικές τους υποχρεώσεις όταν αυτές λήγουν. Η προσέγγιση που έχει υιοθετηθεί από τον Όμιλο και την Εταιρία για τη διαχείριση της ρευστότητας είναι να διασφαλίζουν, μέσω διακράτησης των αναγκαίων ταμειακών διαθεσίμων και επαρκών πιστωτικών ορίων από τις συνεργαζόμενες τράπεζες, ότι πάντα θα έχουν αρκετή ρευστότητα για να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις του όταν αυτές λήγουν, κάτω από συνήθεις αλλά και δύσκολες συνθήκες, χωρίς να υφίστανται μη αποδεκτές ζημιές ή να διακινδυνεύεται η φήμη του Ομίλου και της Εταιρίας.
Για την αποφυγή των κινδύνων ρευστότητας, η Εταιρία και οι θυγατρικές της διενεργούν πρόβλεψη ταμειακών ροών για περίοδο έτους κατά τη σύνταξη του ετήσιου προϋπολογισμού, και μηνιαία κυλιόμενη πρόβλεψη τριών μηνών έτσι ώστε να εξασφαλίζουν ότι διαθέτουν αρκετά ταμειακά διαθέσιμα για να καλύψουν τις λειτουργικές τους ανάγκες, συμπεριλαμβανομένης της κάλυψης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων τους. Η πολιτική αυτή δε λαμβάνει υπόψη της τη σχετική επίδραση από ακραίες συνθήκες που δεν μπορούν να προβλεφθούν.

4.3 Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς συνίσταται στον κίνδυνο των αλλαγών σε τιμές πρώτων υλών, συναλλαγματικές ισοτιμίες και επιτόκια που επηρεάζουν τα αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρίας ή την αξία των χρηματοοικονομικών τους μέσων. Ο σκοπός της διαχείρισης κινδύνου από τις συνθήκες της αγοράς είναι να ελέγχεται η έκθεση του Ομίλου και της Εταιρίας στους κινδύνους αυτούς στο πλαίσιο αποδεκτών παραμέτρων, με παράλληλη βελτιστοποίηση των αποδόσεων.
Η Εταιρία και η θυγατρική της Fulgor διενεργούν συναλλαγές επί παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων ώστε να αντισταθμίσουν μέρος των κινδύνων από τις συνθήκες της αγοράς.

4.3.1 Κίνδυνος Διακύμανσης Τιμών Πρώτων Υλών Μετάλλου (χαλκός, αλουμίνιο, λοιπά μέταλλα)
Η Εταιρία και η θυγατρική της Fulgor βασίζουν τόσο τις αγορές όσο και τις πωλήσεις τους σε χρηματιστηριακές τιμές/δείκτες για τη τιμή του χαλκού, αλουμινίου και των λοιπών μετάλλων που χρησιμοποιεί και εμπεριέχονται στα προϊόντα της. Ο κίνδυνος από τη διακύμανση των τιμών των μετάλλων καλύπτεται με πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου (hedging) (συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης – futures – και δικαιώματα προαίρεσης – options - στο London Metal Exchange – LME). Ο Όμιλος όμως δεν καλύπτει με πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου (hedging) όλο το βασικό απόθεμα λειτουργίας του με αποτέλεσμα τυχόν πτώση των τιμών μετάλλων να μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τα αποτελέσματά της μέσω υποτίμησης των αποθεμάτων.

4.3.2 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε συναλλαγματικό κίνδυνο στις πωλήσεις και αγορές που πραγματοποιεί και στα δάνεια που έχουν εκδοθεί σε νόμισμα άλλο από το λειτουργικό της νόμισμα, το οποίο είναι το ευρώ. Τα νομίσματα στα οποία πραγματοποιούνται αυτές οι συναλλαγές είναι κυρίως το ευρώ, το δολάριο ΗΠΑ, και η στερλίνα.

Διαχρονικά, ο Όμιλος αντισταθμίζει το μεγαλύτερο μέρος της εκτιμώμενης έκθεσης του σε ξένα νομίσματα σε σχέση με τις προβλεπόμενες πωλήσεις και αγορές καθώς και τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις του σε ξένο νόμισμα.

Ο Όμιλος συνάπτει συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης συναλλάγματος με εξωτερικούς αντισυμβαλλόμενους για την αντιμετώπιση του κινδύνου μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών τα οποία λήγουν κατά κύριο λόγο σε λιγότερο από ένα χρόνο από την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Όταν κριθεί απαραίτητο, τα συμβόλαια αυτά ανανεώνονται κατά τη λήξη τους. Κατά περίπτωση ο συναλλαγματικός κίνδυνος μπορεί να καλύπτεται και με την λήψη δανείων στα αντίστοιχα νομίσματα.

Οι τόκοι των δανείων είναι σε νόμισμα που δε διαφέρει από αυτό των ταμειακών ροών που προκύπτει από τις λειτουργικές δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρίας, δηλαδή κυρίως το Ευρώ.

4.3.3 Κίνδυνος επιτοκίων

Ο Όμιλος χρηματοδοτεί τις επενδύσεις του καθώς και τις ανάγκες του σε κεφάλαια κίνησης μέσω τραπεζικού δανεισμού και ομολογιακών δανείων, με αποτέλεσμα να επιβαρύνει τα αποτελέσματά του με χρεωστικούς τόκους. Αυξητικές τάσεις στα επιτόκια θα έχουν αρνητική επίπτωση στα αποτελέσματα καθώς ο Όμιλος και η Εταιρία θα επιβαρυνθούν με επιπλέον κόστος δανεισμού.

Ο κίνδυνος επιτοκίων μετριάζεται, όταν κρίνεται απαραίτητο, είτε άμεσα με σύναψη δανεισμού με σταθερά επιτόκια είτε με τη χρήση χρηματοοικονομικών εργαλείων.

4.3.4 Διαχείριση κεφαλαίου

Η πολιτική του Ομίλου και της Εταιρίας συνίσταται στη διατήρηση μιας ισχυρής βάσης κεφαλαίου, ώστε να διατηρεί την εμπιστοσύνη των επενδυτών, πιστωτών και της αγοράς στον όμιλο και στην Εταιρία και να επιτρέπει την μελλοντική ανάπτυξη των δραστηριοτήτων τους. Το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί την απόδοση του κεφαλαίου, την οποία ορίζει ως τα καθαρά αποτελέσματα διαιρεμένα με το σύνολο της καθαρής θέσης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο προσπαθεί να διατηρεί μια ισορροπία μεταξύ υψηλότερων αποδόσεων που θα ήταν εφικτές με υψηλότερα επίπεδα δανεισμού και των πλεονεκτημάτων και της ασφάλειας που θα παρείχε μια ισχυρή και υγιής κεφαλαιακή θέση.

Η Εταιρία δεν διαθέτει ένα συγκεκριμένο πλάνο αγοράς ιδίων μετοχών.

Δεν υπήρξαν αλλαγές στην προσέγγιση που υιοθετεί ο Όμιλος και η Εταιρία σχετικά με τη διαχείριση κεφαλαίου κατά τη διάρκεια της χρήσης.

4.3.5 Μακροοικονομικό περιβάλλον

Ο Όμιλος και η Εταιρία παρακολουθούν στενά και σε συνεχή βάση τις εξελίξεις στο διεθνές και εγχώριο περιβάλλον και προσαρμόζουν εγκαίρως την επιχειρηματική στρατηγική και τις πολιτικές διαχείρισης κινδύνου προκειμένου να ελαχιστοποιούν την επίπτωση των μακροοικονομικών συνθηκών στις λειτουργίες τους.

Στις συνθήκες αυτές περιλαμβάνονται η αβεβαιότητα που συνδέεται με την επίδραση της εξόδου του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Brexit), καθώς και οι αλλαγές στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που ισχύουν για το Ηνωμένο Βασίλειο και τη σχέση του με την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και οι νέες και προτεινόμενες αλλαγές που επηρεάζουν τους φορολογικούς νόμους και την εμπορική πολιτική στις ΗΠΑ.

Όσον αφορά στις πολιτικές επιπτώσεις του Brexit, ο Όμιλος παρακολουθεί στενά τις σχετικές εξελίξεις και λαμβάνει μέτρα για τον μετριασμό τυχόν αρνητικών επιπτώσεων στα αποτελέσματά του. Η έλλειψη προόδου στις διαπραγματεύσεις για το Brexit εντείνει τον κίνδυνο άτακτης εξόδου με επιβολή πιθανών εμπορικών φραγμών και τελωνειακών δασμών. Επομένως, ο Όμιλος και η Εταιρία δεν αναμένουν ότι η χρηματοοικονομική τους θέση θα είναι επηρεαστεί σημαντικά λόγω του Brexit. Οι εξαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο αντιπροσώπευαν περίπου το 8% του συνολικού ενοποιημένου και εταιρικού κύκλου εργασιών για το 2018 ενώ η πλειονότητα των άμεσων ανταγωνιστών στον κλάδο καλωδίων δραστηριοποιείται εντός της Ευρωζώνης. Επομένως, είναι πιθανό ότι θα αντιδράσουν στις διακυμάνσεις της συναλλαγματικής ισοτιμίας με ανάλογο τρόπο. Με βάση την ανάλυση που έχει διενεργηθεί έως σήμερα, το Brexit δεν αναμένεται να έχει ουσιώδη δυσμενή αρνητική επίδραση στις λειτουργίες του Ομίλου και της Εταιρίας.

Τέλος, το μακροοικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας, όπου κυρίως βρίσκονται οι παραγωγικές μονάδες της Εταιρίας και του Ομίλου, δείχνει σαφή σημάδια βελτίωσης. Οι έλεγχοι κεφαλαίου (capital controls) που ισχύουν στην Ελλάδα από τον Ιούνιο του 2015 έχουν χαλαρώσει περαιτέρω αλλά παραμένουν σε ισχύ μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και δεν έχουν εμποδίσει τον Όμιλο και την Εταιρία να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους όπως και πριν. Επίσης, οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες δεν έχουν διαταραχθεί. Κατά τη διάρκεια του 2018, η Ελλάδα εξήλθε επισήμως από το τρίτο πρόγραμμα διάσωσης που άρχισε το 2015 και η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητάς της αναβαθμίστηκε από τη Standard & Poor's κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2018 (από 'B-' σε 'B+'). Εντούτοις, η διοίκηση αξιολογεί συστηματικά κάθε νέα εξέλιξη στην ελληνική οικονομία και τις πιθανές επιπτώσεις της στις δραστηριότητες του Ομίλου με σκοπό να διασφαλίσει ότι λαμβάνονται εγκαίρως όλα τα απαραίτητα και αποτελεσματικά μέτρα ώστε να ελαχιστοποιηθεί κάθε επίδραση. Επιπλέον, η ισχυρή πελατειακή βάση του Ομίλου εκτός Ελλάδας (69% του ενοποιημένου κύκλου εργασιών) ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο ρευστότητας που μπορεί να προκύψει από την όποια αβεβαιότητα στο οικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας.

4.4 Περιβαλλοντικός / Επαγγελματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος και η Εταιρία κατανοούν την αλληλεπίδραση μεταξύ της λειτουργίας της και του φυσικού και εργασιακού περιβάλλοντος. Για το λόγο αυτό, εφαρμόζουν πολιτικές και συστήματα και προβαίνουν σε συνεχείς επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη τεχνογνωσίας που βοηθούν στην επίτευξη του στόχου της για βιώσιμη ανάπτυξη.

Ως προς την αντιμετώπιση των ενδεχόμενων επιπτώσεων στο περιβάλλον (περιβαλλοντικός κίνδυνος) και την υγεία και ασφάλεια του ανθρώπινου δυναμικού της (επαγγελματικός κίνδυνος), ο Όμιλος και η Εταιρία διεξάγουν όλες τις απαραίτητες μελέτες επικινδυνότητας και λαμβάνουν προληπτικές δράσεις και ενέργειες, κατόπιν παρακολούθησης σχετικών δεικτών (Ποιότητας, Περιβάλλοντος, Υγείας και Ασφάλειας) που έχει θέσει. Οι δείκτες αυτοί παρακολουθούνται και αξιολογούνται συστηματικά και κοινοποιούνται σε όλα τα επίπεδα του Ομίλου. Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε επίσης στην ενότητα “Μη χρηματοοικονομική πληροφόρηση”.

5. Έρευνα και ανάπτυξη

Η καινοτομία αποτελεί κομβικό τομέα στον οποίο επικεντρώνονται ο Όμιλος και η Εταιρία, με σκοπό να παρέχουν στους πελάτες τους πιο αποδοτικές λύσεις. Η σύσταση μιας ισχυρής μονάδας έρευνας και ανάπτυξης (R&D) αποτελεί έναν σημαντικό παράγοντα που συντελεί στη διατήρηση της τεχνολογικής αποτελεσματικότητας στον κλάδο καλωδίων. Μια ομάδα εξαιρετικά εξειδικευμένων μηχανικών σε θέματα έρευνας και ανάπτυξης, με την υποστήριξη προηγμένων εργαλείων λογισμικού και σύγχρονων εγκαταστάσεων δοκιμών, είναι προσηλωμένη στην παροχή προσαρμοσμένων, οικονομικά αποδοτικών λύσεων υψηλής ποιότητας στους πελάτες.

Το τμήμα έρευνας και ανάπτυξης επιδιώκει η κύρια έρευνα να εστιάζεται στα παρακάτω:

- Ανάπτυξη προϊόντων και εστίαση σε συμμόρφωσή τους με νέους κανονισμούς, διεθνή πρότυπα και συγκεκριμένες απαιτήσεις πελατών.
- Καινοτομία που εστιάζει στην ανάπτυξη νέων υλικών, σε νέους σχέδια προϊόντων και νέες παραγωγικές διαδικασίες.
- Ανασχεδιασμός και βελτιστοποίηση προϊόντων με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας που θα προωθήσει τους οικονομικούς στόχους του Ομίλου.
- Τεχνική υποστήριξη της παραγωγικής διαδικασίας με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας και της ποιότητας.

Ο προσανατολισμός του Ομίλου στον τομέα της Έρευνας και Ανάπτυξης οδήγησε στη δημιουργία ενός προηγμένου εργαστηρίου πολυμερών στο εργοστάσιο των Οινοφύτων. Το εργαστήριο, μεταξύ άλλων, διεξάγει εξειδικευμένες χημικές αναλύσεις με έμφαση στον ποιοτικό έλεγχο και την ανάλυση της μόνωσης (XLPE) των καλωδίων υψηλής και υπερυψηλής τάσης (πρώτες ύλες, διαδικασία παραγωγής και αξιολόγηση των παραχθέντων υλικών) καθώς και άλλων πολυμερών.

Επιπλέον, για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της αγοράς, η Εταιρία και ο Όμιλος ενισχύθηκε περισσότερο με την επένδυση σε ένα νέο εργαστήριο υψηλής τάσης (ΥΤ), ένα ειδικό εργαστήριο σε σχέση με τον νέο κανονισμό δομικών προϊόντων (CPR), αλλά και στην πρόσληψη ανθρώπινου δυναμικού.

Ο βασικός στόχος του τμήματος Έρευνας και Ανάπτυξης είναι η υποστήριξη της στρατηγικής για αύξηση του μεριδίου αγοράς των εταιριών καλωδίων Cablel®, με την ανάπτυξη αξιόπιστων προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας για διαφορετικές εφαρμογές όπως υποβρύχια καλώδια AC/DC για μεγάλα βάθη και μεγάλες αποστάσεις καθώς και καλώδια τηλεπικοινωνιών/δεδομένων. Ως επακόλουθο, τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτυχθεί με επιτυχία νέα προϊόντα.

Κατά τη διάρκεια του 2018, ανατέθηκαν αρκετά έργα στην Εταιρία και την θυγατρική της Fulgor καθώς ήταν σε θέση, χάρη στη δυναμικότητά τους, να προσφέρουν αξιόπιστα σχέδια και να έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς απαραίτητα προγράμματα πιστοποίησης. Από τα πιο αξιοσημείωτα έργα είναι η υποβρύχια διασύνδεση Ρίου-Αντιρρίου (400 kV), η υποβρύχια διασύνδεση Κρήτης-Πελοποννήσου (150 kV) και η διασύνδεση των αιολικών πάρκων Hollandse Kust Alpha & Beta και Seamade. Αυτά τα έργα υπογραμμίζουν τις ανταγωνιστικές δυνατότητες και την ισχυρή θέση του Ομίλου στην αγορά υψηλής και υπερυψηλής τάσης. Ταυτόχρονα, ο Όμιλος αναλαμβάνει συνεχώς πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη καλωδίων ενέργειας συνεχούς ρεύματος επόμενης γενιάς με διαφορετικά υλικά και μειωμένη απώλεια ισχύος.

Το 2018, σε μια προσπάθεια να υπάρξει μεγαλύτερη προσέγγιση της κυκλικής οικονομίας, όλες οι εταιρίες έλαβαν μέτρα προσανατολισμένα στη λειτουργία και τη χρήση ανακυκλωμένων υλικών. Σημαντικά οικονομικά οφέλη επιτεύχθηκαν με την αντικατάσταση αγοραζόμενων πρώτων υλών από ανακυκλωμένες ύλες.

Επιπρόσθετα, το πρόγραμμα βιομηχανικής αριστείας που είναι σε εξέλιξη και υπό εκτέλεση στις εταιρίες του Ομίλου έχει δώσει τη δυνατότητα στο τμήμα έρευνας και ανάπτυξης να βελτιστοποιήσει το κόστος των καλωδίων ΧΤ και ΜΤ, ιδίως των μη αγώγιμων στοιχείων. Αρκετά σχέδια προϊόντων αναθεωρήθηκαν ενώ διατηρήθηκαν τα υπάρχοντα κριτήρια ποιότητας, ώστε να ενισχυθεί περισσότερο το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της Εταιρίας.

Επίσης, το τμήμα έρευνας και ανάπτυξης εξασφάλισε την πλήρη συμμόρφωση με νέους κανονισμούς και τις απαιτήσεις των πελατών. Συνεχίστηκε η επιτυχημένη πιστοποίηση καλωδίων ΧΤ στον νέο κανονισμό δομικών προϊόντων (CPR), όπως επίσης η απόκτηση άλλων πιστοποιητικών προκειμένου να καλυφθούν οι απαιτήσεις νέων αγορών και πελατών.

Σε διεθνή κλίμακα, το τμήμα έρευνας και ανάπτυξης συμμετείχε σε μια κοινοπραξία τεχνικών λύσεων με καινοτόμα προϊόντα. Το 2018, η Επιτροπή Horizon 2020 ενέκρινε τον προτεινόμενο σχεδιασμό καλωδίων ευέλικτης σύνδεσης για πλωτές πλατφόρμες ανεμογεννητριών. Ταυτόχρονα, το τμήμα έρευνας και ανάπτυξης επανεπιβεβαίωσε την παρουσία του στα διεθνή συνέδρια συζητώντας καινοτόμες τεχνικές λύσεις αυξημένου ενδιαφέροντος. Ως μέρος της δέσμευσης αυτής, ο Όμιλος και η Εταιρία εκπαιδεύουν και ενισχύουν τους ανθρώπους τους, αναγνωρίζοντας ότι η ποιότητα και η εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού τους είναι το στοιχείο που οδηγεί ουσιαστικά στην επιτυχία οποιασδήποτε ερευνητικής προσπάθειας. Το τμήμα έρευνας και ανάπτυξης του Ομίλου έχει στελεχωθεί από άρτια καταρτισμένο επιστημονικό προσωπικό υψηλής εξειδίκευσης που συμμετέχει σε εκπαιδευτικά και διά βίου μάθησης προγράμματα.

Το 2018, οι συνολικές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη για τον Όμιλο και την Εταιρία ανήλθαν σε Ευρώ 8,4 εκατ. και Ευρώ 3,6 εκατ., αντίστοιχα (2017: Ευρώ 4,6 εκατ. και Ευρώ 2,6 εκατ., αντίστοιχα), εκ των οποίων το ποσό του Ευρώ 1,5 εκατ. και Ευρώ 0,5 εκατ., αντίστοιχα (2017: Ευρώ 0,7 εκατ. και Ευρώ 0,2 εκατ., αντίστοιχα) κάλυψε ερευνητικές δραστηριότητες.

6. Σημαντικές Συναλλαγές Με Συνδεδεμένα Μέρη

Οι συναλλαγές του Ομίλου & της Εταιρίας Ελληνικά Καλώδια παρατίθενται στους παρακάτω πίνακες:

Συναλλαγές Εταιρίας Ελληνικά Καλώδια με Θυγατρικές:

Εταιρίες	Πωλήσεις αγαθών, υπηρεσιών & λοιπά έσοδα	Αγορές αγαθών, υπηρεσιών & λοιπά έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
LESCO EOOD	9.548	2.441.512	55	1.836.871
FULGOR	28.678.485	95.029.330	2.813.604	-
Σύνολο Θυγατρικών	**28.688.033**	**97.470.842**	**2.813.659**	**1.836.871**

Συναλλαγές Εταιρίας Ελληνικά Καλώδια με Θυγατρικές και Συγγενείς του Ομίλου Viohalco:

Εταιρίες	Πωλήσεις αγαθών, υπηρεσιών & λοιπά έσοδα	Αγορές αγαθών, υπηρεσιών & λοιπά έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
ΣΤΗΛΜΕΤ Α.Ε.	-	3.223.261	-	383.115
ICME ECAB	27.971.527	23.274.610	3.884.633	9.183.605
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ	4.890.885	8.833.860	1.979.217	970.330
SOFIA MED	-	646.201	-	134.388
METAL AGENCIES	17.636.043	179.988	6.420.062	-
ΕΡΛΙΚΟΝ	17.694	258.851	19.557	116.892
INTERNATIONAL TRADE	40.279.479	801	550.550	801
METALIGN	-	251.068	-	-
TEKA SYSTEMS	2.184	964.860	25	207.335
ΒΙΕΝΕΡ	-	227.787	-	27.040
ΛΟΙΠΕΣ	2.987.392	1.991.858	480.444	1.217.963
Σύνολο Συνδεδεμένων	**93.785.203**	**39.853.145**	**13.334.488**	**12.241.469**

Συναλλαγές του Ομίλου Ελληνικά Καλώδια με Θυγατρικές και Συγγενείς του Ομίλου Viohalco:

Εταιρίες	Πωλήσεις αγαθών, υπηρεσιών & λοιπά έσοδα	Αγορές αγαθών, υπηρεσιών & λοιπά έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
ΣΤΗΛΜΕΤ Α.Ε.	-	3.223.261	-	383.115
ICME ECAB	75.311.142	36.249.494	19.324.075	12.598.596
ΕΡΓΟΣΤΗΛ	-	175.319	-	70.954
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ	12.197.082	14.498.092	2.176.065	1.603.842
SOFIA MED	445.845	646.201	59.453	134.388
METAL AGENCIES	17.636.043	179.988	6.420.062	-
ΒΙΕΞΑΛ ΑΕ	-	609.948	-	50.408

Εταιρίες	Πωλήσεις αγαθών, υπηρεσιών & λοιπά έσοδα	Αγορές αγαθών, υπηρεσιών & λοιπά έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
ANAMET AE	214.522	962.612	179.921	295.228
STEELMET ROMANIA	2.326.625	-	258	-
ΣΩΛ. ΚΟΡΙΝΘΟΥ	435.603	71.727	625.177	16.064
ΕΤΗΛ ΑΕ	36	3.156.576	45	1.023.678
ΕΡΛΙΚΟΝ	17.694	628.541	19.557	215.277
INTERNATIONAL TRADE	40.279.479	801	550.550	801
METALIGN	-	344.342	17.369	-
ΤΕΚΑ SYSTEMS	2.184	1.068.925	25	226.310
ΒΙΕΝΕΡ	-	1.525.132	-	143.546
ΛΟΙΠΑ	1.215.752	2.758.574	981.781	2.991.078
ΣΥΝΟΛΟ	**150.082.006**	**66.099.533**	**30.354.338**	**19.753.286**

- Η ΣΤΗΛΜΕΤ παρέχει στην Ελληνικά Καλώδια υπηρεσίες διοίκησης & οργάνωσης.
- Η ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ αγοράζει από τον όμιλο Ελληνικά Καλώδια σκραπ χαλκού από τις επιστροφές που προκαλούνται από την παραγωγική διαδικασία, καθώς και PVC το οποίο το χρησιμοποιεί η ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ για μονωμένους σωλήνες. Επίσης, η ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ αγοράζει από τον Όμιλο Ελληνικά Καλώδια σκραπ αλουμινίου από τις επιστροφές που προκαλούνται από την παραγωγική διαδικασία και πουλάει στην FULGOR φυσικό αέριο Ο Όμιλος Ελληνικά Καλώδια αγοράζει από την ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ ποσότητες καθοδίων και αλουμινίου για την παραγωγή καλωδίων.
- Η SOFIA MED πουλάει κατά κύριο λόγο προϊόντα χαλκού, ενώ αγοράζει πρώτες ύλες και ημιέτοιμα χαλκού
- Η METAL AGENCIES λειτουργεί ως έμπορος- διανομέας του Ομίλου Ελληνικά Καλώδια στη Μεγάλη Βρετανία.
- Η ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ αγοράζει κυρίως καλώδια ενεργείας για ιδία χρήση
- Η ΕΡΛΙΚΟΝ πουλάει στην Ελληνικά Καλώδια ατσαλοσύρματα για την παραγωγή καλωδίων.
- Η ΕΡΓΟΣΤΗΛ παρέχει κατασκευαστικές υπηρεσίες στον Όμιλο Ελληνικά Καλώδια και κυρίως στην FULGOR για τις επενδύσεις στην Κόρινθο
- Η ΒΙΕΞΑΛ παρέχει στον Όμιλο Ελληνικά Καλώδια ταξιδιωτικές & μεταφορικές υπηρεσίες
- Η ANAMET αγοράζει σκραπ από τον Όμιλο Ελληνικά Καλώδια και πουλάει σκραπ στην FULGOR
- Η ΕΤΗΛ παρέχει κατασκευαστικές υπηρεσίες στον Όμιλο Ελληνικά Καλώδια και κυρίως στην FULGOR για τις επενδύσεις στην Κόρινθο
- Η ICME ECAB αγοράζει από την Ελληνικά Καλώδια μείγματα πλαστικών/ ελαστικών για την παραγωγικής της διαδικασία, καθώς και έτοιμα καλώδια. Επίσης πουλάει στην Ελληνικά Καλώδια και την Fulgor ημιέτοιμα & τελικά προϊόντα για διάθεση στην εγχώρια αγορά.
- Η FULGOR αγοράζει από την Ελληνικά Καλώδια ύλες και ημιέτοιμα για την παραγωγή καλωδίων και πουλάει στην Ελληνικά Καλώδια έτοιμα προϊόντα (κυρίως υποβρύχια καλώδια) και ημιέτοιμα.
- Η LESCO OOD πουλάει στην Ελληνικά Καλώδια υλικά συσκευασίας από ξύλο.
- Η METALIGN προσφέρει λογιστικές υπηρεσίες στην Ελληνικά Καλώδια και Fulgor.
- Η INTERNATIONAL TRADE εμπορεύεται προϊόντα του Ομίλου στο Βέλγιο και άλλες χώρες της κεντρικής Ευρώπης.
- Η ΤΕΚΑ SYSTEMS αναλαμβάνει την διεκπεραίωση διαφόρων βιομηχανικών κατασκευών για λογαριασμό της Εταιρίας και του Ομίλου και παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε θέματα μηχανογράφησης, υποστήριξης και αναβάθμισης του SAP.

7. Μετοχικό κεφάλαιο θυγατρικών της Εταιρίας

Επωνυμία εταιρίας	Νόμισμα	31/12/2018		
		Αριθμός Μετοχών	Ονομαστική αξία μετοχής	Μετοχικό κεφάλαιο
Θυγατρικές:				
FULGOR	Ευρώ	3.868.647	2,94	11.373.822,18
LESCO OOD	Ευρώ	5.850	51,13	299.110,34

8. Υποκαταστήματα της Εταιρίας

Η Εταιρία διατηρεί :

I. Υποκατάστημα επί της οδού Πειραιώς 252 Ταύρος όπου βρίσκονται τα εμπορικά τμήματα.
II. Υποκατάστημα στο Καλοχώρι Θεσσαλονίκης για την πώληση των προϊόντων στην Βόρεια Ελλάδα.
III. Υποκατάστημα στον Άγιο Γεώργιο Λιβαδειάς όπου βρίσκεται το εργοστάσιο Συρμάτων Εμαγιέ.
IV. Υποκατάστημα στα Οινόφυτα Βοιωτίας (53ο χιλ. Εθνικής οδού Αθηνών-Λαμίας) όπου βρίσκεται το εργοστάσιο Παραγωγής Πλαστικών και Ελαστικών Μειγμάτων.
V. Υποκατάστημα στην Θήβα Βοιωτίας (69ον χιλ. Παλαιάς Εθνικής οδού Αθηνών-Θηβών) όπου βρίσκεται το εργοστάσιο Παραγωγής Καλωδίων.
VI. Υποκατάστημα στο Μαρούσι (Αμαρουσίου Χαλανδρίου 33) όπου βρίσκονται τα κεντρικά γραφεία της Εταιρίας.
VII. Υποκατάστημα στην Κύπρο (Χύτρων 28, Β42, Λευκωσία) για την πώληση των προϊόντων.

9. Μεταγενέστερα Γεγονότα

Εντός του 2019, η Εταιρία απέκτησε την «Β.Ε.ΜΕΤ Α.Ε. Βιομηχανικές, Επενδυτικές, και Εμπορικές Μετάλλων και άλλων προϊόντων Επιχειρήσεις Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία» έναντι Ευρώ 32.400.

Στις 30 Μαΐου 2019 το Δ.Σ. της Εταιρίας αποφάσισε την απόσχιση του κλάδου παραγωγής, διάθεσης και εμπορίας παντός τύπου και μορφής επισμαλτωμένων συρμάτων περιελίξεως χαλκού και αλουμινίου της Εταιρίας και εισφορά του στην 100% θυγατρικής της Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία «Β.Ε.ΜΕΤ Α.Ε. Βιομηχανικές, Επενδυτικές, και Εμπορικές Μετάλλων και άλλων προϊόντων Επιχειρήσεις Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία». Ως ημερομηνία κατάρτισης της Λογιστικής Κατάστασης των περιουσιακών στοιχείων του εισφερόμενου κλάδου ορίστηκε η 31η Δεκεμβρίου 2018. Τα ενοποιημένα μεγέθη του Ομίλου Ελληνικά Καλώδια δεν θα επηρεαστούν από τον μετασχηματισμό.

Τον Ιούνιο του 2019, η θυγατρική εταιρία Fulgor έλαβε νέο πενταετές ομολογιακό δάνειο ύψους Ευρώ 10 εκατ. από μεγάλη ελληνική τράπεζα για την αναχρηματοδότηση υφιστάμενου δανεισμού και την κάλυψη κεφαλαίου κίνησης μονιμότερου χαρακτήρα. Το ομολογιακό δάνειο φέρει ευνοϊκούς όρους τιμολόγησης ενώ οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την δανειακή σύμβαση δεν διαφέρουν ουσιωδώς με τους όρους των δανείων που είχε συνάψει στο παρελθόν η θυγατρική.

10. Συμπεράσματα

Κύριοι Μέτοχοι σας παρουσιάσαμε τον απολογισμό της Διαχείρισης της χρήσεως 2018 τους κινδύνους και τους τρόπους διαχείρισης αυτών καθώς και τις προοπτικές και την εξέλιξη του Ομίλου και της Εταιρίας για το 2019.

Τελειώνοντας σας παρακαλούμε να εγκρίνετε τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρίας, καθώς επίσης και την παρούσα Έκθεση, για την χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018, αφού πρώτα σας ευχαριστήσουμε για την εμπιστοσύνη σας προς την Εταιρία.

Αθήνα, 28 Ιουνίου 2019

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
Ιωάννης Μπατσόλας

Σελίδα που έμεινε σκόπιμα κενή

Β. Ετήσιες Εταιρικές & Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

ΕΤΗΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Πύργος Αθηνών, Β΄ Κτίριο, Μεσογείων 2-4,
Αθήνα, ΤΚ 115 27

www.cablel.gr

ΓΕ.Μ.Η. 117706401000

Περιεχόμενα

ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ 37
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ 38
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ 39
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ 41
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ & ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ 42
1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΌΜΙΛΟ 42
2. ΒΑΣΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ 42
3. ΝΕΑ ΠΡΟΤΥΠΑ, ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΕΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ 45
4. ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ 49
5. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ 72
6. ΠΩΛΗΣΕΙΣ 74
7. ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ 77
8. ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ 78
9. ΈΞΟΔΑ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ 78
10. ΈΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ 79
11. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΣΟΔΑ 80
12. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΞΟΔΑ 80
13. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕ ΠΕΛΑΤΕΣ 80
14. ΚΤΙΡΙΑ, ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ 82
15. ΆΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΥΠΕΡΑΞΙΑ 84
16. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ 89
17. ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 90
18. ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ 91
19. ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ 91
20. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ 95
21. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ 96
22. ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΚΑΙ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ 97
23. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 97
24. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ 97
25. ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 98
26. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ 101
27. ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ 104
28. ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 104
29. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ 105

30. ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 120
31. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ 122
32. ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ 124

Καταστάσεις Συνολικού Εισοδήματος

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**Σημ.**	**2018**	**2017**	**2018**	**2017***
Πωλήσεις	**6**	443.382.727	382.980.290	366.618.507	299.381.172
Κόστος Πωληθέντων	**9**	(413.779.189)	(357.024.918)	(349.138.007)	(291.689.044)
Μεικτό Κέρδος		**29.603.538**	**25.955.372**	**17.480.500**	**7.692.128**
Λοιπά έσοδα	**7**	2.219.268	2.996.696	7.416.409	6.965.622
Έξοδα διάθεσης	**9**	(5.786.932)	(5.871.623)	(3.418.049)	(3.565.479)
Έξοδα διοίκησης	**9**	(9.923.552)	(8.134.615)	(4.378.456)	(3.495.863)
(Απομείωση) / Αντιστροφή απομείωσης απαιτήσεων και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων	**29.1**	96.919	-	58.838	-
Λοιπά έξοδα	**8**	(3.657.245)	(1.198.491)	(8.619.568)	(6.016.581)
Λειτουργικό κέρδος		**12.551.996**	**13.747.339**	**8.539.674**	**1.579.826**
Χρηματοοικονομικά έσοδα	**11**	164.599	46.725	157.060	46.021
Χρηματοοικονομικά έξοδα	**12**	(20.069.736)	(19.074.354)	(12.412.552)	(10.760.885)
Έσοδα από μερίσματα		-	-	250.000	500.000
(Ζημιές) πριν από φόρους		**(7.353.142)**	**(5.280.291)**	**(3.465.819)**	**(8.635.038)**
Φόρος εισοδήματος	**19**	5.410.356	684.751	3.364.556	1.894.862
(Ζημιές) μετά από φόρους		**(1.942.786)**	**(4.595.539)**	**(101.263)**	**(6.740.176)**
Λοιπά συνολικά εισοδήματα					
Λοιπά στοιχεία συνολικού εισοδήματος που δεν θα μεταφερθούν στα αποτελέσματα σε μελλοντικές περιόδους:					
Υποχρέωση παροχών προσωπικού		110.311	(43.999)	83.153	(31.660)
Αναλογούν φόρος		(40.897)	12.760	(29.575)	9.181
		69.414	**(31.239)**	**53.578**	**(22.479)**
Λοιπά στοιχεία συνολικού εισοδήματος που ενδέχεται να μεταφερθούν στα αποτελέσματα σε μελλοντικές περιόδους:					
Κέρδη / (ζημιές) από αποτίμηση παραγώγων για αντιστάθμιση κινδύνου ταμειακών ροών – Αποτελεσματικό μέρος		(60.548)	675.953	429.782	674.053
Κέρδη / (ζημιές) από αποτίμηση παραγώγων για αντιστάθμιση κινδύνου ταμειακών ροών – Αναταξινόμηση στην κατάσταση αποτελεσμάτων		(675.953)	274.184	(674.053)	394.859
Αναλογούν φόρος		212.980	(275.540)	75.136	(309.984)
		(523.521)	**674.597**	**(169.134)**	**758.927**
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους		**(454.107)**	**643.358**	**(115.556)**	**736.449**
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους		**(2.396.893)**	**(3.952.182)**	**(216.819)**	**(6.003.727)**

** Ο Όμιλος και η Εταιρία εφάρμοσε το ΔΠΧΑ 9 την 1η Ιανουαρίου 2018. Σύμφωνα με τη μέθοδο μετάβασης που επιλέχθηκε, οι συγκριτικές πληροφορίες δεν έχουν αναμορφωθεί (βλέπε Σημείωση 4.19), αλλά ορισμένες πληροφορίες για την Εταιρία έχουν αναδιατυπωθεί (βλέπε Σημείωση 4.20).*

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις που αναφέρονται στις σελίδες από 42 έως 124 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Καταστάσεις Χρηματοοικονομικής Θέσης

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**Σημ.**	**2018**	**2017***	**2018**	**2017***
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Κτίρια, οικόπεδα και εξοπλισμός	**14**	204.723.375	182.648.931	65.701.856	68.546.993
Άυλα περιουσιακά στοιχεία και υπεραξία	**15**	77.757.066	73.147.362	7.229.021	3.515.155
Επενδύσεις σε ακίνητα	**16**	831.726	831.726	204.105	204.105
Συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς επιχειρήσεις	**17**	-	-	90.930.230	90.930.230
Λοιπές επενδύσεις	**18**	218.136	218.136	218.136	218.136
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις		1.222.926	2.356	1.222.350	-
Κόστη συμβάσεων με πελάτες		107.704	-	39.968	-
Λοιπές απαιτήσεις	**21**	738.662	939.302	336.063	425.567
Σύνολο μη κυκλοφορούντος ενεργητικού		**285.599.596**	**257.787.814**	**165.881.729**	**163.840.186**
Αποθέματα	**20**	76.841.602	70.284.478	50.179.982	46.045.689
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	**21**	114.709.627	84.964.827	75.932.736	55.145.246
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	**13**	42.913.207	26.757.683	28.095.087	14.318.144
Κόστη συμβάσεων με πελάτες		1.506.151	1.210.524	145.293	-
Παράγωγα	**29.5**	429.782	675.953	429.782	674.053
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	**22**	28.278.482	9.103.357	18.337.441	6.465.967
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού		**264.678.851**	**192.996.822**	**173.120.321**	**122.649.098**
Σύνολο ενεργητικού		**550.278.447**	**450.784.636**	**339.002.050**	**286.489.285**
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	**23**	65.704.215	65.704.215	65.704.215	65.704.215
Αποθεματικά	**24**	35.417.307	35.940.828	35.641.604	35.810.739
Κέρδη (ζημιές) εις νέον		(23.878.446)	(21.182.986)	(20.039.784)	(19.228.363)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		**77.243.076**	**80.462.057**	**81.306.036**	**82.286.590**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Δάνεια	**25**	116.016.897	48.773.510	74.499.704	5.402.123
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	**26**	2.590.722	2.550.557	1.399.656	1.424.572
Επιχορηγήσεις	**27**	14.561.380	15.309.712	4.094.640	4.494.657
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	**19**	1.128.457	5.882.087	-	2.553.525
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	**28**	4.134.570	5.947.770	-	-
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		**138.432.026**	**78.463.636**	**79.994.000**	**13.874.877**
Δάνεια	**25**	168.743.063	184.295.661	105.732.790	130.626.691
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	**28**	106.467.392	105.898.803	56.024.473	58.193.168
Συμβατικές υποχρεώσεις	**13**	58.863.973	1.610.262	15.916.805	1.455.032
Παράγωγα	**29.2**	528.917	54.217	27.946	52.928
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		**334.603.345**	**291.858.943**	**177.702.014**	**190.327.818**
Σύνολο υποχρεώσεων		**473.035.371**	**370.322.579**	**257.696.014**	**204.202.695**
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		**550.278.447**	**450.784.636**	**339.002.050**	**286.489.285**

** Ο Όμιλος και η Εταιρία εφάρμοσε το ΔΠΧΑ 9 την 1η Ιανουαρίου 2018. Σύμφωνα με τη μέθοδο μετάβασης που επιλέχθηκε, οι συγκριτικές πληροφορίες δεν έχουν αναμορφωθεί (βλέπε Σημείωση 4.19).*

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις που αναφέρονται στις σελίδες από 42 έως 124 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Καταστάσεις Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

ΟΜΙΛΟΣ:

Ποσά σε Ευρώ	**Μετοχικό κεφάλαιο**	**Αποθεματικά εύλογης αξίας**	**Λοιπά Αποθεματικά**	**Αποτελέσματα εις νέον**	**Σύνολο ιδίων Κεφαλαίων**
Υπόλοιπα 1 Ιανουαρίου 2017	**65.704.215**	**(65.930)**	**35.332.161**	**(16.308.267)**	**84.662.179**
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής	**-**	**-**	**-**	**(247.941)**	**(247.941)**
Αναπροσαρμοσμένα υπόλοιπα την 1 Ιανουαρίου 2017*	**65.704.215**	**(65.930)**	**35.332.161**	**(16.556.207)**	**84.414.238**
Κέρδη (Ζημιές) χρήσεως	-	-	-	(4.595.539)	**(4.595.539)**
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	674.597	-	(31.239)	**643.358**
Σύνολο συνολικών εσόδων	**-**	**674.597**	**-**	**(4.626.778)**	**(3.952.181)**
Υπόλοιπα την 31 Δεκεμβρίου 2017	**65.704.215**	**608.667**	**35.332.161**	**(21.182.986)**	**80.462.057**
Υπόλοιπα 1 Ιανουαρίου 2018	**65.704.215**	**608.667**	**35.332.161**	**(21.182.986)**	**80.462.057**
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής	**-**	**-**	**-**	**(822.088)**	**(822.088)**
Αναπροσαρμοσμένα υπόλοιπα την 1 Ιανουαρίου 2018**	**65.704.215**	**608.667**	**35.332.161**	**(22.005.074)**	**79.639.969**
Κέρδη (Ζημιές) χρήσεως	-	-	-	(1.942.786)	**(1.942.786)**
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	(523.521)	-	69.414	**(454.107)**
Σύνολο συνολικών εσόδων	**-**	**(523.521)**	**-**	**(1.873.372)**	**(2.396.893)**
Υπόλοιπα την 31 Δεκεμβρίου 2018	**65.704.215**	**85.146**	**35.332.161**	**(23.878.446)**	**77.243.076**

** Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει πρόωρα το ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» με ημερομηνία αρχικής εφαρμογής την 1η Ιανουαρίου 2017. Σύμφωνα με τη μέθοδο μετάβασης που επιλέχθηκε (μέθοδος της σωρευτικής επίδρασης).*

***Ο Όμιλος εφάρμοσε το ΔΠΧΑ 9 την 1η Ιανουαρίου 2018. Σύμφωνα με τη μέθοδο μετάβασης που επιλέχθηκε, οι συγκριτικές πληροφορίες δεν έχουν αναμορφωθεί (βλέπε Σημείωση 4.19).*

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις που αναφέρονται στις σελίδες από 42 έως 124 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

ΕΤΑΙΡΙΑ:

Ποσά σε Ευρώ	**Μετοχικό κεφάλαιο**	**Αποθεματικά εύλογης αξίας**	**Λοιπά Αποθεματικά**	**Αποτελέσματα εις νέον**	**Σύνολο ιδίων Κεφαλαίων**
Υπόλοιπα 1 Ιανουαρίου 2017	**65.704.215**	**(280.350)**	**35.332.161**	**(12.265.125)**	**88.490.901**
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής	**-**	**-**	**-**	**(200.584)**	**(200.584)**
Αναπροσαρμοσμένα υπόλοιπα την 1 Ιανουαρίου 2017*	**65.704.215**	**(280.350)**	**35.332.161**	**(12.465.709)**	**88.290.317**
(Ζημιές) χρήσεως	-	-	-	(6.740.176)	**(6.740.176)**
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	758.927	-	(22.479)	**736.449**
Σύνολο συνολικών εσόδων	**-**	**758.927**	**-**	**(6.762.654)**	**(6.003.727)**
Υπόλοιπα την 31 Δεκεμβρίου 2017	**65.704.215**	**478.577**	**35.332.161**	**(19.228.363)**	**82.286.590**
Υπόλοιπα 1 Ιανουαρίου 2018	**65.704.215**	**478.577**	**35.332.161**	**(19.228.363)**	**82.286.590**
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής	**-**	**-**	**-**	**(763.736)**	**(763.736)**
Αναπροσαρμοσμένα υπόλοιπα την 1 Ιανουαρίου 2018**	**65.704.215**	**478.577**	**35.332.161**	**(19.992.099)**	**81.522.855**
(Ζημιές) χρήσεως	-	-	-	(101.263)	**(101.263)**
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	(169.134)	-	53.578	**(115.556)**
Σύνολο συνολικών εσόδων	**-**	**(169.134)**	**-**	**(47.685)**	**(216.819)**
Υπόλοιπα την 31 Δεκεμβρίου 2018	**65.704.215**	**309.443**	**35.332.161**	**(20.039.784)**	**81.306.036**

** Η Εταιρία έχει υιοθετήσει πρόωρα το ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» με ημερομηνία αρχικής εφαρμογής την 1η Ιανουαρίου 2017. Σύμφωνα με τη μέθοδο μετάβασης που επιλέχθηκε (μέθοδος της σωρευτικής επίδρασης), οι συγκριτικές πληροφορίες δεν αναδιατυπώθηκαν.*

***Η Εταιρία εφάρμοσε το ΔΠΧΑ 9 την 1η Ιανουαρίου 2018. Σύμφωνα με τη μέθοδο μετάβασης που επιλέχθηκε, οι συγκριτικές πληροφορίες δεν έχουν αναμορφωθεί (βλέπε Σημείωση 4.19).*

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις που αναφέρονται στις σελίδες από 42 έως 124 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Καταστάσεις Ταμειακών Ροών

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**Σημ.**	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες:					
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων		(7.353.142)	(5.280.291)	(3.465.819)	(8.635.038)
Πλέον / (μείον) προσαρμογές για:					
Αποσβέσεις παγίων στοιχείων	**14, 15**	13.006.237	12.400.080	6.616.946	6.346.251
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	**27**	(748.332)	(742.002)	(400.017)	(405.545)
(Κέρδη)/ ζημιές εύλογης αξίας παραγώγων		(15.630)	(247.328)	(24.982)	(248.617)
(Έσοδα) τόκων	**12**	(5.614)	(3.800)	(3.989)	(3.097)
Έσοδα από μερίσματα		-	-	(250.000)	(500.000)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	**12**	20.069.736	19.074.354	12.412.552	10.760.885
(Κέρδη)/Ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων		(1.400)	(19.556)	(1.400)	(12.778)
Απομείωση αποθεμάτων		713.140	-	198.980	-
Προβλέψεις/(Αντιλογισμός προβλέψεων) απομείωσης απαιτήσεων	**16**	(96.919)	-	(58.838)	-
		25.568.077	**25.181.458**	**15.023.433**	**7.302.061**
Μεταβολές σε:					
- Αποθέματα		(7.270.264)	9.388.833	(4.333.273)	9.390.140
- Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις		(30.363.394)	6.253.318	(21.494.151)	2.421.769
- Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία		(16.397.193)	(15.623.228)	(13.997.624)	(3.237.016)
- Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις		(1.078.463)	(10.236.392)	(1.848.023)	(5.834.490)
- Συμβατικές υποχρεώσεις		57.253.711	(64.751)	14.461.774	228.846
- Έξοδα συμβάσεων		(403.331)	(1.210.524)	(185.262)	-
- Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία		150.477	100.921	58.237	19.485
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		***1.891.542***	***(11.391.823)***	***(27.338.321)***	***2.988.733***
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβλημένα		(18.980.265)	(17.877.633)	(12.502.189)	(10.704.507)
Καταβλημένοι φόροι		(55.994)	-	(53.809)	-
Σύνολο εισροών (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες		**8.423.360**	**(4.087.999)**	**(24.870.886)**	**(413.713)**
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες:					
Αγορές ενσώματων περιουσιακών στοιχείων	**14**	(36.628.658)	(13.191.280)	(5.335.802)	(5.232.851)
Αγορές άϋλων περιουσιακών στοιχείων	**15**	(3.325.744)	(730.088)	(2.470.545)	(622.593)
Έσοδα από πωλήσεις ενσώματων παγίων		1.400	49.700	1.400	19.900
Μερίσματα εισπραχθέντα		-	-	250.000	500.000
Τόκοι που εισπράχθηκαν	**12**	5.614	3.800	3.989	3.097
Αγορές συμμετοχών	**17**	-	-	-	(1.600.000)
Σύνολο εισροών (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες		**(39.947.388)**	**(13.867.867)**	**(7.550.958)**	**(6.932.447)**
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες:					
Δάνεια αναληφθέντα	**25**	71.189.102	38.365.675	56.059.762	24.064.412
Αποπληρωμή δανεισμού	**25**	(20.489.950)	(17.736.489)	(11.766.445)	(14.808.020)
Σύνολο εισροών (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		**50.699.153**	**20.629.186**	**44.293.317**	**9.256.392**
Καθαρή (μείωση) / αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών		**19.175.125**	**2.673.320**	**11.871.474**	**1.910.232**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών στην αρχή της χρήσης		9.103.357	6.430.037	6.465.967	4.555.735
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών στο τέλος της χρήσης	**22**	**28.278.482**	**9.103.357**	**18.337.441**	**6.465.967**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις που αναφέρονται στις σελίδες από 42 έως 124 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των Εταιρικών & Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

1. Πληροφορίες για την Εταιρία και τον Όμιλο

Η Εταιρία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ Α.Ε., ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΛΩΔΙΩΝ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ (εφεξής η «Ελληνικά Καλώδια» ή η «Εταιρία»), έχει έδρα την Ελλάδα, Λ. Μεσογείων 2-4, Πύργος Αθηνών Β' Κτίριο, Αθήνα.

Οι παρούσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις (οι «Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις») της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 περιλαμβάνουν τις ατομικές και ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Ελληνικά Καλώδια. Τα ονόματα των θυγατρικών και συνδεδεμένων εταιριών παρουσιάζονται στη Σημείωση 17 των Οικονομικών Καταστάσεων.

Η Εταιρία και οι θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος») δραστηριοποιούνται κυρίως στην Ελλάδα και στη Βουλγαρία με την παραγωγή και διάθεση παντός τύπου και μορφής καλωδίων (ενέργειας, τηλεπικοινωνιακά, υποβρυχίων κλπ.). Η Ελληνικά Καλώδια είναι 100% θυγατρική της Βελγικής εταιρίας συμμετοχών Cenergy Holdings, η οποία είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Euronext Βρυξελλών και στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Η τελική μητρική εταιρία VIOHALCO SA/NV είναι επίσης εισηγμένη στο χρηματιστήριο Euronext Βρυξελλών και στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Η Εταιρία εξαιρείται από την σύνταξη ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων διότι οι χρηματοοικονομικές της καταστάσεις περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις των μητρικών εταιριών Cenergy Holdings S.A. και VIOHALCO SA/NV. Η Διοίκηση αποφάσισε να συντάξει ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις για την αποτελεσματικότερη ενημέρωση των χρηστών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Με τη σύνταξη ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων βελτιώνεται η παρουσίαση τόσο των δραστηριοτήτων του Ομίλου όσο και της χρηματοοικονομικής του θέσης, ενώ παρέχεται πιο πλήρης και πιο σχετική πληροφόρηση στους χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Πρώτη ημερομηνία σύνταξης ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ορίστηκε η 30η Ιουνίου 2016 και συντάχθηκαν για τις οικονομικές χρήσεις 2017 και 2018.

2. Βάση παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων

2.1 Δήλωση Συμμόρφωσης

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου έχουν συνταχτεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς που εκδίδονται από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων μπορεί να διαφέρουν από αυτά που έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν εγκριθεί προς δημοσίευση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας την 28η Ιουνίου 2019 και τελούν υπό την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων. Οι Οικονομικές Καταστάσεις έχουν αναρτηθεί στο διαδίκτυο στη διεύθυνση www.cablel.gr. Ο κωδικός ΓΕ.ΜΗ της Εταιρίας είναι 117706401000.

2.2 Βάση επιμέτρησης

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός από τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που παρουσιάζονται στην εύλογη αξία.

2.3 Λειτουργικό νόμισμα

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, το οποίο είναι το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρίας. Όλες οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες παρουσιάζονται σε Ευρώ και έχουν στρογγυλοποιηθεί στη πλησιέστερη μονάδα, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά στις επιμέρους σημειώσεις. Αποτέλεσμα των ανωτέρω στρογγυλοποιήσεων είναι να παρατηρούνται μικρές διαφορές στους πίνακες που έχουν ενσωματωθεί στην παρούσα Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση.

2.4 Χρήση εκτιμήσεων και παραδοχών

Η σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. απαιτεί τη διενέργεια εκτιμήσεων και υιοθέτηση παραδοχών από τη Διοίκηση, οι οποίες δύνανται να επηρεάσουν τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, καθώς επίσης και τα ποσά των εσόδων και εξόδων. Τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τις ανωτέρω εκτιμήσεις.

Οι εκτιμήσεις και οι σχετικές υποθέσεις επανεξετάζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Αποκλίσεις των λογιστικών εκτιμήσεων αναγνωρίζονται την περίοδο κατά την οποία επανεξετάζονται εφόσον αφορούν μόνο την τρέχουσα περίοδο ή αν αφορούν και στις μελλοντικές περιόδους οι αποκλίσεις επηρεάζουν την τρέχουσα και μελλοντικές περιόδους.

Οι λογιστικές κρίσεις στις οποίες έχει προβεί η Διοίκηση κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών και οι οποίες αναμένεται να έχουν την σημαντικότερη επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρίας είναι οι ακόλουθες:

- οι ωφέλιμες ζωές και υπολειμματικές αξίες των αποσβέσιμων ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων
- οι ανακτήσιμες αξίες των συμμετοχών σε θυγατρικές, συγγενείς και λοιπές εταιρίες
- το ύψος των προβλέψεων για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία,
- το ύψος των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις,
- το ύψος των προβλέψεων για φόρο εισοδήματος ανέλεγκτων φορολογικά χρήσεων,
- το ύψος των προβλέψεων για απαξιωμένα ή βραδέως κινούμενα αποθέματα
- το ύψος των προβλέψεων για επίδικες υποθέσεις
- την ανακτησιμότητα της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης
- την αξιολόγηση απομείωσης υπεραξίας (goodwill) (σημείωση 15.Β)
- την αξιολόγηση της λογιστικής αντιμετώπισης της απόκτησης της Fulgor A.E. (εφεξής «Fulgor») και της Lesco Eood (εφεξής «Lesco»)την χρήση 2016 (σημείωση 15.Α).

Οι κύριες πηγές αβεβαιότητας για τον Όμιλο και την Εταιρία κατά την ημερομηνία κατάρτισης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και οι οποίες ενδέχεται να έχουν σημαντική επίδραση στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, αφορούν:

(α) Φόρος εισοδήματος (σημ. 19)

Κατά την κανονική ροή των εργασιών του Ομίλου λαμβάνουν χώρα πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο ακριβής υπολογισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Στην περίπτωση που οι τελικοί φόροι που προκύπτουν μετά από τους φορολογικούς ελέγχους είναι διαφορετικοί από τα ποσά που αρχικά είχαν καταχωρηθεί, οι διαφορές αυτές θα επηρεάσουν το φόρο εισοδήματος και τις προβλέψεις για αναβαλλόμενους φόρους στην χρήση που ο προσδιορισμός των φορολογικών διαφορών κυρίως ως προς την ανάκτηση της φορολογικής απαίτησης έλαβε χώρα.

(β) Αποθέματα (σημ. 20)

Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις ως προς τον υπολογισμό της ρευστοποιήσιμης αξίας.

(γ) Απομείωση

Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις σχετικά με την τυχόν απομείωση των περιουσιακών στοιχείων που δεν επιμετρώνται σε εύλογες αξίες (Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες, Γήπεδα, κτίρια και εξοπλισμός, Άυλα πάγια στοιχεία, Υπεραξία, Επενδύσεις σε ακίνητα), για τυχόν απομείωση. Ειδικά για την υπεραξία (σημ. 15), ο Όμιλος προβαίνει ετησίως σε αξιολόγηση της ανακτησιμότητας της με βάση την αξία χρήσεως της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία εντάσσεται αυτή η υπεραξία. Η υπολογιζόμενη αξία χρήσεως βασίζεται σε πενταετές επιχειρησιακό σχέδιο που καταρτίζει η Διοίκηση και ως εκ τούτου είναι ευαίσθητη στην επαλήθευση ή μη προσδοκιών που αφορούν στην επίτευξη στόχων πωλήσεων, ποσοστών μικτού περιθωρίου, λειτουργικών αποτελεσμάτων, συντελεστών ανάπτυξης και προεξόφλησης των εκτιμώμενων ταμειακών ροών.

(δ) Προβλέψεις

Οι προβλέψεις υπολογίζονται στην παρούσα αξία των εξόδων τα οποία, βάσει της καλύτερης εκτίμησης της Διοίκησης, απαιτούνται να καλύψουν την παρούσα υποχρέωση την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό της παρούσας αξίας αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες αγοραίες εκτιμήσεις για την χρονική αξία του χρήματος και αυξήσεις που αφορούν τη συγκεκριμένη υποχρέωση.

(ε) Επιμέτρηση υποχρεώσεων στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία (σημ. 26)

Η υποχρέωση βασίζεται σε βασικές αναλογιστικές παραδοχές.

(στ) Επιμέτρηση της εύλογης αξίας

Ένας αριθμός από λογιστικές αρχές και γνωστοποιήσεις απαιτούν την μέτρηση της εύλογης αξίας και για τα χρηματοοικονομικά και για τα μη-χρηματοοικονομικά μέσα και υποχρεώσεις.

Όταν επιμετράται η εύλογη αξία ενός μέσου ή μιας υποχρέωσης, ο Όμιλος χρησιμοποιεί ως επί το πλείστον τιμές ενεργού αγοράς. Οι εύλογες αξίες κατηγοριοποιούνται σε επίπεδα ιεράρχησης ως εξής:

Επίπεδο 1: Τιμές (χωρίς προσαρμογές) ενεργού αγοράς για αντίστοιχα στοιχεία απαιτήσεων και υποχρεώσεων.

Επίπεδο 2: Άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα.

Επίπεδο 3: Μη παρατηρήσιμα δεδομένα για στοιχεία απαιτήσεων και υποχρεώσεων.

Στο Επίπεδο 2 εντάσσονται τα δεδομένα τα οποία δεν ικανοποιούν τα κριτήρια κατηγοριοποίησης στο Επίπεδο 1, αλλά τα οποία είναι παρατηρήσιμα, είτε άμεσα είτε έμμεσα. Στο επίπεδο αυτό κατατάσσονται τα εξω-χρηματιστηριακά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία βασίζονται σε τιμές από μεσίτες.

Στο Επίπεδο 3 εντάσσονται οι μη παρατηρήσιμες τιμές. Η εύλογη αξία μετοχών που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά προσδιορίζεται με βάση τις προβλέψεις της Εταιρίας όσον αφορά στη μελλοντική κερδοφορία του εκδότη, αφού ληφθεί υπόψη και ο αναμενόμενος βαθμός ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του, καθώς και το επιτόκιο προεξόφλησης. Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων υπολογίζονται με βάση τη παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών που προκύπτουν από συγκεκριμένες συμβάσεις χρησιμοποιώντας το τρέχον επιτόκιο το οποίο είναι διαθέσιμο για την Εταιρία για τη χρήση παρόμοιων χρηματοπιστωτικών μέσων.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει μεταφορές μεταξύ επιπέδων εύλογης αξίας στο τέλος της περιόδου αναφοράς στην οποία έχει επέλθει η μεταβολή.

Επιπλέον πληροφορίες για τις παραδοχές επιμέτρησης των εύλογων αξιών περιλαμβάνονται στη σημείωση 29.

(ζ) Η ωφέλιμη ζωή των αποσβέσιμων ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων (σημ. 14,15).

(η) Εκτιμήσεις για την ανακτησιμότητα των απαιτήσεων από αναβαλλόμενη φορολογία (Σημείωση 19).

3. Νέα πρότυπα, διερμηνείες και τροποποίηση υφιστάμενων προτύπων

Οι λογιστικές αρχές που χρησιμοποιήθηκαν για την προετοιμασία και την παρουσίαση αυτών των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Εταιρίας για την χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017, με εξαίρεση τις αλλαγές στις οποίες γίνεται αναφορά στην σημείωση 4.19 και την εφαρμογή των νέων προτύπων και διερμηνειών που αναφέρονται παρακάτω, η εφαρμογή των οποίων είναι υποχρεωτική για τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018.
Ο Όμιλος και η Εταιρία είχαν υιοθετήσει πρόωρα το ΔΠΧΠ 15 Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες με την 1η Ιανουαρίου 2017 ως ημερομηνία αρχικής υιοθέτησης.
Οι λογιστικές πολιτικές που παρατίθενται παρακάτω έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται σε αυτές τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις και έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια από όλες τις εταιρίες του Ομίλου.

Πρότυπα και Διερμηνείες σε ισχύ για την τρέχουσα οικονομική χρήση

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα»
Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά τις πρόνοιες του ΔΛΠ 39 που αφορούν στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και συμπεριλαμβάνει επίσης ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών που εφαρμοζόταν βάσει του ΔΛΠ 39. Επιπλέον, το ΔΠΧΑ 9 καθιερώνει μία προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης βασιζόμενη σε αρχές και αντιμετωπίζει ασυνέπειες και αδυναμίες στο προηγούμενο μοντέλο του ΔΛΠ 39. Η επίδραση από την εφαρμογή του προτύπου στον Όμιλο περιγράφεται στη σημείωση 4.19.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες»
Το ΔΠΧΑ 15 εκδόθηκε τον Μάιο του 2014. Σκοπός του προτύπου είναι να παρέχει ένα ενιαίο, κατανοητό μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων από όλα τα συμβόλαια με πελάτες ώστε να βελτιώσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ εταιριών του ίδιου κλάδου, διαφορετικών κλάδων και διαφορετικών κεφαλαιαγορών. Περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα αναγνωρίζει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες. Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει πρόωρα το ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» με ημερομηνία αρχικής εφαρμογής την 1η Ιανουαρίου 2017. Επομένως, οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες που παρουσιάζονται για όλες τις περιόδους στις παρούσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις συνάδουν με το ΔΠΧΑ 15.

Τα παρακάτω πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που έχουν εκδοθεί και ισχύουν για το τρέχον οικονομικό έτος δεν είχαν σημαντική επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις:
- Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 22 "Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές"
- ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις) "Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών"
- ΔΛΠ 40 (Τροποποιήσεις) "Μεταφορές επενδυτικών ακινήτων"
- Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014 (Κύκλος 2014 – 2016) - *ΔΛΠ 28 "Συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες"*
- ΔΠΧΑ 4 (Τροποποιήσεις) "Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 *Χρηματοοικονομικά μέσα* στο ΔΠΧΑ 4 *Ασφαλιστήρια συμβόλαια*"

Πρότυπα και Διερμηνείες σε ισχύ από μεταγενέστερες περιόδους

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις»
(Εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019)

Το ΔΠΧΑ 16 αντικαθιστά τις υπάρχουσες οδηγίες για τις μισθώσεις συμπεριλαμβανομένων του ΔΛΠ 17 «Μισθώσεις», ΕΔΔΠΧΑ 4 «Προσδιορισμός των συμφωνιών που περιέχουν μίσθωση», ΜΕΔ-15 «Λειτουργικές μισθώσεις - Κίνητρα» και ΜΕΔ-27 «Αξιολόγηση της ουσίας συναλλαγών που περιέχουν τη νομική μορφή μίσθωσης».
Το πρότυπο εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019.
Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για τον λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή. Ο μισθωτής αναγνωρίζει το δικαίωμα χρήσης ως περιουσιακό στοιχείο που εκφράζει το δικαίωμά του να χρησιμοποιεί το υποκείμενο στοιχείο και υποχρέωση από μίσθωση που εκφράζει την υποχρέωσή του να προχωρήσει σε πληρωμές μισθωμάτων. Υπάρχουν προαιρετικές εξαιρέσεις για τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις στοιχείων μη σημαντικής αξίας. Ο λογιστικός χειρισμός από την πλευρά του εκμισθωτή διατηρεί ομοιότητες με το τρέχον πρότυπο, δηλαδή οι εκμισθωτές συνεχίζουν να ταξινομούν τις μισθώσεις σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές.
Ο Όμιλος οφείλει να υιοθετήσει το ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος έχει αξιολογήσει την εκτιμώμενη επίδραση που θα έχει η αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 στις ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του, όπως περιγράφεται παρακάτω. Οι πραγματικές επιδράσεις από την υιοθέτηση του προτύπου την 1η Ιανουαρίου 2019 ενδέχεται να μεταβληθούν διότι:
- ο Όμιλος δεν έχει οριστικοποιήσει τους ελέγχους και την αξιολόγηση των ελέγχων των νέων πληροφοριακών συστημάτων του και

- οι νέες λογιστικές πολιτικές ενδέχεται να μεταβληθούν μέχρι ο Όμιλος να παρουσιάσει τις πρώτες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του που θα περιλαμβάνουν την επίδραση της αρχικής εφαρμογής του νέου προτύπου.

Το πρότυπο θα επηρεάσει κατά κύριο λόγο τον λογιστικό χειρισμό των λειτουργικών μισθώσεων του Ομίλου. Στη Σημείωση 30.1, δίνονται πληροφορίες σχετικά με τις λειτουργικές μισθώσεις του Ομίλου και της Εταιρίας.
Η πιο σημαντική επίδραση που έχει αναγνωρισθεί είναι ότι ο Όμιλος θα αναγνωρίσει νέες απαιτήσεις και υποχρεώσεις για τις λειτουργικές μισθώσεις εταιρικών αυτοκινήτων και μηχανημάτων. Επιπλέον, το είδος των εξόδων που αφορούν σε αυτές τις μισθώσεις πλέον θα αλλάξει επειδή το ΔΠΧΑ 16 αντικαθιστά το έξοδο λειτουργικής μίσθωσης με τη σταθερή μέθοδο με αποσβέσεις για τα δικαιώματα χρήσης ως περιουσιακά στοιχεία και έξοδα τόκων επί των υποχρεώσεων από μίσθωση.
Με βάση τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες επί του παρόντος, η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 αναμένεται να αυξήσει τα ενοποιημένα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις κατά Ευρώ 1,6 εκατ. περίπου κατά την ημερομηνία μετάβασης. Αυτή η αναμενόμενη αύξηση αφορά κυρίως σε μισθώσεις εταιρικών αυτοκινήτων και μηχανημάτων και απορρέει κυρίως από την αναγνώριση δικαιωμάτων χρήσης ως περιουσιακών στοιχείων στο μη κυκλοφορούν ενεργητικό και τις υποχρεώσεις από μίσθωση (για την προεξοφλημένη παρούσα αξία των μελλοντικών μισθωμάτων).
Ο Όμιλος και η Εταιρία θα εφαρμόσουν το νέο πρότυπο από την 1η Ιανουαρίου 2019 που είναι και η υποχρεωτική ημερομηνία εφαρμογής. Ο Όμιλος και η Εταιρία θα εφαρμόσουν την απλοποιημένη μετάβαση και δεν θα αναπροσαρμόσουν τα ποσά της προηγούμενης περιόδου κατά την αρχική υιοθέτηση.

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρίας, σύμφωνα με την αρχική αξιολόγηση που βασίζεται στις τρέχουσες συνθήκες.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 "Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος**"**
(εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)
Η Διερμηνεία παρέχει επεξηγήσεις ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων. Το Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 έχει εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου του φορολογητέου κέρδους/ζημιάς, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τα φορολογικά κέρδη και φορολογικές ζημιές και τους φορολογικούς συντελεστές.

ΔΠΧΑ 9 (Τροποποιήσεις) "Δικαιώματα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης"
(εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)
Οι τροποποιήσεις παρέχουν στις εταιρίες την δυνατότητα, εφόσον πληρούν μία συγκεκριμένη συνθήκη, να επιμετρούν χρηματοοικονομικά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής και καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης (negative compensation) στο αναπόσβεστο κόστος η στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων αντί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) "Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες"
(εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)
Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρία ή κοινοπραξία - στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης - με βάση το ΔΠΧΑ 9.

ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) "Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός" (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)
Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι οντότητες πρέπει να προσδιορίζουν τα συνταξιοδοτικά έξοδα όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ (Κύκλος 2015 – 2017) (εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)
Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιλαμβάνουν αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ.
ΔΠΧΑ 3 "Συνενώσεις επιχειρήσεων"
Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.
ΔΠΧΑ 11 "Από κοινού συμφωνίες"
Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα δεν επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.
ΔΛΠ 12 "Φόροι εισοδήματος"
Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.
IAS 23 "Κόστος δανεισμού"
Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

Τροποποιήσεις στο Εννοιολογικό Πλαίσιο των ΔΠΧΑ
(εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020)

Το Εννοιολογικό Πλαίσιο παραθέτει τις θεμελιώδεις έννοιες της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που καθοδηγούν το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) στην ανάπτυξη των ΔΠΧΑ. Διασφαλίζει ότι τα Πρότυπα είναι εννοιολογικά συνεπή και ότι παρόμοιες συναλλαγές αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο, παρέχοντας χρήσιμες πληροφορίες για επενδυτές και άλλους ενδιαφερόμενους. Επίσης, το Εννοιολογικό Πλαίσιο βοηθά τις εταιρίες στην ανάπτυξη λογιστικών πολιτικών όταν δεν ισχύει κανένα ΔΠΧΑ σε κάποια συγκεκριμένη συναλλαγή. Επίσης, βοηθά τα ενδιαφερόμενα μέρη να κατανοήσουν καλύτερα τα Πρότυπα. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020, ενώ το Συμβούλιο θα αρχίσει να χρησιμοποιεί αμέσως το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο. Αυτές οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την ΕΕ.

ΔΠΧΑ 3 (Τροποποιήσεις) "Ορισμός συνένωσης επιχειρήσεων"
(εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)
Ο νέος ορισμός εστιάζει στην έννοια της απόδοσης μιας επιχείρησης με τη μορφή παροχής αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες σε αντίθεση με τον προηγούμενο ορισμό ο οποίος εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους σε επενδυτές και λοιπά μέρη. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8 (Τροποποιήσεις) "Ορισμός του ουσιώδους"
(εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)
Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται, συμπληρώνοντας τον ορισμό με οδηγίες οι οποίες παρέχονταν έως τώρα σε άλλα σημεία των ΔΠΧΑ. Επιπλέον, έχουν βελτιωθεί οι διευκρινίσεις που συνοδεύουν τον ορισμό. Τέλος, οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός του ουσιώδους εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

4. Σημαντικές λογιστικές αρχές

Οι λογιστικές πολιτικές που παρατίθενται παρακάτω έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται σε αυτές τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

4.1 Βάση ενοποίησης

(α) Συνενώσεις επιχειρήσεων

Οι εξαγορές θυγατρικών εταιριών λογίζονται βάσει της μεθόδου εξαγοράς κατά την ημερομηνία της απόκτησης, ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταφέρεται στον Όμιλο. Ο Όμιλος ασκεί έλεγχο σε μια επιχείρηση όταν ο Όμιλος εκτίθεται ή και έχει δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην επιχείρηση και έχει την ικανότητα να επηρεάζει αυτές τις αποδόσεις μέσω της δύναμης που ασκεί στην επιχείρηση.
Η υπεραξία προκύπτει από εξαγορά θυγατρικών και αποτελεί το υπερβάλλον ποσό μεταξύ του αθροίσματος του τιμήματος εξαγοράς, του ποσού της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρία και της εύλογης αξίας οποιασδήποτε προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρία κατά την ημερομηνία εξαγοράς και της εύλογης αξίας των αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε. Αν το άθροισμα του συνολικού τιμήματος εξαγοράς, της μη ελέγχουσας συμμετοχής που αναγνωρίστηκε και της εύλογης αξίας της προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρία είναι μικρότερο από την εύλογη αξία της καθαρής θέσης της θυγατρικής που αποκτήθηκε σε περίπτωση μίας συμφέρουσας αγοράς, η διαφορά αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα.
Τυχόν έξοδα που συνδέονται άμεσα με την εξαγορά καταχωρούνται άμεσα στα αποτελέσματα. Τυχόν ενδεχόμενο τίμημα αγοράς αναγνωρίζεται στην εύλογη του αξία κατά την ημερομηνία της απόκτησης.

(β) Λογιστική των συναλλαγών με κατόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών

Οι συναλλαγές με τους κατόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών που δεν έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου λογίζονται ως συναλλαγές μεταξύ μετόχων, καθώς μεταβάλλονται μόνο τα ποσοστά συμμετοχής των μετόχων και κατά συνέπεια δεν αναγνωρίζεται υπεραξία σε τέτοιου είδους συναλλαγές. Αν το άθροισμα του συνολικού τιμήματος εξαγοράς, της μη ελέγχουσας συμμετοχής που αναγνωρίστηκε και της εύλογης αξίας της προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρία είναι

μικρότερο από την εύλογη αξία της καθαρής θέσης της θυγατρικής που αποκτήθηκε σε περίπτωση μίας συμφέρουσας αγοράς, η διαφορά αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα.

(γ) Θυγατρικές εταιρίες

Θυγατρικές εταιρίες είναι οι εταιρίες που ελέγχονται από την Εταιρία. Η Εταιρία ελέγχει μια θυγατρική εταιρία όταν εκτίθεται ή έχει δικαιώματα σε οφέλη από την ενασχόληση της με την εταιρία και έχει την ικανότητα να επηρεάζει τα οφέλη αυτά διαμέσου της δύναμης της στην εταιρία. Οι θυγατρικές εταιρίες ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) από την ημερομηνία κατά την οποία αποκτάται ο έλεγχος επ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται.
Στις ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, η Εταιρία αποτιμά τις συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρίες στο κόστος κτήσης αυτών μειούμενο με τυχόν απομείωση της αξίας των συμμετοχών.

(δ) Απώλεια ελέγχου
Σε περίπτωση απώλειας ελέγχου μιας θυγατρικής, ο Όμιλος παύει την αναγνώριση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της θυγατρικής και τις αντίστοιχες μη ελέγχουσες συμμετοχές. Τυχόν διαφορά από την απώλεια ελέγχου καταχωρείται στα αποτελέσματα. Σε περίπτωση που ο Όμιλος διατηρήσει κάποιο ποσοστό συμμετοχής στην προηγούμενη θυγατρική τότε η συμμετοχή αυτή απεικονίζεται στην εύλογη αξία την ημέρα απώλειας του ελέγχου. Στη συνέχεια απεικονίζεται με την μέθοδο της καθαρής θέσης όπως μια συγγενή εταιρία ή σαν χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ανάλογα με την συμμετοχή σε αυτή.

(στ) Απαλοιφή διεταιρικών συναλλαγών

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα καθώς και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν μεταξύ των εταιριών του Ομίλου απαλείφονται κατά την ενοποίηση. Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη για συναλλαγές μεταξύ των συγγενών εταιριών απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στη συγγενή εταιρία. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρουσιάζει ενδείξεις απομείωσης, του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου.

(ζ) Συνενώσεις επιχειρήσεων κάτω από κοινό έλεγχο

Οι συνενώσεις επιχειρήσεων κάτω από κοινό έλεγχο δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων» και δεν προβλέπεται κάποια οδηγία για τέτοιου είδους συναλλαγές από τα ΔΠΧΑ. Σύμφωνα με τις παραγράφους 10 έως 12 του ΔΛΠ 8 «Λογιστικές Πολιτικές, Μεταβολές των Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη», ο Όμιλος επιλέγει να εφαρμόσει τη μέθοδο της εξαγοράς όπως προβλέπεται από το ΔΠΧΑ 3 για τέτοιου είδους συναλλαγές, όπως περιγράφεται ανωτέρω.

(η) Συγγενείς εταιρίες

Συγγενείς είναι οι εταιρίες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί σημαντική επιρροή αλλά δεν ασκεί έλεγχο ή από κοινού έλεγχο επί των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών πολιτικών τους. Αυτό γενικά συμβαίνει στις περιπτώσεις που ο Όμιλος κατέχει από 20% έως 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Οι συμμετοχές σε συγγενείς εταιρίες αναγνωρίζονται λογιστικά με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (βλέπε (ι) παρακάτω), αφού αναγνωριστούν αρχικά στο κόστος.

(θ) Από κοινού συμφωνίες

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 11 «Από κοινού συμφωνίες», οι συμμετοχές σε από κοινού συμφωνίες ταξινομούνται ως από κοινού δραστηριότητες ή κοινοπραξίες. Η ταξινόμηση εξαρτάται από τα συμβατικά δικαιώματα και δεσμεύσεις κάθε επενδυτή και όχι από τη νομική δομή της από κοινού συμφωνίας.

Από κοινού δραστηριότητες

Ο Όμιλος αναγνωρίζει το άμεσο δικαίωμά της στα στοιχεία ενεργητικού, τα στοιχεία παθητικού, τα έσοδα και τα έξοδα των από κοινού δραστηριοτήτων και το μερίδιό της σε από κοινού κατεχόμενα ή υφιστάμενα στοιχεία ενεργητικού, στοιχεία παθητικού, έσοδα και έξοδα. Αυτά έχουν ενσωματωθεί στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις υπό τις κατάλληλες κεφαλίδες.

Κοινοπραξίες

Κοινοπραξία είναι ένα σχήμα στο οποίο ο Όμιλος ασκεί από κοινού έλεγχο, μέσω του οποίου ο Όμιλος έχει δικαιώματα επί του καθαρού ενεργητικού του σχήματος και όχι δικαιώματα επί των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων για τα στοιχεία παθητικού της.

Οι συμμετοχές σε κοινοπραξίες αναγνωρίζονται λογιστικά με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, αφού αναγνωριστούν αρχικά στο κόστος στον ενοποιημένο ισολογισμό.

(ι) Μέθοδος της καθαρής θέσης

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, οι συμμετοχές αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος και στη συνέχεια αναπροσαρμόζονται για να αναγνωριστεί το ποσοστό του Ομίλου στα αποτελέσματα της συγγενούς επιχείρησης μετά την εξαγορά καθώς και το ποσοστό του Ομίλου στις κινήσεις των λοιπών συνολικών εισοδημάτων των επιχειρήσεων στα λοιπά συνολικά εισοδήματα, έως την ημερομηνία παύσης της σημαντικής επιρροής ή του από κοινού ελέγχου. Τα μερίσματα που εισπράττονται ή είναι εισπρακτέα από συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες αναγνωρίζονται ως μείωση της λογιστικής αξίας της συμμετοχής.

Όταν το ποσοστό του Ομίλου στις ζημιές συγγενών εταιριών είναι ίσο ή υπερβαίνει το μερίδιό της στην οντότητα, ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές, εκτός εάν έχει υποστεί υποχρεώσεις ή έχει πραγματοποιήσει πληρωμές για λογαριασμό της άλλης οντότητας.

Ο Όμιλος δεν έχει συμμετοχές σε επιχειρήσεις που λογίζονται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες).

4.2 Ξένο νόμισμα

(α) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο νόμισμα λειτουργίας της Εταιρίας, βάσει των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία της κάθε συναλλαγής. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εξόφληση τέτοιων συναλλαγών και από τη μετατροπή των χρηματικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων που είναι σε ξένο νόμισμα με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία ισολογισμού, αναγνωρίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και παρουσιάζονται ανάλογα με τη φύση του στοιχείου από την αποτίμηση του οποίου έχουν προκύψει.
Γενικά, οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την μετατροπή των παρακάτω, αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (FVOCI).
- Χρηματοοικονομική υποχρέωση προοριζόμενη ως αντιστάθμιση της καθαρής επένδυσης σε εταιρία σε ξένο νόμισμα, στο βαθμό όπου η αντιστάθμιση αυτή είναι αποτελεσματική.
- Αντιστάθμιση ταμειακών ροών στο βαθμό όπου η αντιστάθμιση αυτή είναι αποτελεσματική.

(β) Συναλλαγές με εταιρίες του Ομίλου με άλλο νόμισμα

Η μετατροπή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των εταιριών του Ομίλου (καμία εκ των οποίων δεν είχε νόμισμα υπερπληθωριστικής οικονομίας), οι οποίες έχουν διαφορετικό λειτουργικό νόμισμα από το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου γίνεται ως εξής:

- Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις περιλαμβανομένης της υπεραξίας και των αναπροσαρμογών εύλογης αξίας που προκύπτουν κατά την ενοποίηση μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση την επίσημη τιμή του ξένου νομίσματος που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.
- Τα έσοδα και τα έξοδα των θυγατρικών εξωτερικού μετατρέπονται σε Ευρώ με τη μέση ισοτιμία του ξένου νομίσματος κατά την διάρκεια της περιόδου και
- Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα στην γραμμή «Συναλλαγματικές διαφορές» και μεταφέρονται στα αποτελέσματα με την πώληση των εταιριών αυτών.

4.3 Χρηματοοικονομικά μέσα

Οι πολιτικές που ισχύουν το 2017 περιγράφονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας για το 2017 και είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Εταιρίας. Οι πολιτικές που παρουσιάζονται στην παρούσα ενότητα είναι αυτές που είναι σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2018. Οι μεταβολές της λογιστικής πολιτικής λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 παρουσιάζονται στη Σημείωση 4.19.

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ταυτόχρονα ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο για μια οικονομική οντότητα και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο για μια άλλη οικονομική οντότητα.

Η λογιστική πολιτική που αφορά τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα περιγράφεται ξεχωριστά στην σημείωση 4.4.

(α) Αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται, κατά την αρχική αναγνώριση, ως μεταγενέστερα επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Η κατάταξη των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση βασίζεται στις συμβατικές ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και στο επιχειρηματικό μοντέλο εντός του οποίου διακατέχεται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Με εξαίρεση τις απαιτήσεις από πελάτες, ο Όμιλος αρχικά αποτιμά ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία του συν το κόστος συναλλαγής, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Οι απαιτήσεις από πελάτες αρχικά αποτιμώνται στην αξία συναλλαγής όπως ορίζεται από το ΔΠΧΑ 15.

Για να ταξινομηθεί και να αποτιμηθεί ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, πρέπει να δημιουργούνται ταμειακές ροές που αποτελούν «αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων» επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου. Η αξιολόγηση αυτή είναι γνωστή ως SPPI ("solely payments of principal and interest") κριτήριο και γίνεται σε επίπεδο μεμονωμένου χρηματοοικονομικού μέσου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες:

- στο αποσβεσμένο κόστος
- στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων
- στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Μια επένδυση σε χρεωστικούς τίτλους επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων εάν πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις και δεν χαρακτηρίζεται ως στοιχείο επιμετρούμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:

- διατηρείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, και
- βάσει των συμβατικών όρων που διέπουν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, δημιουργούνται σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου.

Κατά την αρχική αναγνώριση επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο που δεν διακρατείται για εμπορική εκμετάλλευση, ο Όμιλος μπορεί ανέκκλητα να επιλέξει να παρουσιάζει στα λοιπά συνολικά εισοδήματα μεταγενέστερες μεταβολές στην εύλογη αξία της επένδυσης. Αυτή η επιλογή γίνεται ανά επένδυση.

Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (πλην των παραγώγων που διακρατούνται για σκοπούς αντιστάθμισης) που δεν κατατάσσονται ως επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, όπως περιγράφεται παραπάνω, επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Κατά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος μπορεί να προσδιορίσει αμετάκλητα ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ως επιμετρούμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων εάν με τον τρόπο αυτό απαλείφει ή μειώνει αισθητά μια λογιστική αναντιστοιχία που διαφορετικά θα απέρρεε από την επιμέτρησή του στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία ταξινομούνται ως αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία με τα κέρδη ή ζημιές από την αποτίμηση αυτών να αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τα κέρδη και οι ζημιές που προκύπτουν από τις μεταβολές στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στη γραμμή «Κέρδη / (ζημιές) από συμμετοχές και λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Απομειώσεις».

Ο Όμιλος και η Εταιρία δεν διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία που να αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που καταχωρούνται στο αποσβεσμένο κόστος, αποτιμώνται μεταγενέστερα βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου (effective interest rate - EIR) και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους. Τα κέρδη και οι ζημιές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν το περιουσιακό στοιχείο παύει να αναγνωρίζεται, τροποποιείται ή

απομειώνεται.

Για επενδύσεις οι οποίες διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά, η εύλογη αξία υπολογίζεται με βάση τις τιμές προσφοράς της αγοράς. Για επενδύσεις για τις οποίες δεν υπάρχει ενεργός αγορά, η εύλογη αξία προσδιορίζεται μέσω τεχνικών αποτίμησης, εκτός εάν το εύρος των ορθολογικών εκτιμήσεων της εύλογης αξίας είναι σημαντικά μεγάλο και οι πιθανότητες των διάφορων εκτιμήσεων δεν μπορούν εύλογα να αξιολογηθούν, οπότε δεν επιτρέπεται η αποτίμηση αυτών των επενδύσεων στην εύλογη αξία. Η αγορά ή πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων που απαιτούν την παράδοση των περιουσιακών στοιχείων μέσα σε ένα χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται από κανονισμό ή παραδοχή της αγοράς, αναγνωρίζεται κατά την ημερομηνία διακανονισμού (δηλαδή την ημερομηνία που το περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται ή παραδίδεται στον Όμιλο ή την Εταιρία).

(β) Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος και η Εταιρία αξιολογούν σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης χρηματοοικονομικών καταστάσεων τα δεδομένα αναφορικά με το κατά πόσον η αξία ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μίας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει απομειωθεί ως ακολούθως:

Ο Όμιλος και η Εταιρία αναγνωρίζουν προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές από:

- χρηματοοικονομικά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος, και
- συμβατικά περιουσιακά στοιχεία.

Οι προβλέψεις ζημιών από εμπορικές απαιτήσεις και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρώνται πάντα σε ένα ποσό ίσο προς τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής της απαίτησης. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής της απαίτησης είναι οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που απορρέουν από όλα τα γεγονότα πιθανής αθέτησης καθ' όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής εμπορικών απαιτήσεων και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων.

Ο Όμιλος θεωρεί ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο είναι επισφαλές όταν ο αντισυμβαλλόμενος δεν είναι πιθανό να εξοφλήσει ολοσχερώς τις πιστωτικές υποχρεώσεις του, χωρίς ο Όμιλος να λάβει μέτρα όπως η ρευστοποίηση εξασφαλίσεων (εάν υφίστανται).

Το μέγιστο διάστημα που εξετάζεται κατά την εκτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών είναι η μέγιστη συμβατική περίοδος κατά την οποία ο Όμιλος και η Εταιρία έχουν έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο.

Επιμέτρηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές είναι μια σταθμισμένη βάσει πιθανοτήτων εκτίμηση των πιστωτικών ζημιών. Οι πιστωτικές ζημιές επιμετρώνται ως η παρούσα αξία της διαφορά μεταξύ των ταμειακών ροών που οφείλονται στον Όμιλο σύμφωνα με τη σύμβαση και των ταμειακών ροών που ο Όμιλος αναμένει να εισπράξει. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας το πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία απομειωμένης πιστωτικής αξίας

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος και η Εταιρία αξιολογούν αν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος είναι απομειωμένης πιστωτικής αξίας. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο είναι απομειωμένης πιστωτικής αξίας όταν έχουν προκύψει ένα ή περισσότερα γεγονότα που έχουν επιζήμιες συνέπειες για τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Στις ενδείξεις απομείωσης των χρηματοοικονομικών στοιχείων περιλαμβάνονται τα ακόλουθα παρατηρήσιμα δεδομένα:

- καθυστέρηση ή διακοπή πληρωμής από έναν οφειλέτη,
- αναδιάρθρωση οφειλόμενου ποσού με όρους που ο Όμιλος ή η Εταιρία δεν θα εξέταζαν σε διαφορετική περίπτωση,
- ενδείξεις ότι ένας οφειλέτης θα κηρύξει πτώχευση,
- δυσμενείς αλλαγές στο καθεστώς πληρωμών ενός οφειλέτη,
- εξαφάνιση ενεργής αγοράς για ένα χρεόγραφο ή
- παρατηρήσιμα δεδομένα που υποδεικνύουν μετρήσιμη μείωση στις αναμενόμενες ταμειακές ροές από ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού.

Παρουσίαση της πρόβλεψης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης

Οι προβλέψεις ζημιάς από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος αφαιρούνται από την ακαθάριστη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων.

Οι ζημιές απομείωσης που αφορούν σε εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων συμβατικών περιουσιακών στοιχείων, παρουσιάζονται ξεχωριστά στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

(γ) Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή ένα μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μέρος μίας ομάδας παρόμοιων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων) αποαναγνωρίζεται όταν:

- τα δικαιώματα για την εισροή ταμειακών πόρων έχουν εκπνεύσει,
- ο Όμιλος ή η Εταιρία διατηρεί το δικαίωμα στην εισροή ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο αλλά έχει αναλάβει ταυτόχρονα την υποχρέωση να τα καταβάλλει σε τρίτους πλήρως χωρίς σημαντική καθυστέρηση, υπό τη μορφή μίας σύμβασης μεταβίβασης, ή
- ο Όμιλος ή η Εταιρία έχει μεταβιβάσει το δικαίωμα εισροής ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο ενώ παράλληλα, είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη από αυτό είτε (β) δεν έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου.

Όταν ο Όμιλος ή η Εταιρία μεταβιβάζει τα δικαιώματα εισροής ταμειακών ροών από ένα περιουσιακό στοιχείο ή συνάπτει σύμβαση μεταβίβασης, αξιολογεί την έκταση κατά την οποία διατηρεί τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου. Όταν ο Όμιλος ούτε μεταβιβάζει ούτε διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου και διατηρεί τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου, τότε το στοιχείο αναγνωρίζεται στο βαθμό της συνεχιζόμενης συμμετοχής του Ομίλου στο περιουσιακό στοιχείο αυτό. Στην περίπτωση αυτή, ο Όμιλος αναγνωρίζει παράλληλα και μια συνδεδεμένη υποχρέωση. Το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο και η συνδεδεμένη υποχρέωση επιμετρώνται σε βάση που αντανακλά τα δικαιώματα και τις δεσμεύσεις που έχει διατηρήσει ο Όμιλος ή η Εταιρία.

Η συνεχιζόμενη συμμετοχή που λαμβάνει τη μορφή της εγγύησης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και του μέγιστου ποσού του ληφθέντος ανταλλάγματος που ο Όμιλος θα μπορούσε να

υποχρεωθεί να επιστρέψει.

Αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αρχικά αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μείον το κόστος συναλλαγών, στην περίπτωση των δανείων και των πληρωτέων υποχρεώσεων.

(δ) Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση διαγράφεται όταν η δέσμευση που απορρέει από την υποχρέωση, ακυρώνεται ή εκπνέει. Όταν μία υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μία άλλη από τον ίδιο δανειστή αλλά με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι μίας υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η ανταλλαγή ή τροποποίηση αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μίας νέας υποχρέωσης. Η διαφορά στις αντίστοιχες λογιστικές αξίες αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

(ε) Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης μόνο όταν ο Όμιλος ή η Εταιρία έχει νομικά το δικαίωμα αυτό και προτίθεται να τα συμψηφίσει σε καθαρή βάση μεταξύ τους ή να απαιτήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα. Το νόμιμο δικαίωμα δεν πρέπει να εξαρτάται από μελλοντικά γεγονότα και πρέπει να μπορεί να εκτελεσθεί κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών και σε περίπτωση αθέτησης, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης της εταιρίας ή του αντισυμβαλλομένου.

4.4 Παράγωγα και λογιστική αντιστάθμισης

Ο Όμιλος έχει επιλέξει να μην υιοθετήσει τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 9 σχετικά με τη λογιστική αντιστάθμισης και θα συνεχίσει να εφαρμόζει το ΔΛΠ 39.

Ο Όμιλος κατέχει παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία για την αντιστάθμιση ταμειακών ροών και εύλογης αξίας. Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία περιλαμβάνουν συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης προς κάλυψη του χρηματοοικονομικού κινδύνου από την μεταβολή της χρηματιστηριακής τιμής κυρίως του χαλκού και του αλουμινίου, καθώς και της ισοτιμίας έναντι ξένων νομισμάτων (κυρίως Δολαρίου ΗΠΑ ή στερλίνας).

Τα αποτελέσματα από τις εκκαθαρισμένες πράξεις διαχείρισης του χρηματοοικονομικού κινδύνου καταχωρούνται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιούνται (χρηματιστηριακά αποτελέσματα επί πράξεων σε χαλκό, αλουμίνιο και ξένο νόμισμα).

Τα παράγωγα, αρχικά και μεταγενέστερα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους. Η μέθοδος αναγνώρισης των κερδών και ζημιών από την αποτίμηση τους εξαρτάται από το αν τα παράγωγα προσδιορίζονται ως μέσα αντιστάθμισης εύλογης αξίας ή ταμειακών ροών

Τα παράγωγα χαρακτηρίζονται κατά την ημερομηνία σύναψης της συναλλαγής από τον Όμιλο ως αντισταθμίσεις είτε εύλογης αξίας απαίτησης, υποχρέωσης ή δέσμευσης (αντιστάθμιση εύλογης αξίας), είτε πολύ πιθανών προβλεπόμενων συναλλαγών (αντιστάθμιση ταμειακών ροών).

Ο Όμιλος καταγράφει κατά την σύναψη των συναλλαγών την σχέση μεταξύ στοιχείων αντιστάθμισης και αντισταθμισμένων στοιχείων καθώς και την στρατηγική διαχείρισης του σχετικού

χρηματοοικονομικού κινδύνου. Κατά την σύναψη της σύμβασης και σε συνεχή μεταγενέστερη βάση καταγράφεται η εκτίμηση σχετικά με την υψηλή αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης τόσο για τις αντισταθμίσεις εύλογης αξίας όσο και για τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών. Για αντιστάθμιση μελλοντικής συναλλαγής τεκμηριώνεται η πιθανότητα ολοκλήρωσης της συναλλαγής.

(α) Αντιστάθμιση Εύλογης Αξίας

Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων που θεωρούνται αντιστάθμιση εύλογης αξίας καταχωρούνται στα αποτελέσματα όπως και οι μεταβολές στην εύλογη αξία των αντισταθμισμένων στοιχείων οι οποίες αποδίδονται στον κίνδυνο που αντισταθμίζεται.

(β) Αντιστάθμιση Ταμειακών Ροών

Η αποτελεσματική αναλογία της μεταβολής στην εύλογη αξία των παραγώγων που προσδιορίζονται ως μέσα αντιστάθμισης μεταβολών στις ταμειακές ροές, καταχωρείται σε Αποθεματικό των Ιδίων Κεφαλαίων. Το κέρδος ή η ζημία της μη αποτελεσματικής αναλογίας καταχωρείται στα αποτελέσματα. Τα ποσά που καταχωρούνται ως αποθεματικό στα Ίδια Κεφάλαια, μεταφέρονται στα αποτελέσματα στις περιόδους που το αντισταθμισμένο στοιχείο επηρεάζει τα κέρδη ή τις ζημίες. Στις περιπτώσεις αντιστάθμισης προβλεπόμενων μελλοντικών συναλλαγών, οι οποίες καταλήγουν στην αναγνώριση ενός μη νομισματικού στοιχείου (π.χ. απόθεμα) ή υποχρέωσης, τα κέρδη ή οι ζημιές που είχαν καταχωρηθεί στα Ίδια Κεφάλαια μεταφέρονται στο κόστος κτήσης του προκύπτοντος μη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Όταν ένα μέσο αντιστάθμισης λήγει ή πωλείται, ή όταν μία σχέση αντιστάθμισης δεν πληροί, πλέον, τα κριτήρια της αντισταθμιστικής λογιστικής, τα σωρευμένα στα Ίδια Κεφάλαια κέρδη ή ζημιές παραμένουν ως αποθεματικό και μεταφέρονται στα αποτελέσματα, όταν το αντισταθμισμένο στοιχείο επηρεάζει τα κέρδη ή τις ζημιές. Στην περίπτωση της αντιστάθμισης μιας προβλεπόμενης μελλοντικής συναλλαγής, η οποία δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, τα σωρευμένα στα Ίδια Κεφάλαια κέρδη ή ζημιές μεταφέρονται στα αποτελέσματα.

4.5 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο αποτελείται από κοινές ονομαστικές μετοχές και εμφανίζεται στην καθαρή θέση. Τα άμεσα σχετιζόμενα με την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας έξοδα, αφαιρούνται από το προϊόν της έκδοσης και μειώνουν ισόποσα τα ίδια κεφάλαια.

Τα μερίσματα σε κοινές μετοχές αναγνωρίζονται σαν υποχρέωση στην περίοδο που έχουν εγκριθεί από τους μετόχους.

Το κόστος κτήσης ιδίων μετοχών συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων εξόδων, εμφανίζεται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων, έως ότου οι ίδιες μετοχές πουληθούν ή ακυρωθούν. Στην περίπτωση που οι ίδιες μετοχές πωληθούν ή επανεκδοθούν, το τίμημα θα καταχωρηθεί απευθείας στην καθαρή θέση.

4.6 Γήπεδα, κτίρια και εξοπλισμός

(α) Αναγνώριση και επιμέτρηση

Τα γήπεδα, κτίρια και εξοπλισμός επιμετρούνται στο ιστορικό κόστος κτήσης μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν συσσωρευμένες απομειώσεις. Το ιστορικό κόστος περιλαμβάνει έξοδα που είναι άμεσα επιμεριζόμενα στην αξία κτήσης και εγκατάστασης του παγίου. Στα κόστη επίσης μπορεί να περιλαμβάνονται κέρδη/ζημιές καθαρής θέσης προερχόμενα από μέτρα αντιστάθμισης ταμειακών ροών ξένου συναλλάγματος σχετιζόμενα με αγορές πάγιου εξοπλισμού.

Αν σημαντικά μέρη σε ένα πάγιο έχουν διαφορετικές ωφέλιμες ζωές, τότε λογιστικοποιούνται ως ξεχωριστά πάγια.

Κατά την πώληση ενσώματων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα και στο κονδύλι 'Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης' ή 'Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης' ανάλογα με την περίπτωση. Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσώματων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (ζημιά απομείωσης) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.

(β) Μεταγενέστερες επενδυτικές δαπάνες

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση των ενσώματων παγίων ή αναγνωρίζονται ως ξεχωριστό πάγιο, μόνο όταν θεωρείται πιθανόν πως θα προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη στον Όμιλο και στην Εταιρία και υπό την προϋπόθεση ότι το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

(γ) Αποσβέσεις

Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσώματων παγίων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο με ισόποσες ετήσιες επιβαρύνσεις στο διάστημα της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής του στοιχείου, έτσι ώστε να διαγραφεί το κόστος στην υπολειμματική του αξία. Η αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των στοιχείων είναι ως εξής:

– Κτίρια	20 - 50 έτη
– Μηχανήματα	10 - 40 έτη
– Μηχανολογικός εξοπλισμός	10 - 15 έτη
– Όργανα ελέγχου	10 - 40 έτη
– Αυτοκίνητα	4 – 10 έτη
– Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	2 - 10 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των παγίων αναθεωρούνται και προσαρμόζονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης αν αυτό θεωρηθεί αναγκαίο.

4.7 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Στην κατηγορία αυτή ο Όμιλος έχει εντάξει τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας που αφορούν σήματα και άδειες και προγράμματα λογισμικού.

(α) Παραχωρήσεις και δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας

Οι παραχωρήσεις και τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβάνουν σήματα και άδειες που έχουν συγκεκριμένη διάρκεια ωφέλιμης ζωής και αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με την σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται 10-15 χρόνια. Στις περιπτώσεις που έχουν αναγνωρισθεί άυλα περιουσιακά στοιχεία με αόριστη διάρκεια ωφέλιμης ζωής αυτά επιμετρούνται στο κόστος μείον την σωρευμένη απομείωση. Το κόστος αυτών περιλαμβάνει, το κόστος των μελετών, των εργαστηριακών δοκιμών καθώς και το κόστος αναλωσίμων υλικών.

(β) Λογισμικά προγράμματα
Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις, μείον οποιαδήποτε συσσωρευμένη απομείωση. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με βάση τη σταθερή μέθοδο στο διάστημα της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία κυμαίνεται 3-5 χρόνια.

Δαπάνες που απαιτούνται για την συντήρηση του λογισμικού αναγνωρίζονται ως έξοδα στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος στο έτος που προκύπτουν.

4.8 Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αφορούν σε οικόπεδα και κτίρια τα οποία δεν ιδιοχρησιμοποιούνται από τον Όμιλο. Τα οικόπεδα έκτοτε αποτιμώνται στο κόστος μειωμένο κατά τυχόν απομειώσεις ενώ τα κτίρια αποσβένονται με σταθερή μέθοδο σε ισόποσες ετήσιες επιβαρύνσεις στο διάστημα της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους.

Τα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από την διάθεση των επενδυτικών ακινήτων (υπολογιζόμενα ως η διαφορά μεταξύ του καθαρής εισροής από τη διάθεση και της λογιστικής αξίας του στοιχείου του ενεργητικού) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο της διάθεσης.

4.9 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην μικρότερη αξία μεταξύ της αξίας κτήσεως τους ή κόστους παραγωγής τους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας τους. Η αξία κτήσεως των αγορασθέντων αποθεμάτων προσδιορίζεται με την μέθοδο του μέσου ετήσιου σταθμικού κόστους και περιλαμβάνει όλα τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν για την απόκτηση τους και τη μεταφορά τους.

Το κόστος παραγωγής των παραγόμενων αποθεμάτων περιλαμβάνει επίσης και τα γενικά βιομηχανικά έξοδα που αναλογούν υπό κανονικές συνθήκες παραγωγικής λειτουργίας.

Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των αποθεμάτων θεωρείται η εκτιμώμενη τιμή πώλησης αυτών κάτω από κανονικές συνθήκες επιχειρηματικής δραστηριότητας μείον τα εκτιμώμενα έξοδα πωλήσεων.

4.10 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων

Με την εξαίρεση της υπεραξίας και των παγίων περιουσιακών στοιχείων με απεριόριστη διάρκεια ζωής, τα οποία ελέγχονται για απομείωση τουλάχιστον σε ετήσια βάση, οι λογιστικές αξίες των λοιπών μη χρηματοοικονομικών στοιχείων μακροπρόθεσμου ενεργητικού ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή δεν αποσβένονται αλλά υπόκεινται σε

έλεγχο απομείωσης ετησίως και όταν κάποια γεγονότα καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη.

Το ανακτήσιμο ποσό του περιουσιακού στοιχείου ή μονάδας ταμειακών ροών είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της αξίας χρήσης του και της εύλογης αξίας του μείον τυχόν κόστη πώλησης του. Η αξία χρήσης βασίζεται στις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλημένες στην παρούσα αξία τους, χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό επιτόκιο προ φόρων που αντανακλά τις τρέχουσες αγοραίες εκτιμήσεις για την χρονική αξία του χρήματος και τον κίνδυνο που συνδέεται άμεσα με το περιουσιακό στοιχείο ή τη μονάδα ταμειακών ροών.

Απομείωση αναγνωρίζεται εάν οι λογιστικές αξίες υπερβαίνουν το εκτιμώμενο ανακτήσιμο ποσό.

Η απομείωση αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων.

Η ζημία απομείωσης (εκτός της υπεραξίας) αντιλογίζεται επαναφέροντας τη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου στο ανακτήσιμο ποσό του στην έκταση που αυτό δεν υπερβαίνει τη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου (καθαρή από αποσβέσεις) που θα είχε προσδιοριστεί αν δεν είχε καταχωρηθεί η ζημία απομείωσης.

Η υπεραξία δεν αποσβένεται αλλά υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης σε ετήσια βάση ή συχνότερα αν γεγονότα ή αλλαγές συνθηκών υποδηλώνουν ότι η αξία της μπορεί να έχει απομειωθεί. Κατά την ημερομηνία εξαγοράς (ή κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του σχετικού επιμερισμού του τιμήματος εξαγοράς), η υπεραξία που αποκτάται, κατανέμεται στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών, ή σε ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών που αναμένεται να ωφεληθούν από την συνένωση αυτή. Η απομείωση προσδιορίζεται με εκτίμηση του ανακτήσιμου ποσού των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών, οι οποίες σχετίζονται με την υπεραξία.

Αν η λογιστική αξία μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών, συμπεριλαμβανομένης και της αναλογούσας υπεραξίας, υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό της, τότε αναγνωρίζεται ζημία απομείωσης. Η ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα και δεν αναστρέφεται.

4.11 Παροχές στο προσωπικό

(α) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος καταχωρούνται ως έξοδο όταν καθίστανται δουλευμένες. Αναγνωρίζεται υποχρέωση για το ποσό που αναμένεται να πληρωθεί ως επίδομα στο προσωπικό και τα διευθυντικά στελέχη εφόσον υπάρχει νομική ή συμβατική υποχρέωση να πληρωθεί αυτό το ποσό ως αποτέλεσμα των υπηρεσιών του υπαλλήλου και εφόσον η υποχρέωση αυτή μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

(β) Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών είναι προγράμματα για την περίοδο μετά τη λήξη εργασίας του υπαλλήλου κατά το οποίο ο Όμιλος πληρώνει ένα καθορισμένο ποσό σε ένα τρίτο νομικό πρόσωπο χωρίς άλλη υποχρέωση. Οι υποχρεώσεις για εισφορές σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται ως έξοδο στα αποτελέσματα κατά το χρόνο που οφείλονται.

(γ) Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Η υποχρέωση για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της μελλοντικής παροχής για τις υπηρεσίες που προσφέρθηκαν στην τρέχουσα ή προηγούμενες περιόδους, μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος.

Ο υπολογισμός της καθορισμένης παροχής γίνεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας ("projected unit credit method").

Οι μεταβολές που προκύπτουν στην υποχρέωση για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών, που αποτελούνται κυρίως από τα αναλογιστικά κέρδη και ζημίες, καταχωρούνται άμεσα στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος. Το επιτόκιο προεξόφλησης που χρησιμοποιείται αφορά ομόλογα χαμηλού πιστωτικού κινδύνου. Τόκοι και άλλα έξοδα που σχετίζονται με τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Όταν οι παροχές ενός προγράμματος μεταβληθούν ή το πρόγραμμα συρρικνωθεί, η μεταβολή που συνδέεται με το κόστος προϋπηρεσίας ή το κέρδος / ζημιά από την συρρίκνωση του καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα. Ο Όμιλος αναγνωρίζει κέρδη και ζημιές από την τακτοποίηση ενός προγράμματος όταν αυτή πραγματοποιηθεί.

(δ) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδοτήσεως. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση υπαρχόντων εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού προεξοφλούνται. Στην περίπτωση τερματισμού απασχόλησης που υπάρχει αδυναμία προσδιορισμού των εργαζομένων που θα κάνουν χρήση αυτών των παροχών, δεν γίνεται λογιστικοποίηση αλλά γνωστοποίηση αυτών ως ενδεχόμενη υποχρέωση.

4.12 Προβλέψεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, είναι πιθανή η εκκαθάρισή τους μέσω εκροών πόρων και η εκτίμηση του ακριβούς ποσού της υποχρέωσης μπορεί να πραγματοποιηθεί με αξιοπιστία. Οι προβλέψεις επισκοπούνται κατά την ημερομηνία σύνταξης κάθε ισολογισμού και προσαρμόζονται προκειμένου να αντανακλούν την παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να απαιτηθεί για τη διευθέτηση της υποχρέωσης. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκροής πόρων είναι ελάχιστη. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

Πρόβλεψη για αναδιάρθρωση αναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος έχει εγκρίνει ένα αναλυτικό πρόγραμμα αναδιάρθρωσης και η αναδιάρθρωση έχει ήδη ξεκινήσει ή ανακοινώθηκε δημοσίως. Μελλοντικά λειτουργικά κόστη δεν αναγνωρίζονται για δημιουργία πρόβλεψης.

4.13 Έσοδα

Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδα από τις ακόλουθες κύριες κατηγορίες:

- Πωλήσεις προϊόντων
- Ενεργειακά έργα, τα οποία αφορούν έργα υψηλής τεχνολογίας κυρίως υποθαλάσσιων καλωδίων, χερσαίων καλωδίων και συστημάτων καλωδίων "με το κλειδί στο χέρι" (Turnkey) για μεταφορά και διανομή ενέργειας ή δεδομένων.
- Παροχή υπηρεσιών
- Έσοδα μισθωμάτων

Τα έσοδα επιμετρώνται με βάση το τίμημα που έχει ορισθεί στη σύμβαση με τον πελάτη και εξαιρούνται τα ποσά που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα έσοδα όταν μεταφέρεται ο έλεγχος ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας στον πελάτη.

Το τίμημα μπορεί να διαφέρει λόγω εμπορικών εκπτώσεων, εκπτώσεων λόγω τζίρου, επιστροφών ή άλλων παρόμοιων αντικειμένων. Ανάλογα με το είδος του μεταβλητού τιμήματος χρησιμοποιείται και η πιο κατάλληλη μέθοδος μέτρησης αυτού. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο Όμιλος χρησιμοποιεί την μέθοδο του «πιθανότερου ποσού» (μέθοδος “most likely amount”) προκειμένου να υπολογίσει και να αφαιρέσει το ποσό αυτού του μεταβλητού τιμήματος, αναγνωρίζοντας το μοναδικό πιθανότερο ποσό από ένα εύρος πιθανών αποτελεσμάτων.

(α) Πωλήσεις προϊόντων

Ο Όμιλος πουλάει καλώδια ισχύος, καλώδια τηλεπικοινωνιών, καλώδια και σύρματα περιελίξεως και πρώτες ύλες.

Για τις πωλήσεις προϊόντων, το έσοδο αναγνωρίζεται την χρονική στιγμή κατά την οποία μεταβιβάζεται ο έλεγχος επί των προϊόντων που πωλήθηκαν.

Η χρονική στιγμή της μεταβίβασης του ελέγχου, είναι συνήθως όταν τα αγαθά έχουν αποσταλεί στην τοποθεσία του πελάτη, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στους όρους της σύμβασης. Οι όροι που διέπουν τις συμβάσεις με τους πελάτες είναι σύμφωνοι με τους διεθνείς εμπορικούς όρους (Incoterms).

Το έσοδο τιμολογείται είτε ταυτόχρονα με την αναγνώριση είτε εντός σύντομου χρονικού διαστήματος από την αναγνώριση αυτού. Απαίτηση αναγνωρίζεται όταν ο έλεγχος μεταβιβαστεί στον πελάτη, καθώς είναι η χρονική στιγμή εκείνη κατά την οποία το δικαίωμα είσπραξης του τιμήματος καθίσταται πλέον άνευ όρων.

(β) Ενεργειακά έργα

Ο Όμιλος παράγει και πουλάει εξατομικευμένα προϊόντα σε πελάτες για ενεργειακά έργα.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος παράγει και πουλάει συστήματα καλωδίων "με το κλειδί στο χέρι" (turnkey), δηλαδή παρέχει και εγκαθιστά ολοκληρωμένα συστήματα καλωδίων.

Σύμφωνα με τους όρους των συμβάσεων και λόγω του υψηλού βαθμού εξατομίκευσης, τα προϊόντα αυτά δεν έχουν εναλλακτική χρήση καθώς παράγονται σύμφωνα με τις προδιαγραφές των πελατών, και ως εκ τούτου υφίσταται εκτελεστό δικαίωμα πληρωμής έναντι της εκτέλεσης που έχει ολοκληρωθεί μέχρι τη δεδομένη ημερομηνία, αν η σύμβαση τερματιστεί από τον πελάτη ή από άλλο μέρος για λόγους εκτός από την αδυναμία του Ομίλου να εκτελέσει τα συμφωνηθέντα.

Για τους παραπάνω λόγους, τα έσοδα από τέτοια έργα αναγνωρίζονται σταδιακά με την πάροδο του χρόνου.

Για τις συμβατικές υποχρεώσεις (performance obligations) που έχουν αναγνωριστεί, χρησιμοποιείται η καταλληλότερη μέθοδος για την μέτρηση της προόδου. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται είναι οι ακόλουθες:

Για συμβατικές υποχρεώσεις που σχετίζονται με την παραγωγή εξατομικευμένων προϊόντων, οι μέθοδοι μέτρησης της προόδου βασίζονται :

- Στον χρόνο παραγωγής που έχει παρέλθει, δηλ. στον λόγο μεταξύ του πραγματικού χρόνου που έχει δαπανηθεί για την παραγωγή προς τον συνολικό χρόνο παραγωγής που έχει προϋπολογιστεί. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται για υποβρύχια καλώδια σε μεγάλα συνεχή μήκη, καθώς η παραγωγή τέτοιων προϊόντων διαρκεί συνήθως για μια σημαντική χρονική περίοδο και ως εκ τούτου, οι σχετικές συμβατικές υποχρεώσεις ικανοποιούνται καθώς περνάει ο χρόνος παραγωγής.

- Στην ποσότητα των παραχθέντων και ελεγχθέντων καλωδίων συγκρινόμενη με την συνολική ποσότητα που πρέπει να παραχθεί σύμφωνα με τη σύμβαση. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται για εξατομικευμένα χερσαία καλώδια καθώς η παραγωγή τέτοιων προϊόντων πραγματοποιείται σε παρτίδες και ως εκ τούτου οι συμβατικές υποχρεώσεις ικανοποιούνται καθώς παράγονται συγκεκριμένες παρτίδες από τις συμφωνημένες ποσότητες.

Για την φάση της εγκατάστασης σε έργα "με το κλειδί στο χέρι" (turnkey) του κλάδου των καλωδίων, η μέθοδος μέτρησης προόδου βασίζεται στα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται ή στα ορόσημα που έχουν επιτευχθεί, με βάση ξεκάθαρα ορισμένα τεχνικά ορόσημα, όπως η μεταφορά ή τα μέτρα των καλωδίων που έχουν εγκατασταθεί. Όταν χρησιμοποιούνται τα ορόσημα ως μέθοδος μέτρησης της προόδου, αυτά το ορόσημα απεικονίζουν πιστά την απόδοση.

Η Διοίκηση θεωρεί ότι οι μέθοδοι αυτοί είναι κατάλληλες μετρήσεις της προόδου στην κατεύθυνση της πλήρους ικανοποίησης των συμβατικών υποχρεώσεων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15.

Ο χρόνος αναγνώρισης του εσόδου, οι τιμολογήσεις και οι εισπράξεις μετρητών, καταλήγουν σε τιμολογημένες απαιτήσεις, μη τιμολογημένες απαιτήσεις (συμβατικά περιουσιακά στοιχεία) και σε προκαταβολές πελατών (συμβατικές υποχρεώσεις). Οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες παρουσιάζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης στις γραμμές "Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία" και "Συμβατικές υποχρεώσεις " αντίστοιχα. Για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες το έσοδο των οποίων αναγνωρίζεται με την πάροδο του χρόνου, τα ποσά τιμολογούνται με την πρόοδο των εργασιών σύμφωνα με τους συμφωνημένους όρους της σύμβασης, είτε με την επίτευξη συμβατικών ορόσημων, είτε με την τελική παράδοση και αποδοχή των παραχθέντων αγαθών.

Γενικά, η τιμολόγηση λαμβάνει χώρα μετά την αναγνώριση του εσόδου για εξατομικευμένα προϊόντα και υπηρεσίες που εκτελούνται κατά την πάροδο του χρόνου και δημιουργεί συμβατικά περιουσιακά στοιχεία. Εντούτοις, όταν λαμβάνονται προκαταβολές από πελάτες πριν την αναγνώριση του εσόδου, τότε αναγνωρίζονται συμβατικές υποχρεώσεις.

Όταν η περίοδος που μεσολαβεί μεταξύ της αναγνώρισης του εσόδου και της πληρωμής βάσει ορόσημου (milestone) είναι μικρότερη του ενός έτους, τότε δεν θεωρείται ότι υφίσταται σημαντικό συστατικό χρηματοδότησης στις συμβάσεις ενεργειακών έργων με πελάτες.

(γ) Παροχή υπηρεσιών

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών αναλογικά με το στάδιο ολοκλήρωσης της συναλλαγής κατά την ημερομηνία αναφοράς. Το στάδιο ολοκλήρωσης εκτιμάται με βάση τις επιθεωρημένες εκτελεσθείσες εργασίες.

Οι υπηρεσίες που παρέχει ο Όμιλος σχετίζονται κυρίως με τα προϊόντα που πωλούν οι θυγατρικές της.

Αν η πληρωμή των υπηρεσιών δεν είναι ληξιπρόθεσμη για τον πελάτη μέχρι να ολοκληρωθεί η παροχή τους, αναγνωρίζεται αντίστοιχη απαίτηση από συμβάσεις με πελάτες για την περίοδο κατά την οποία παρέχονται οι υπηρεσίες αυτές και η οποία αντικατοπτρίζει το δικαίωμα για αμοιβή για τις υπηρεσίες που έχουν παρασχεθεί μέχρι εκείνη την ημερομηνία. Οι απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες παρουσιάζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης στις γραμμές "Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία ".

(δ) Κόστη συμβάσεων

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα πρόσθετα κόστη που προκύπτουν από την σύναψη συμβάσεων με πελάτες καθώς και τα κόστη που δημιουργούνται από την εκτέλεση των συμβάσεων με πελάτες τα οποία σχετίζονται άμεσα με την σύμβαση ως απαίτηση, αν τα κόστη αυτά εκτιμάται ότι θα ανακτηθούν, και τα καταγράφει στην γραμμή "Κόστη συμβάσεων με πελάτες" στην Κατάσταση Χρηματοοικονομική Θέσης. Πρόσθετα κόστη για την σύναψη συμβάσεων είναι εκείνα τα κόστη που προκύπτουν από την σύναψη σύμβασης με κάποιον πελάτη και τα οποία δεν θα είχαν προκύψει αν η σύμβαση δεν είχε συναφθεί.

Τα έξοδα εκτέλεσης της σύμβασης κεφαλαιοποιούνται μόνο όταν δημιουργούν ή ενισχύουν τους πόρους εκείνους που θα χρησιμοποιηθούν για την ικανοποίηση των συμβατικών υποχρεώσεων εκτέλεσης στο μέλλον.

Τα περιουσιακά στοιχεία που προκύπτουν από τα κόστη συμβάσεων αποσβένονται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια μιας περιόδου με βάση την εκτιμώμενη διάρκεια της σύμβασης ή με βάση την αναλογία του εσόδου που έχει αναγνωριστεί κατά την εκτέλεση της σχετικής σύμβασης.

Πρόσθετα κόστη για την σύναψη συμβάσεων αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν προκύπτουν αν η περίοδος απόσβεσης των απαιτήσεων είναι μικρότερη ή ίση του ενός έτους.

(ε) Έσοδα μισθωμάτων

Τα έσοδα από μισθώματα αναγνωρίζονται ως έσοδα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα χορηγούμενα κίνητρα μίσθωσης αναγνωρίζονται ως αναπόσπαστο μέρος των συνολικών εσόδων από μισθώματα κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

(στ) Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται βάσει χρονικής αναλογίας και με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στη συνέχεια λογίζονται τόκοι με το ίδιο επιτόκιο επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

4.14 Κρατικές Επιχορηγήσεις

Επιχορήγηση είναι η ενίσχυση που παρέχεται από το Κράτος με τη μορφή μεταβίβασης πόρων σε μία επιχείρηση, σε ανταπόδοση του ότι αυτή έχει τηρήσει ή πρόκειται να τηρήσει ορισμένους πόρους που σχετίζονται με τη λειτουργία της. Δεν περιλαμβάνονται στην έννοια αυτή οι κρατικές ενισχύσεις που

λόγω της μορφής τους, δεν είναι επιδεκτικές αποτίμησης, καθώς και οι συναλλαγές με το Δημόσιο για τις οποίες δεν είναι δυνατός ο διαχωρισμός από τις συνήθεις συναλλαγές της επιχείρησης.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις κρατικές επιχορηγήσεις οι οποίες ικανοποιούν αθροιστικά τα εξής κριτήρια: α) υπάρχει τεκμαιρόμενη βεβαιότητα ότι η επιχείρηση έχει συμμορφωθεί ή πρόκειται να συμμορφωθεί με τους όρους της επιχορήγησης και β) το ποσό της επιχορήγησης έχει εισπραχθεί ή πιθανολογείται ότι θα εισπραχθεί. Καταχωρούνται στην εύλογη αξία και αναγνωρίζονται με τρόπο συστηματικό στα έσοδα, με βάση την αρχή του συσχετισμού των επιχορηγήσεων με τα αντίστοιχα κόστη τα οποία επιχορηγούν.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν σε στοιχεία του ενεργητικού περιλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ως «Επιχορηγήσεις» και αναγνωρίζονται συστηματικά και ορθολογικά στα έσοδα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του παγίου στοιχείου του ενεργητικού.

4.15 Μισθώσεις

Οι μισθώσεις στοιχείων όπου ο Όμιλος διατηρεί ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων μειωμένα κατά τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν ζημιές απαξίωσης τους. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στις «Υποχρεώσεις». Το μέρος του χρηματοοικονομικού εξόδου που αφορά σε χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Μισθώσεις όπου ουσιωδώς οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σε σταθερή βάση κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Οι καταβολές λειτουργικών μισθώσεων κατανέμονται ως δαπάνη στα αποτελέσματα βάσει της άμεσης μεθόδου κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Οι ληφθείσες επιχορηγήσεις μισθώσεων καταχωρούνται στα αποτελέσματα ως αναπόσπαστο μέρος της δαπάνης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

4.16 Φόρος Εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος στα αποτελέσματα χρήσης αποτελείται από το φόρο της τρέχουσας χρήσης και από τον αναβαλλόμενο φόρο. Ο φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης εκτός και αν σχετίζεται με στοιχεία που αναγνωρίζονται απευθείας στην καθαρή θέση οπότε και αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση.

Ο φόρος της τρέχουσας χρήσης είναι η αναμενόμενη φορολογική υποχρέωση επί του φορολογητέου εισοδήματος, χρησιμοποιώντας τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές και οποιαδήποτε αναπροσαρμογή που αφορά σε φορολογική υποχρέωση παρελθουσών χρήσεων.

Ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίζεται με τη μέθοδο του ισολογισμού, βάσει των προσωρινών διαφορών οι οποίες προκύπτουν μεταξύ της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις και της φορολογικής αξίας που αποδίδεται σε αυτά σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία. Για τον προσδιορισμό της αναβαλλόμενης φορολογίας χρησιμοποιούνται οι θεσπισμένοι φορολογικοί συντελεστές ή οι φορολογικοί συντελεστές που έχουν θεσπιστεί κατά την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης και έχουν εφαρμογή σε μεταγενέστερη ημερομηνία.

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται μόνο στη περίπτωση που είναι πιθανόν τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη να είναι επαρκή για το συμψηφισμό των προσωρινών διαφορών. Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση μειώνεται σε περίπτωση που είναι πιθανόν να μην πραγματοποιηθεί το φορολογικό όφελος.

4.17 Κόστος δανεισμού

Το κόστος δανεισμού το άμεσα αποδιδόμενο στην αγορά, κατασκευή ή παραγωγή ειδικών περιουσιακών στοιχείων για τα οποία απαιτείται σημαντική χρονική περίοδος μέχρι να είναι έτοιμα για την προτιθέμενη χρήση ή πώληση τους, προστίθεται στο κόστος κτήσης αυτών των περιουσιακών στοιχείων μέχρι την χρονική στιγμή που αυτά θα είναι ουσιαστικά έτοιμα για την προτιθέμενη χρήση ή πώλησή τους. Τα έσοδα από προσωρινές τοποθετήσεις αναληφθέντων ποσών για την χρηματοδότηση των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων καθώς και η είσπραξη επιχορηγήσεων μειώνουν το κόστος δανεισμού που κεφαλαιοποιείται. Το κόστος δανεισμού στις υπόλοιπες περιπτώσεις επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης μέσα στην οποία πραγματοποιείται.

Στο μέτρο που τα κεφάλαια προέρχονται από γενικό δανεισμό και χρησιμοποιούνται για το σκοπό της απόκτησης ενός περιουσιακού στοιχείου που πληροί τις προϋποθέσεις, το ποσό του κόστους δανεισμού που είναι επιλέξιμο για κεφαλαιοποίηση προσδιορίζεται με την εφαρμογή ενός συντελεστή κεφαλαιοποίησης, στις επενδυτικές δαπάνες για αυτό το περιουσιακό στοιχείο.

4.18 Χρηματοοικονομικά έσοδα/έξοδα

Οι καθαρές χρηματοοικονομικές δαπάνες αποτελούνται από τους χρεωστικούς τόκους επί των δανείων που υπολογίζονται βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου, τους πιστωτικούς τόκους από επενδυθέντα διαθέσιμα, τα έσοδα από μερίσματα, τα συναλλαγματικά κέρδη και ζημίες και τα κέρδη και ζημιές από μέσα αντιστάθμισης τα οποία καταχωρούνται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων.

Οι δεδουλευμένοι πιστωτικοί τόκοι καταχωρούνται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τα έσοδα από μερίσματα καταχωρούνται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων την ημερομηνία έγκρισης διανομής των μερισμάτων.

4.19. Αλλαγή λογιστικής πολιτικής

ΔΠΧΑ 9 - Χρηματοοικονομικά μέσα

Το ΔΠΧΑ 9 περιγράφει κυρίως τις απαιτήσεις αναγνώρισης και επιμέτρησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Αυτό το πρότυπο αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση».

Στον ακόλουθο πίνακα συνοψίζεται η επίδραση, μετά από φόρους, της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9 στα αποτελέσματα εις νέον κατά την έναρξη της τρέχουσας περιόδου. Η επίδραση αφορά την αναγνώριση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών στο πλαίσιο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 (για περιγραφή της μεθόδου μετάβασης, ανατρέξτε στο σημείο (δ) παρακάτω).

	Επίδραση υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 9 την 1η Ιανουαρίου 2018	
Ποσά σε Ευρώ	**ΟΜΙΛΟΣ**	**ΕΤΑΙΡΙΑ**
Αποτελέσματα εις νέον	(822.088)	(763.736)

Στη συνέχεια, παρατίθενται λεπτομερή στοιχεία για την επίδραση από την αλλαγή λογιστικής πολιτικής καθώς και το είδος και την επίδραση των αλλαγών σε προηγούμενες λογιστικές πολιτικές. Η νέα λογιστική πολιτική περιγράφεται στην σημείωση 4.3.

(α) Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Το ΔΠΧΑ 9 διατηρεί σε μεγάλο βαθμό τις υπάρχουσες απαιτήσεις του ΔΛΠ 39 για την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Ωστόσο, καταργεί τις κατηγορίες του προηγούμενου ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε διακρατούμενα μέχρι τη λήξη, δάνεια και απαιτήσεις, καθώς και διαθέσιμα προς πώληση.

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 δεν είχε σημαντική επίδραση στις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου και της Εταιρίας όσον αφορά στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

Η επίδραση του ΔΠΧΑ 9 στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων παρατίθεται παρακάτω:

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, κατά την αρχική αναγνώριση, ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ταξινομείται ως επιμετρούμενο: στο αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (FVOCI) - επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων - επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVTPL). Η κατάταξη των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων βάσει του ΔΠΧΑ 9 γενικά βασίζεται στο επιχειρηματικό μοντέλο για τη διαχείριση του περιουσιακού στοιχείου και στα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών του.

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος εάν πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις και δεν χαρακτηρίζεται ως στοιχείο επιμετρούμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:

- διατηρείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου, στόχος του οποίου είναι η διακράτηση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου με σκοπό την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών, και
- βάσει των συμβατικών όρων που διέπουν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο,

δημιουργούνται σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου.

Κατά την αρχική αναγνώριση επένδυσης σε συμμετοχικούς τίτλους που δεν διακρατείται για εμπορική εκμετάλλευση, ο Όμιλος ή Εταιρία μπορεί ανέκκλητα να επιλέξει να παρουσιάζει στα λοιπά συνολικά εισοδήματα μεταγενέστερες μεταβολές στην εύλογη αξία της επένδυσης. Αυτή η επιλογή γίνεται ανά επένδυση.

Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (πλην των παραγώγων για τα οποία ισχύει η λογιστική αντιστάθμισης) που δεν κατατάσσονται ως επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, όπως περιγράφεται παραπάνω, επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (εκτός εάν πρόκειται για εμπορική απαίτηση χωρίς σημαντικό σκέλος χρηματοδότησης που επιμετράται αρχικά στην τιμή συναλλαγής) επιμετράται αρχικά στην εύλογη αξία συν -στην περίπτωση στοιχείων που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων- το κόστος συναλλαγών που αποδίδεται άμεσα στην απόκτησή του.

Οι ακόλουθες λογιστικές πολιτικές ισχύουν για τη μεταγενέστερη επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων:

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία επιμετρώνται μεταγενέστερα στην εύλογη αξία. Τα καθαρά κέρδη και ζημιές, συμπεριλαμβανομένων τόκων ή εσόδων από μερίσματα, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος	Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου (effective interest rate - EIR). Το αποσβεσμένο κόστος μειώνεται κατά τις ζημιές απομείωσης (δείτε την ενότητα (β) παρακάτω). Τα έσοδα από τόκους, τα συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές και η απομείωση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Κατά τη αποαναγνώριση, τυχόν κέρδη ή ζημιές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία επιμετρώνται μεταγενέστερα στην εύλογη αξία. Τα μερίσματα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα ως έσοδο, εκτός εάν το μέρισμα αντιπροσωπεύει σαφώς ανάκτηση μέρους του κόστους της επένδυσης. Λοιπά καθαρά κέρδη και ζημιές αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και δεν ανακατατάσσονται ποτέ στα αποτελέσματα.

Η επίδραση της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 9 στις λογιστικές αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων την 1η Ιανουαρίου 2018 αφορά αποκλειστικά τις νέες απαιτήσεις απομείωσης, όπως περιγράφονται παρακάτω.

Ο ακόλουθος πίνακας και οι συνοδευτικές σημειώσεις παρακάτω εξηγούν τις αρχικές κατηγορίες επιμέτρησης βάσει του ΔΛΠ 39 και τις νέες κατηγορίες επιμέτρησης βάσει του ΔΠΧΑ 9 για κάθε κατηγορία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρίας την 1η Ιανουαρίου 2018.

				ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**Σημ.**	**Αρχική κατάταξη βάσει ΔΛΠ 39**	**Νέα κατάταξη βάσει ΔΠΧΑ 9**	**Λογιστική αξία βάσει ΔΛΠ 39**	**Νέα λογιστική αξία βάσει ΔΠΧΑ 9**	**Λογιστική αξία βάσει ΔΛΠ 39**	**Νέα λογιστική αξία βάσει ΔΠΧΑ 9**
Συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης		Εύλογη αξία - μέσο αντιστάθμισης	Εύλογη αξία - μέσο αντιστάθμισης	675.953	675.953	674.053	674.053
Μετοχικοί τίτλοι	α	Διαθέσιμοι προς πώληση	Εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων - μετοχικός τίτλος	218.136	218.136	218.136	218.136
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, συμπ. συμβατικών περιουσιακών στοιχείων	β	Δάνεια και απαιτήσεις	Αποσβεσμένο κόστος	111.722.510	110.564.689	104.027.823	102.952.141
Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα		Δάνεια και απαιτήσεις	Αποσβεσμένο κόστος	9.103.357	9.103.357	6.465.967	6.465.967

α. Αυτοί οι μετοχικοί τίτλοι αντιπροσωπεύουν επένδυση που ο Όμιλος και η Εταιρία σκοπεύουν να διακρατήσουν για στρατηγικούς σκοπούς σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Με βάση το ΔΠΧΑ 9 ο Όμιλος και η Εταιρία έχουν ορίσει ότι αυτές οι επενδύσεις κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Σε αντίθεση με το ΔΛΠ 39, το σωρευτικό αποθεματικό εύλογης αξίας που αφορά σε αυτές τις επενδύσεις δεν θα ανακαταταχθεί ποτέ στα αποτελέσματα.

β. Οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων συμβατικών περιουσιακών στοιχείων που είχαν καταταχθεί ως δάνεια και απαιτήσεις βάσει του ΔΛΠ 39, έχουν τώρα καταταχθεί στο αποσβεσμένο κόστος. Η αύξηση Ευρώ 1.157.870 και Ευρώ 1.075.682 για τον όμιλο και την Εταιρία, αντίστοιχα, στην πρόβλεψη για απομείωση αυτών των απαιτήσεων αναγνωρίστηκε στα κέρδη εις νέον την 1η Ιανουαρίου 2018 κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9.

(β) Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά το μοντέλο της «πραγματοποιηθείσας πιστωτικής ζημιάς» του ΔΛΠ 39 με ένα μοντέλο «αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς». Το νέο μοντέλο απομείωσης ισχύει για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος, για συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, απαιτήσεις από μισθώσεις και χρεωστικούς τίτλους στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, με την εξαίρεση των επενδύσεων σε μετοχικούς τίτλους. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, οι πιστωτικές ζημιές ουσιαστικά αναγνωρίζονται νωρίτερα σε σύγκριση με το ΔΛΠ 39.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος αποτελούνται από εμπορικές απαιτήσεις (συμπεριλαμβανομένων συμβατικών περιουσιακών στοιχείων), καθώς και διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα.

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, οι προβλέψεις απομείωσης θα επιμετρώνται σύμφωνα με μία από τις δύο ακόλουθες βάσεις:

- Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12 μηνών. Πρόκειται για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που απορρέουν από γεγονότα πιθανής αθέτησης εντός του 12μηνου από την ημερομηνία αναφοράς και
- Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής. Πρόκειται για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που απορρέουν από όλα τα γεγονότα πιθανής αθέτησης καθ' όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου.

Ο Όμιλος και η Εταιρία έχουν επιλέξει να επιμετρούν τις προβλέψεις απομείωσης εμπορικών απαιτήσεων και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων προς ένα ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής της απαίτησης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή οι

αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές προσδιορίζονται από όλα τα γεγονότα πιθανής αθέτησης καθ' όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου.

Ο Όμιλος και η Εταιρία θεωρούν ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο είναι επισφαλές όταν ο αντισυμβαλλόμενος είναι απίθανο να εξοφλήσει ολοσχερώς τις πιστωτικές υποχρεώσεις του, ο Όμιλος ή η Εταιρία να έχουν δικαίωμα λήψης μέτρων όπως η ρευστοποίηση εξασφαλίσεων (εάν υφίστανται).

Το μέγιστο διάστημα που εξετάζεται κατά την εκτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών είναι η μέγιστη συμβατική περίοδος κατά την οποία ο Όμιλος ή η Εταιρία έχουν έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο.

Επιμέτρηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές είναι μια σταθμισμένη εκτίμηση των πιστωτικών ζημιών βάσει πιθανοτήτων. Οι πιστωτικές ζημιές επιμετρώνται ως η παρούσα αξία της διαφοράς μεταξύ των ταμειακών ροών που οφείλονται σύμφωνα με τη σύμβαση και των ταμειακών ροών που ο Όμιλος ή η Εταιρία αναμένουν να εισπράξουν. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας το πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Παρουσίαση απομείωσης

Οι προβλέψεις απομείωσης από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος αφαιρούνται από την ακαθάριστη λογιστική αξία των αντίστοιχων στοιχείων.

Οι προβλέψεις απομείωσης που αφορούν σε εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων συμβατικών περιουσιακών στοιχείων, παρουσιάζονται ξεχωριστά στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Πριν από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9, οι προβλέψεις απομείωσης εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων και ο αντιλογισμός των προβλέψεις απομείωσης εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων παρουσιάζονταν στο κονδύλι «Λοιπά έξοδα» και «Λοιπά έσοδα», αντίστοιχα.

Επίδραση του νέου μοντέλου απομείωσης

Για τα περιουσιακά στοιχεία που εμπίπτουν στο αντικείμενο του μοντέλου απομείωσης του ΔΠΧΑ 9, οι ζημιές απομείωσης αναμένεται γενικά να αυξηθούν και να καταστούν πιο ευμετάβλητες. Η εφαρμογή των απαιτήσεων απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 την 1η Ιανουαρίου 2018 οδήγησε σε πρόσθετη πρόβλεψη απομείωσης ως εξής:

Ποσά σε Ευρώ	**ΟΜΙΛΟΣ**	**ΕΤΑΙΡΙΑ**
Πρόβλεψη ζημιάς στις 31 Δεκεμβρίου 2017 βάσει ΔΛΠ 39	**(3.325.261)**	**(2.031.690)**
Πρόσθετη απομείωση αναγνωρισμένη την 1η Ιανουαρίου 2018	(1.157.821)	(1.075.682)
Πρόβλεψη ζημιάς την 1η Ιανουαρίου 2018 βάσει ΔΠΧΑ 9	**(4.483.083)**	**(3.107.372)**

Υπολογισμός αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών από εμπορικές απαιτήσεις και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές υπολογίστηκαν με βάση την εμπειρία από πραγματικές πιστωτικές ζημιές των τελευταίων ετών, τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες και ποιοτικές πληροφορίες όπως η κατηγορία πιστωτικού κινδύνου και η γεωγραφική περιοχή για το χαρτοφυλάκιο των εμπορικών απαιτήσεων και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων, ανάλογα με τη σημασία αυτών των παραγόντων σε κάθε επιχειρηματικό κλάδο δραστηριοποίησης. Ο Όμιλος και η Εταιρία προχώρησαν στον υπολογισμό των ποσοστών των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών μετά την κατάλληλη ομαδοποίηση του χαρτοφυλακίου των πελατών τους.

(γ). Λογιστική αντιστάθμισης

Ο Όμιλος και η Εταιρία έχουν επιλέξει να μην υιοθετήσουν τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 9 σχετικά με τη λογιστική αντιστάθμισης και θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το ΔΛΠ 39.

(δ) Μετάβαση

Η μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 πραγματοποιήθηκε ως εξής:

- Ο Όμιλος και η Εταιρία έχουν εφαρμόσει την εξαίρεση που τους επιτρέπει να μην αναπροσαρμόσουν τα συγκριτικά στοιχεία για προηγούμενες χρήσεις όσον αφορά στις μεταβολές ταξινόμησης και επιμέτρησης (συμπεριλαμβανομένης της απομείωσης). Οι μεταβολές στη λογιστική αξία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που απορρέουν από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 έχουν αναγνωριστεί στα κέρδη εις νέον κατά την 1η Ιανουαρίου 2018.
- Οι ακόλουθες κρίσεις απαιτήθηκαν με βάση τα γεγονότα και τις περιστάσεις που υπήρχαν την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής:
  - Ο προσδιορισμός του επιχειρηματικού μοντέλου με βάση το οποίο διακρατείται ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.
  - Ο προσδιορισμός επένδυσης σε μετοχικούς τίτλους που δεν διακρατείται για εμπορική εκμετάλλευση στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

4.20. Αναδιατύπωση συγκριτικών στοιχείων

Προκειμένου η Εταιρία να πετύχει ομοιομορφία στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων της με τον Όμιλο και άλλες συγκρίσιμες εταιρίες, προχώρησε στις παρακάτω ανακατατάξεις ποσών μεταξύ κονδυλίων:

- Έως και την προηγούμενη χρήση, τα έσοδα από επαναχρεώσεις εξόδων και τα σχετικά έξοδα παρουσιάζονταν στις «Πωλήσεις» και στο «Κόστος Πωληθέντων», αντίστοιχα. Πλέον, τα έσοδα από επαναχρεώσεις έξοδών και τα σχετικά έξοδα παρουσιάζονται στα «Λοιπά έσοδα» και «Λοιπά Έξοδα», αντίστοιχα.
  Αποτέλεσμα της παραπάνω αλλαγής στην παρουσίαση ήταν η ανακατανομή ποσού Ευρώ 5.230.774 από τις «Πωλήσεις» στα «Λοιπά έσοδα» και ποσού Ευρώ 5.214.062 από το «Κόστος Πωληθέντων» στα «Λοιπά Έξοδα» στα συγκρίσιμα στοιχεία της περιόδου 2017.
- Έως και την προηγούμενη χρήση, όλες οι συναλλαγματικές διαφορές και τα αποτελέσματα από παράγωγα νομισμάτων παρουσιάζονταν στα «Χρηματοοικονομικά έσοδα» και «Χρηματοοικονομικά έξοδα», ενώ πλέον παρουσιάζονται ανάλογα με τη φύση του στοιχείου από την αποτίμηση ή αντιστάθμιση του οποίου έχουν προκύψει.
  Αποτέλεσμα της παραπάνω αλλαγής στην παρουσίαση ήταν η ανακατανομή ποσού Ευρώ 1.338.443 από τα «Χρηματοοικονομικά έσοδα» στο «Κόστος Πωληθέντων» και ποσού Ευρώ 1.482.531 από τα «Χρηματοοικονομικά έξοδα» στο «Κόστος Πωληθέντων» στα συγκρίσιμα στοιχεία της περιόδου 2017.

Οι παραπάνω ανακατανομές ποσών δεν είχαν καμία επίδραση στα αποτελέσματα της συγκρίσιμης περιόδου. Οι αναπροσαρμογές που πραγματοποιήθηκαν στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Ποσά σε Ευρώ	**Δημοσιευμένα ποσά περιόδου 2017**	**Προσαρμογές**	**Αναδιατυπωμένα ποσά**
Πωλήσεις	304.611.945	(5.230.774)	299.381.172
Κόστος Πωληθέντων	(296.759.017)	5.069.974	(291.689.044)
Μεικτό Κέρδος	**7.852.928**	**(160.800)**	**7.692.128**
Λοιπά έσοδα	1.734.848	5.230.774	6.965.622
Έξοδα διάθεσης	(3.565.479)	-	(3.565.479)
Έξοδα διοίκησης	(3.495.863)	-	(3.495.863)
Λοιπά έξοδα	(802.519)	(5.214.062)	(6.016.581)
Λειτουργικό κέρδος	**1.723.915**	**(144.089)**	**1.579.826**
Χρηματοοικονομικά έσοδα	1.384.464	(1.338.443)	46.021
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(12.243.416)	1.482.531	(10.760.885)
Έσοδα από μερίσματα	500.000	-	500.000
(Ζημιές) πριν από φόρους	**(8.635.038)**	**-**	**(8.635.038)**
Φόρος εισοδήματος	1.894.862	-	1.894.862
(Ζημιές) μετά από φόρους	**(6.740.176)**	**-**	**(6.740.176)**
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους	**736.449**	**-**	**736.449**
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους	**(6.003.727)**	**-**	**(6.003.727)**

5. Λειτουργικοί τομείς

Α. Βάση διαχωρισμού σε τομείς

Ο πληροφόρηση κατά τομέα, βασίζεται στην δομή της πληροφόρησης προς τη διοίκηση του Ομίλου και του συστήματος εσωτερικής αναφοράς. Ο Όμιλος είναι οργανωμένος σε διακριτά κέντρα επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και επιχειρηματικές μονάδες.

Ο Όμιλος έχει τρεις λειτουργικούς τομείς για πληροφόρηση, όπως περιγράφονται παρακάτω, οι οποίοι θεωρούνται οι στρατηγικοί τομείς του Ομίλου. Στους τομείς αυτούς παράγονται διάφορα προϊόντα, τα οποία ο Όμιλος διαχειρίζεται ξεχωριστά γιατί απαιτείται διαφορετική τεχνολογία και πολιτική προώθησης αυτών. Για κάθε ένα από τους στρατηγικούς τομείς, η Διοίκηση της Εταιρίας επισκοπεί σε μηνιαία βάση τις εσωτερικές αναφορές. Οι λειτουργικοί τομείς του Ομίλου είναι οι ακόλουθοι:

- **Καλώδια:** Πρόκειται για καλώδια ενέργειας χερσαία και υποβρύχια και τηλεφωνικά καθώς και αγωγούς χαλκού και αλουμινίου. Οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται ανήκουν σε δύο κατηγορίες: τις μεταλλικές (χαλκός, αλουμίνιο, χαλυβδοσύρματα) και τις πλαστικές-ελαστικές (XLPE, EPR, PVC κλπ).
- **Εμαγιέ:** Καλώδια εμαγιέ είναι σύρματα χαλκού, επικασσιτερωμένοι αγωγοί χαλκού και επισμαλτωμένα σύρματα περιέλιξης (εμαγιέ). Οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται είναι χαλκός σε σύρμα Φ8mm, κασσίτερος σε χελώνες, βερνίκια καθώς και πρώτες ύλες για την κατασκευή βερνικιών.
- **Χυτήρια:** Πρόκειται για φούρνους παραγωγής βέργας χαλκού και αλουμινίου που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή καλωδίων και συρμάτων εμαγιέ η πωλούνται σε τρίτους.

Β. Πληροφορίες ανά λειτουργικό τομέα

Οι πληροφορίες που γνωστοποιούνται στους ακόλουθους πίνακες αντλούνται απευθείας από το σύστημα εσωτερικής χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που χρησιμοποιεί το Διοικητικό Συμβούλιο (δηλαδή ο επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων) για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της απόδοσης των λειτουργικών τομέων ξεχωριστά. Οι ακόλουθοι πίνακες παραθέτουν τις πληροφορίες για τα αποτελέσματα, το ενεργητικό και το παθητικό των τομέων προς πληροφόρηση στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 και για τις χρήσεις που έληξαν στις αντίστοιχες ημερομηνίες.

2018		**Τομείς προς πληροφόρηση**			
Ποσά σε Ευρώ	**Σημ.**	**Καλώδια**	**Εμαγιέ**	**Χυτήρια**	**Σύνολο**
Συνολικές μεικτές πωλήσεις ανά τομέα		435.479.356	37.195.086	90.617.516	563.291.958
Διεταιρικές πωλήσεις		(81.972.688)	(32.982)	(37.903.561)	(119.909.231)
Πωλήσεις	6	**353.506.668**	**37.162.104**	**52.713.955**	**443.382.727**
Μεικτό κέρδος		**28.383.763**	**876.682**	**343.093**	**29.603.538**
Λειτουργικό κέρδος		**11.986.750**	**294.153**	**271.093**	**12.551.996**
(Ζημιές) προ φόρου		**(6.817.709)**	**(283.424)**	**(252.009)**	**(7.353.142)**
Συνολικές αποσβέσεις		11.710.809	474.644	667.609	12.853.062
Σύνολο Ενεργητικού		507.574.361	11.262.646	31.441.440	550.278.447
Σύνολο Υποχρεώσεων		440.163.109	6.271.234	26.601.027	473.035.371
Κεφαλαιουχικές δαπάνες		38.273.058	789.041	628.287	39.690.385

2017		**Τομείς προς πληροφόρηση**			
Ποσά σε Ευρώ	**Σημ.**	**Καλώδια**	**Εμαγιέ**	**Χυτήρια**	**Σύνολο**
Συνολικές μεικτές πωλήσεις ανά τομέα		352.055.706	39.786.450	91.650.365	483.492.521
Διεταιρικές πωλήσεις		(63.881.209)	(25.937)	(36.605.085)	(100.512.231)
Πωλήσεις	6	**288.174.497**	**39.760.513**	**55.045.280**	**382.980.290**
Μεικτό κέρδος		**24.418.359**	**1.082.355**	**454.657**	**25.955.372**
Λειτουργικό κέρδος		**13.040.031**	**321.650**	**385.657**	**13.747.339**
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρου		**(5.128.766)**	**(270.459)**	**118.934**	**(5.280.291)**
Συνολικές αποσβέσεις		11.103.965	481.969	637.472	12.223.406
Σύνολο Ενεργητικού		413.667.789	12.309.048	24.807.799	450.784.636
Σύνολο Υποχρεώσεων		343.572.989	7.034.212	19.715.378	370.322.579
Κεφαλαιουχικές δαπάνες		13.105.593	52.917	477.948	13.636.458

Γ. Γεωγραφική πληροφόρηση

Οι κλάδοι του Ομίλου Ελληνικά Καλώδια υπόκεινται σε διαχείριση σε παγκόσμια βάση αλλά διευθύνουν εγκαταστάσεις παραγωγής και γραφεία πωλήσεων κυρίως σε Ελλάδα και Βουλγαρία.

Τα έσοδα του Ομίλου από εξωτερικούς πελάτες ανά χώρα διαμονής των πελατών παρουσιάζονται στην σημείωση 6.Γ.

Η γεωγραφική πληροφόρηση που ακολουθεί αναλύει τα ενοποιημένα μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού με βάση τη χώρα έδρας της Εταιρίας και των θυγατρικών. Για την παρουσίαση της γεωγραφικής πληροφόρησης, τα στοιχεία ενεργητικού των κλάδων παρουσιάζονται με βάση τη γεωγραφική τους θέση.

Κτίρια, οικόπεδα και εξοπλισμός

Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**
Ελλάδα	204.450.854	182.311.179
Βουλγαρία	272.521	337.753
	204.723.375	**182.648.931**

Άυλα περιουσιακά στοιχεία και υπεραξία

Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**
Ελλάδα	77.742.303	73.138.653
Βουλγαρία	14.763	8.710
	77.757.066	**73.147.362**

Επενδύσεις σε ακίνητα

Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**
Ελλάδα	831.726	831.726
Βουλγαρία	-	-
	831.726	**831.726**

6. Πωλήσεις

Ο Όμιλος και η Εταιρία υιοθέτησαν πρόωρα το ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» με αρχική ημερομηνία εφαρμογής την 1 Ιανουαρίου 2017. Συνεπώς, όλες οι πληροφορίες που παρουσιάζονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις είναι με βάση το ΔΠΧΑ 15.

Α. Σημαντική λογιστική πολιτική

Τα έσοδα (πωλήσεις) από συμβάσεις με πελάτες επιμετρώνται με βάση το τίμημα που έχει ορισθεί στη σύμβαση με τον πελάτη και εξαιρούνται τα ποσά που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων. Ο Όμιλος και η Εταιρία αναγνωρίζουν τα έσοδα όταν μεταφέρεται ο έλεγχος ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας στον πελάτη.

Για την αναλυτική λογιστική πολιτική, βλ. Σημείωση 4.13.

Β. Φύση προϊόντων και υπηρεσιών

Ενεργειακά έργα καλωδίων

Ο Όμιλος και η Εταιρία παράγει και πουλάει συστήματα καλωδίων "με το κλειδί στο χέρι" (turnkey), δηλαδή προμηθεύει και εγκαθιστά ολοκληρωμένα συστήματα καλωδίων. Επιπλέον, παράγονται εξατομικευμένα προϊόντα καλωδίων για συνδέσεις δικτύων, χερσαίων και υπεράκτιων αιολικών πάρκων και άλλων ενεργειακών έργων. Σύμφωνα με τους όρους των συμβάσεων και λόγω του υψηλού βαθμού εξατομίκευσης, τα προϊόντα αυτά δεν έχουν εναλλακτική χρήση καθώς παράγονται

σύμφωνα με τις προδιαγραφές των πελατών, και ως εκ τούτου υφίσταται εκτελεστό δικαίωμα πληρωμής έναντι του μέρους της σύμβασης που έχει ολοκληρωθεί μέχρι την ημερομηνία αναφοράς, αν η σύμβαση τερματιστεί από τον πελάτη ή άλλο μέρος για λόγους εκτός από την αδυναμία ο Όμιλος και η Εταιρία να εκτελέσει τα συμφωνηθέντα. Τα έσοδα από τέτοια έργα αναγνωρίζονται με την πάροδο του χρόνου. Η συνήθης διάρκεια μιας σύμβασης για έργα "με το κλειδί στο χέρι" (turnkey) υπερβαίνει τους 12 μήνες. Για τα έργα αυτά, ο Όμιλος και η Εταιρία λογιστικοποιούν την πώληση του κάθε προϊόντος και της κάθε υπηρεσίας ξεχωριστά εφόσον αυτά είναι διακριτά - δηλ. αν ένα προϊόν ή υπηρεσία είναι ξεχωριστά αναγνωρίσιμο από άλλα αντικείμενα της σύμβασης και αν ο πελάτης μπορεί να επωφεληθεί από αυτό.

Καλώδια ενέργειας & τηλεπικοινωνιών

Τα κύρια προϊόντα της κατηγορίας αυτής είναι καλώδια ενέργειας και εναέριοι αγωγοί για δίκτυα διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, για εταιρίες διαχείρισης ηλεκτρικής ενέργειας, εταιρίες κοινής ωφελείας, βιομηχανικές εφαρμογές, εφαρμογές ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, σιδηροδρομικά δίκτυα και κτίρια. Η κατηγορία επίσης περιλαμβάνει καλώδια τηλεπικοινωνιών, καλώδια μεταφοράς δεδομένων, καλώδια οπτικών ινών και καλώδια σηματοδότησης (signalling). Για τις πωλήσεις αυτών προϊόντων, το έσοδο αναγνωρίζεται τη χρονική στιγμή κατά την οποία μεταβιβάζεται ο έλεγχος επί των προϊόντων που πωλήθηκαν. Η χρονική στιγμή της μεταβίβασης του ελέγχου, είναι συνήθως όταν τα αγαθά έχουν αποσταλεί στην τοποθεσία του πελάτη, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στους όρους της σύμβασης. Οι όροι που διέπουν τις συμβάσεις με τους πελάτες είναι σύμφωνοι με τους διεθνείς εμπορικούς όρους (Incoterms).

Καλώδια και σύρματα περιελίξεως

Τα κύρια προϊόντα της κατηγορίας αυτής είναι σύρματα περιελίξεως για ηλεκτροκινητήρες και μετασχηματιστές, σύρματα χαλκού για γειώσεις και κυτιοποιία. Για τις πωλήσεις αυτών προϊόντων, το έσοδο αναγνωρίζεται την χρονική στιγμή κατά την οποία μεταβιβάζεται ο έλεγχος επί των προϊόντων που πωλήθηκαν. Η χρονική στιγμή της μεταβίβασης του ελέγχου, είναι συνήθως όταν τα αγαθά έχουν αποσταλεί στην τοποθεσία του πελάτη, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στους όρους της σύμβασης. Οι όροι που διέπουν τις συμβάσεις με τους πελάτες είναι σύμφωνοι με τους διεθνείς εμπορικούς όρους (Incoterms).

Γ. Κατανομή των εσόδων

Στον πίνακα που ακολουθεί τα έσοδα κατανέμονται ανά κύρια γεωγραφική αγορά, κύριες γραμμές προϊόντων και υπηρεσιών και με βάση τη χρονική στιγμή αναγνώρισης του εσόδου.

Κύριες γεωγραφικές περιοχές:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Ελλάδα	137.632.311	137.176.375	116.371.897	106.209.531
Λοιπές χώρες Ευρωπαϊκής Ένωσης	285.992.980	228.772.620	230.550.770	179.620.910
Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	13.003.125	4.723.185	13.003.125	4.723.185
Ασία	2.961.215	6.092.855	2.899.619	4.200.937
Αμερική	2.330.986	2.964.262	2.330.986	2.964.262
Αφρική	1.340.318	3.224.166	1.340.318	1.635.521
Ωκεανία	121.791	26.827	121.791	26.827
	443.382.727	**382.980.290**	**366.618.507**	**299.381.172**

Κύριες ομάδες προιόντων:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Ενεργειακά έργα	101.756.466	71.473.852	85.623.339	39.310.126
Καλώδια ενέργειας και τηλεπικοινωνίων	239.568.513	190.555.918	226.518.204	179.487.919
Καλώδια και σύρματα περιελίξεως	37.162.104	39.760.513	37.158.807	39.760.290
Πωλήσεις υπηρεσιών, πρώτων υλών και λοιπών προιόντων	64.895.643	81.190.006	17.318.156	40.822.837
	443.382.727	**382.980.290**	**366.618.507**	**299.381.172**

Χρονισμός αναγνώρισης εσόδων:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Έσοδα που αναγνωρίστηκαν σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή	341.626.261	311.506.438	280.995.168	260.071.046
Έσοδα που αναγνωρίστηκαν με την πάροδο του χρόνου	101.756.466	71.473.852	85.623.339	39.310.126
	443.382.727	**382.980.290**	**366.618.507**	**299.381.172**

Τα αναμενόμενα έσοδα που θα αναγνωριστούν στο μέλλον και σχετίζονται με συμβατικές υποχρεώσεις που παραμένουν ανεκπλήρωτες (ή μερικώς ανεκπλήρωτες) κατά την ημερομηνία αναφοράς ανέρχονται σε Ευρώ 54,1 εκατ. για τον Όμιλο και Ευρώ 20,2 εκατ. για την Εταιρία. Τα ποσά αυτά αναμένεται να αναγνωριστούν εντός του 2019 βάσει των χρονοδιαγραμμάτων και συμπεριλαμβάνεται στα ανοιχτά συμβόλαια στις 31 Δεκεμβρίου 2018, τα οποία είχαν αρχική συμβατική αναμενόμενη διάρκεια μεγαλύτερη του ενός έτους.

Δ. Σημαντικές εκτιμήσεις για την αναγνώριση των εσόδων

Κατά την αναγνώριση των εσόδων, ο Όμιλος και η Εταιρία προβαίνουν σε εκτιμήσεις αναφορικά με τον χρόνο εκπλήρωσης των συμβατικών υποχρεώσεων, καθώς και την τιμή συναλλαγής και τα ποσά που αναλογούν στις συμβατικές υποχρεώσεις.

Οι πιο σημαντικές από αυτές τις εκτιμήσεις περιγράφονται παρακάτω.

- Συμβάσεις που περιλαμβάνουν την προμήθεια ενός προϊόντος με την εκτέλεση μιας εργασίας ή ενός συνόλου εργασιών αντιμετωπίζονται ως μία υποχρέωση εκτέλεσης.
- Συμβάσεις που περιλαμβάνουν πολλαπλές υποχρεώσεις συναντώνται κυρίως σε συμβάσεις "με το κλειδί στο χέρι" (turnkey) καθώς και για εξατομικευμένα προϊόντα, όπως περιγράφεται στη Σημείωση 6Β και στη Σημείωση 4.13.
  Στις περιπτώσεις αυτές το συνολικό τίμημα της σύμβασης κατανέμεται σε αυτές τις συμβατικές υποχρεώσεις με βάση τις σχετικές αυτόνομες τιμές πώλησης των υποσχόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών. Αν τα προϊόντα και οι υπηρεσίες αυτές δεν πωλούνται ξεχωριστά, για τον καθορισμό της τιμής χρησιμοποιείται η προσέγγιση του κόστους πλέον περιθωρίου.
- Ορισμένες συμβάσεις με πελάτες εμπεριέχουν μεταβλητό τίμημα καθώς περιλαμβάνουν εμπορικές εκπτώσεις ή εκπτώσεις λόγω τζίρου με βάση τις συνολικές αγορές του πελάτη εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου. Σε τέτοιες περιπτώσεις το έσοδο αναγνωρίζεται με βάση τις εκτιμώμενες αγορές του πελάτη κατά τη διάρκεια του χρόνου, καθώς οι αγορές αυτές πραγματοποιούνται και λαμβάνονται νέες παραγγελίες και μέχρι το σημείου όπου είναι ιδιαίτερα πιθανό ότι δεν θα επέλθει σημαντική αναστροφή του ποσού του συσσωρευμένου εσόδου που έχει αναγνωρισθεί.

7. Λοιπά έσοδα

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**Σημ.**	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Έσοδα ενοικίων		126.991	149.053	126.991	149.053
Αποσβέσεις ληφθέντων επιχορηγήσεων	**27**	748.332	742.002	400.017	405.545
Κέρδη από πώληση παγίων		2.174	19.556	1.400	12.778
Έσοδα από καταλογισμό εξόδων σε τρίτους		828.385	752.877	6.341.221	5.907.289
Έσοδα προηγουμένων χρήσεων		223.612	96.612	299.095	96.612
Είσπραξη αποζημιώσεων		128.584	290.007	128.584	290.007
Έσοδα από διαγραφή υποχρεώσεων		-	204.957	-	-
Έσοδα από είσπραξη επίδικης απαίτησης		-	250.000	-	-
Αποζημίωση εξόδων ναύλωσης από πελάτη		-	300.000	-	-
Λοιπά Έσοδα		161.189	191.633	119.101	104.338
Σύνολο		**2.219.268**	**2.996.696**	**7.416.409**	**6.965.622**

Το κονδύλι "Έσοδα από καταλογισμό εξόδων σε τρίτους" για την Εταιρία για το 2017 έχει αναδιατυπωθεί (βλ. σημ. 4.20).

8. Λοιπά έξοδα

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**Σημ.**	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Έξοδα επανατιμολογηθέντα		811.191	113.518	6.112.646	5.308.053
Φόροι - τέλη		210.923	274.377	100.905	126.873
Ποινικές ρήτρες		66.173	187.880	17.643	85.822
Αμοιβές προσωπικού	**10**	142.023	100.921	58.237	19.485
Ζημιά από πώληση παγίων		774	-	-	-
Αποκατάσταση ζημιών αστικής ευθύνης		101.929	337.900	101.929	347.488
Ζημιά από εξωδικαστικό συμβιβασμό		2.000.000	-	2.000.000	-
Λοιπά Έξοδα		324.232	183.895	228.208	128.859
Σύνολο		**3.657.245**	**1.198.491**	**8.619.568**	**6.016.581**

Το κονδύλι " Έξοδα επανατιμολογηθέντα " για την Εταιρία για το 2017 έχει αναδιατυπωθεί (βλ. σημ. 4.20).

Κατά τη διάρκεια του 2018, η Ελληνικά Καλώδια σύναψε έναν εξωδικαστικό συμβιβασμό με εταιρία πρακτορείας απαιτήσεων (factoring) έναντι ποσού Ευρώ 2 εκατ. Αυτό το ποσό αφορά σε ζημιές λόγω αθέτησης σύμβασης από έναν προμηθευτή της Εταιρίας, οι οποίες επιμερίστηκαν μεταξύ της Εταιρίας και του πράκτορα απαιτήσεων, λόγω συμβατικής αθέτησης του προμηθευτή σε βάρος και των δύο αντισυμβαλλόμενων. Ο εξωδικαστικός συμβιβασμός ήταν πιο συνετή κίνηση σε σχέση με την έναρξη δικαστικών διαδικασιών με τον Όμιλο του πράκτορα απαιτήσεων, καθώς η Εταιρία και ο Όμιλος απέφυγαν δικαστικά έξοδα και μια χρονοβόρα αντιδικία με έναν μακροχρόνιο συνεργάτη της Εταιρίας και του Ομίλου.

9. Έξοδα κατά είδος

Έξοδα κατά είδος		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**Σημ.**	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο		329.957.568	287.902.386	291.071.553	246.606.469
Αμοιβές προσωπικού	**10**	27.385.982	24.408.179	13.816.922	12.535.234
Ενέργεια		5.673.214	4.770.987	3.018.606	2.234.291
Αποσβέσεις παγίων & άυλων στοιχείων		12.853.062	12.223.406	6.518.564	6.145.335
Αποσβέσεις κόστους συμβάσεων με πελάτες		4.330	-	4.330	-
Φόροι		634.573	552.495	308.146	282.760
Ασφάλειες		1.939.461	1.508.105	1.047.449	673.771
Ενοίκια		1.493.278	1.352.290	1.098.704	1.117.174
Μεταφορά		7.393.005	7.147.846	6.473.215	6.247.565
Ζημιές από παράγωγα		2.315.251	2.616.996	1.612.680	1.990.359
Προμήθειες		1.912.902	4.230.172	624.789	1.109.255
Αμοιβές και παροχές τρίτων		31.655.716	17.290.555	28.758.428	16.768.077
Συναλλαγματικές διαφορές		432.688	126.364	497.793	115.297
Λοιπά		5.838.641	6.901.375	2.083.333	2.924.800
Σύνολο Κόστους Πωληθέντων, Εξόδων Διοίκησης και Εξόδων Διάθεσης		**429.489.673**	**371.031.156**	**356.934.513**	**298.750.386**

Η Εταιρία και ο Όμιλος υλοποιούν σημαντικές επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη με στόχο να παρέχουν συνεχώς στην αγορά προϊόντα και υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, να βελτιώνουν τις παραγωγικές διαδικασίες, καθώς και να προάγουν την ανακύκλωση υλικών και την ορθή χρήση των φυσικών πόρων. Το συνολικό ποσό των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης που αναγνωρίστηκε ως δαπάνη στη διάρκεια του 2018 ανέρχεται σε Ευρώ 1,5 εκάτ. (2017: Ευρώ 718 χιλ.) για τον Όμιλο και Ευρώ 452 χιλ. (2017: Ευρώ 247 χιλ.) για την Εταιρία.

Στο κονδύλι Αμοιβές και παροχές τρίτων του παραπάνω πίνακα περιλαμβάνονται κόστη αναδιοργάνωσης που αφορούν αμοιβές συμβούλων ύψους Ευρώ 260.964 (2017: Ευρώ 148.000) για τον Όμιλο και Ευρώ 130.482 (2017: Ευρώ 74.000) για την Εταιρία. Αυτές οι αμοιβές αφορούσαν στη βελτίωση εσωτερικών δομών και διαδικασιών του Ομίλου και της Εταιρίας.

Στο κονδύλι Αμοιβές και παροχές τρίτων του παραπάνω πίνακα περιλαμβάνονται αμοιβές ελεγκτών για την χρήση 2018 ύψους Ευρώ 158.015 για τον Ομίλο και Ευρώ 101.615 για την Εταιρία ύψους.

10. Έξοδα προσωπικού

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Μισθοί και ημερομίσθια	22.496.789	19.513.492	12.914.222	11.631.226
Εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία	5.653.713	4.920.501	3.158.872	2.876.585
Λοιπές παροχές σε εργαζομένους	1.865.128	1.545.898	1.034.207	909.370
Προβλέψεις για αποζημίωση του προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης	294.005	295.864	184.540	195.216
Σύνολο	**30.309.634**	**26.275.756**	**17.291.841**	**15.612.396**

Ο αριθμός προσωπικού του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2018 ήταν 937 εργαζόμενοι (2017: 768). Αντίστοιχα, ο αριθμός προσωπικού της Εταιρίας την 31 Δεκεμβρίου 2018 ήταν 463 εργαζόμενοι (2017: 407).

Τα έξοδα προσωπικού περιλαμβάνονται στα παρακάτω κονδύλια των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Κόστος πωληθέντων	21.525.451	18.731.723	11.191.752	9.817.857
Έξοδα διάθεσης	2.692.217	2.634.192	1.393.836	1.492.761
Έξοδα διοίκησης	3.168.315	3.042.264	1.231.334	1.224.616
Λοιπά έξοδα	142.023	100.921	2.407.063	2.204.594
Έξοδα προσωπικού που κεφαλαιοποιήθηκαν σε ενσώματα και άυλα πάγια	2.781.630	1.766.656	1.067.855	872.568
Σύνολο	**30.309.635**	**26.275.756**	**17.291.841**	**15.612.396**

Έξοδα προσωπικού κεφαλαιοποιήθηκαν λόγω των έργων ανάπτυξης αφενός για τη συμμόρφωση με τον νέο κανονισμό για τα ευρωπαϊκά δομικά προϊόντα (CPR) και αφετέρου για την απόκτηση νέων πιστοποιήσεων και αδειών στα πλαίσια της συνεχούς ανάπτυξης νέων προϊόντων.

11. Χρηματοοικονομικά έσοδα

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Πιστωτικοί τόκοι	5.614	3.800	3.989	3.097
Συναλλαγματικές διαφορές	158.985	42.925	153.070	42.924
	164.599	**46.725**	**157.060**	**46.021**

12. Χρηματοοικονομικά έξοδα

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	19.910.671	18.917.980	12.258.863	10.629.585
Συναλλαγματικές διαφορές	159.065	156.375	153.689	131.300
	20.069.736	**19.074.354**	**12.412.552**	**10.760.885**

13. Απαιτήσεις και υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες

Ο ακόλουθος πίνακας παρέχει πληροφόρηση σχετικά με τις απαιτήσεις και τις υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	*104.416.656*	*75.429.298*	*72.664.258*	*51.949.877*
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	42.913.207	26.757.683	28.095.087	14.318.144
Συμβατικές υποχρεώσεις	58.863.973	1.610.262	15.916.805	1.455.032

Ο χρόνος αναγνώρισης του εσόδου, οι τιμολογήσεις και οι προκαταβολές, καταλήγουν σε τιμολογημένες απαιτήσεις, μη τιμολογημένες απαιτήσεις (Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία) και σε προκαταβολές πελατών (Συμβατικές υποχρεώσεις).

Για προϊόντα και υπηρεσίες το έσοδο των οποίων αναγνωρίζεται με την πάροδο του χρόνου, όπως τα έργα "με το κλειδί στο χέρι" (turnkey) και τα εξατομικευμένα προϊόντων καλωδίων, τα ποσά τιμολογούνται με την πρόοδο των εργασιών σύμφωνα με τους συμφωνημένους όρους της σύμβασης, είτε με την επίτευξη συμβατικών ορόσημων, είτε με την τελική παράδοση και αποδοχή των παραχθέντων αγαθών.

Γενικά, η τιμολόγηση λαμβάνει χώρα μετά την αναγνώριση του εσόδου για τα εξατομικευμένα προϊόντα και τις υπηρεσίες που εκτελούνται κατά την πάροδο του χρόνου και δημιουργεί απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες. Εντούτοις, οι προκαταβολές που εισπράττονται κάποιες φορές από τους

πελάτες πριν την αναγνώριση του εσόδου, δημιουργούν υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες.

Για τα έσοδα που αναγνωρίζονται σε μία δεδομένη χρονική στιγμή η τιμολόγηση γίνεται την ίδια χρονική στιγμή με την αναγνώριση του εσόδου ή εντός σύντομου χρονικού διαστήματος από την αναγνώριση αυτή.

Οι σημαντικές μεταβολές στα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων από συμβάσεις με πελάτες για την περίοδο αναφοράς έχουν ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
Ποσά σε Ευρώ	**Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία**	**Συμβατικές υποχρεώσεις**	**Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία**	**Συμβατικές υποχρεώσεις**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	**26.757.683**	**1.610.262**	**14.318.144**	**1.455.032**
Έσοδο που αναγνωρίστηκε και περιλαμβανόταν στο υπόλοιπο των συμβατικών υποχρεώσεων στην αρχή της περιόδου	-	(1.610.262)	-	(1.455.032)
Αύξησεις λόγω προκαταβολών, εξαιρουμένων των ποσών που αναγνωρίστηκαν ως έσοδα κατά τη διάρκεια της περιόδου	-	58.863.973	-	15.916.805
Ποσά που τιμολογήθηκαν κατά την διάρκεια της χρήσης και μεταφέρθηκαν στις απαιτήσεις	(24.496.645)	-	(13.965.197)	-
Αυξήσεις ως αποτέλεσμα μεταβολής της μέτρησης της προόδου	40.893.838	-	27.962.821	-
Αναγνώριση απομείωσης λόγω αλλαγής λογιστικής πολιτικής	(148.242)	-	(123.363)	-
Ζημιά απομείωσης περιόδου	(93.427)	-	(97.317)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	**42.913.207**	**58.863.973**	**28.095.087**	**15.916.805**

14. Κτίρια, Οικόπεδα και εξοπλισμός

ΟΜΙΛΟΣ:

Ποσά σε Ευρώ	**Οικόπεδα & κτίρια**	**Μηχανήματα & μηχανολογικός εξοπλισμός**	**Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης					
Υπόλοιπο 1/1/2017	**68.623.026**	**152.971.911**	**10.709.832**	**4.055.442**	**236.360.211**
Προσθήκες	22.468	1.150.171	369.099	11.649.543	13.191.280
Πωλήσεις	-	(60.695)	(31.974)		(92.669)
Ανακατανομές*	418.326	5.625.094	225.117	(6.713.714)	(445.178)
Υπόλοιπο 31/12/2017	**69.063.819**	**159.686.481**	**11.272.073**	**8.991.270**	**249.013.644**
Υπόλοιπο 1/1/2018	**69.063.819**	**159.686.481**	**11.272.073**	**8.991.270**	**249.013.644**
Προσθήκες	1.062.386	3.685.254	748.222	30.868.778	36.364.641
Πωλήσεις	-	(40.803)	-	-	(40.803)
Ανακατανομές*	5.343.846	5.842.507	88.003	(13.577.790)	(2.303.434)
Υπόλοιπο 31/12/2018	**75.470.051**	**169.173.440**	**12.108.299**	**26.282.259**	**283.034.048**
Αποσβέσεις/ Απομειώσεις					
Υπόλοιπο 1/1/2017	**(12.719.062)**	**(34.543.379)**	**(7.686.570)**	**-**	**(54.949.011)**
Αποσβέσεις χρήσεως	(2.137.682)	(8.525.153)	(815.391)	-	(11.478.226)
Πωλήσεις	-	37.672	24.852	-	62.525
Υπόλοιπο 31/12/2017	**(14.856.744)**	**(43.030.860)**	**(8.477.108)**	**-**	**(66.364.713)**
Υπόλοιπο 1/1/2018	**(14.856.744)**	**(43.030.860)**	**(8.477.108)**	**-**	**(66.364.713)**
Αποσβέσεις χρήσεως	(2.208.271)	(8.993.128)	(785.363)	-	(11.986.763)
Πωλήσεις	-		40.803	-	40.803
Υπόλοιπο 31/12/2018	**(17.065.015)**	**(52.023.988)**	**(9.221.669)**	**-**	**(78.310.673)**
Αναπόσβεστη αξία					
Στις 31/12/2017	**54.207.075**	**116.655.621**	**2.794.965**	**8.991.270**	**182.648.932**
Στις 31/12/2018	**58.405.035**	**117.149.452**	**2.886.629**	**26.282.259**	**204.723.375**

*: Το αρνητικό υπόλοιπο των ανακατανομών στην αξία κτήσης των παγίων κλείνει με το θετικό των ανακατανομών στα άυλα.

ΕΤΑΙΡΙΑ:

Ποσά σε Ευρώ	**Οικόπεδα & κτίρια**	**Μηχανήματα & μηχανολογικός εξοπλισμός**	**Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης					
Υπόλοιπο 1/1/2017	**27.853.937**	**51.215.108**	**6.036.850**	**1.735.419**	**86.841.314**
Προσθήκες	1.800	720.148	251.552	4.259.353	5.232.852
Πωλήσεις	-	-	(12.754)	-	(12.754)
Ανακατανομές*	180.407	926.263	194.468	(1.433.806)	(132.667)
Υπόλοιπο 31/12/2017	**28.036.144**	**52.861.519**	**6.470.116**	**4.560.965**	**91.928.745**
Υπόλοιπο 1/1/2018	**28.036.144**	**52.861.519**	**6.470.116**	**4.560.965**	**91.928.745**
Προσθήκες	114.632	739.824	283.182	3.877.493	5.015.131
Πωλήσεις	-	-	(27.379)	-	(27.379)
Ανακατανομές*	55.113	2.055.804	33.479	(4.083.459)	(1.939.063)
Υπόλοιπο 31/12/2018	**28.205.890**	**55.657.147**	**6.759.398**	**4.355.000**	**94.977.434**
Αποσβέσεις/ Απομειώσεις					
Υπόλοιπο 1/1/2017	**(1.296.035)**	**(11.821.249)**	**(4.561.616)**	**-**	**(17.678.900)**
Αποσβέσεις χρήσεως	(1.242.697)	(4.069.505)	(396.281)	-	(5.708.483)
Πωλήσεις	-	-	5.632	-	5.632
Υπόλοιπο 31/12/2017	**(2.538.732)**	**(15.890.755)**	**(4.952.265)**	**-**	**(23.381.752)**
Υπόλοιπο 1/1/2018	**(2.538.732)**	**(15.890.755)**	**(4.952.265)**	**-**	**(23.381.752)**
Αποσβέσεις χρήσεως	(1.229.375)	(4.264.256)	(427.573)	-	(5.921.205)
Πωλήσεις	-	-	27.379	-	27.379
Υπόλοιπο 31/12/2018	**(3.768.107)**	**(20.155.011)**	**(5.352.459)**	**-**	**(29.275.577)**
Αναπόσβεστη αξία					
Στις 31/12/2017	**25.497.412**	**36.970.765**	**1.517.851**	**4.560.965**	**68.546.993**
Στις 31/12/2018	**24.437.783**	**35.502.136**	**1.406.938**	**4.355.000**	**65.701.856**

*: Το αρνητικό υπόλοιπο των ανακατανομών στην αξία κτήσης των παγίων κλείνει με το θετικό των ανακατανομών στα άυλα.

Α. Υποθήκες στα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Σε πάγια περιουσιακά στοιχεία της Εταιρίας έχουν προσημειωθεί υποθήκες για την εξασφάλιση δανείων που έχει λάβει. (βλέπε σημείωση 30.2).

Β. Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση

Ο λογαριασμός «ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση» αφορά κυρίως μηχανήματα των οποίων η εγκατάσταση δεν είχε ολοκληρωθεί κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 και σε αναβαθμίσεις της παραγωγικότητας και βελτίωσης της δυναμικότητας στα εργοστάσια του Ομίλου.

Το ποσό των Ευρώ 13,6 εκατ. που αναταξινομήθηκε από τα ενσώματα πάγια στοιχεία υπό κατασκευή του Ομίλου το 2018, σχετίζεται κυρίως με την ολοκλήρωση μέρους των βελτιώσεων για τη δυναμικότητα του εργοστασίου της Fulgor.
Κατά τη διάρκεια του 2018, το κόστος δανεισμού που κεφαλοποιήθηκε σε ενσώματα πάγια στοιχεία υπό κατασκευή του Ομίλου ανήλθε σε Ευρώ 479 χιλ. και αφορούσε στην απόκτηση νέου μηχανολογικού εξοπλισμού της Fulgor. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε ήταν 5,8%. Σε επίπεδο Εταιρίας, δεν κεφαλοποιήθηκε κόστος δανεισμού εντός του 2018.

15. Άυλα περιουσιακά στοιχεία και υπεραξία

ΟΜΙΛΟΣ:

Ποσά σε Ευρώ	**Υπεραξία**	**Σήματα και άδειες**	**Λογισμικό**	**Λοιπά**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης					
Υπόλοιπο 1/1/2017	**67.388.311**	**8.088.803**	**4.142.117**	**301.581**	**79.920.811**
Προσθήκες	-	571.256	158.832	-	730.088
Ανακατανομές	-	203.959	241.219	-	445.178
Υπόλοιπο 31/12/2017	**67.388.311**	**8.864.018**	**4.542.167**	**301.581**	**81.096.077**
Υπόλοιπο 1/1/2018	**67.388.311**	**8.864.018**	**4.542.167**	**301.581**	**81.096.077**
Προσθήκες	-	2.767.218	555.927	2.600	3.325.744
Ανακατανομές	-	1.633.225	670.210	-	2.303.434
Υπόλοιπο 31/12/2018	**67.388.311**	**13.264.460**	**5.768.304**	**304.181**	**86.725.255**
Αποσβέσεις/ Απομειώσεις					
Υπόλοιπο 1/1/2017	**-**	**(3.453.543)**	**(3.407.205)**	**(166.114)**	**(7.026.861)**
Αποσβέσεις χρήσεως	-	(637.103)	(264.391)	(20.359)	(921.854)
Υπόλοιπο 31/12/2017	**-**	**(4.090.646)**	**(3.671.596)**	**(186.473)**	**(7.948.715)**
Υπόλοιπο 1/1/2018	**-**	**(4.090.646)**	**(3.671.596)**	**(186.473)**	**(7.948.715)**
Αποσβέσεις χρήσεως	-	(698.191)	(308.303)	(12.981)	(1.019.475)
Υπόλοιπο 31/12/2018	**-**	**(4.788.837)**	**(3.979.899)**	**(199.454)**	**(8.968.189)**
Αναπόσβεστη αξία					
Στις 31/12/2017	**67.388.311**	**4.773.372**	**870.571**	**115.107**	**73.147.362**
Στις 31/12/2018	**67.388.311**	**8.475.623**	**1.788.405**	**104.727**	**77.757.066**

ΕΤΑΙΡΙΑ:

Ποσά σε Ευρώ	**Σήματα και άδειες**	**Λογισμικό**	**Λοιπά**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης				
Υπόλοιπο 1/1/2017	**5.903.954**	**3.919.675**	**17.606**	**9.841.235**
Προσθήκες	488.262	134.331	-	622.593
Ανακατανομές	-	-	132.667	132.667
Υπόλοιπο 31/12/2017	**6.392.216**	**4.054.006**	**150.273**	**10.596.495**
Υπόλοιπο 1/1/2018	**6.392.216**	**4.054.006**	**150.273**	**10.596.495**
Προσθήκες	2.012.685	455.260	2.600	2.470.545
Ανακατανομές	1.425.813	645.917	(132.667)	1.939.063
Υπόλοιπο 31/12/2018	**9.830.714**	**5.155.183**	**20.206**	**15.006.103**
Αποσβέσεις/ Απομειώσεις				
Υπόλοιπο 1/1/2017	**(3.176.295)**	**(3.250.277)**	**(17.005)**	**(6.443.577)**
Αποσβέσεις χρήσεως	(418.618)	(218.845)	(301)	(637.764)
Υπόλοιπο 31/12/2017	**(3.594.913)**	**(3.469.122)**	**(17.305)**	**(7.081.341)**
Υπόλοιπο 1/1/2018	**(3.594.913)**	**(3.469.122)**	**(17.305)**	**(7.081.341)**
Αποσβέσεις χρήσεως	(444.169)	(251.011)	(561)	(695.741)
Υπόλοιπο 31/12/2018	**(4.039.083)**	**(3.720.133)**	**(17.866)**	**(7.777.082)**
Αναπόσβεστη αξία				
Στις 31/12/2017	**2.797.303**	**584.884**	**132.968**	**3.515.154**
Στις 31/12/2018	**5.791.631**	**1.435.050**	**2.340**	**7.229.021**

Οι ανακατανομές από τα πάγια υπο κατασκευή αφορούσαν κεφαλαιοποιηθέντες δαπάνες για απόκτηση σημάτων και αδειών, καθώς και εγκατάσταση λογισμικών προγραμμάτων ήταν υπό εξέλιξη από την προηγούμενη περίοδο.

Α. Αναγνώριση υπεραξίας για την επιχειρησιακή μονάδα παραγωγής υποβρυχίων

Την 30η Ιουνίου 2016 εγκρίθηκε η απορρόφηση του βιομηχανικού κλάδου και μέρους του εμπορικού κλάδου της εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ Α.Ε., ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4172/2013, με βάση λογιστική κατάσταση μετασχηματισμού της 31/12/2015.

Στα πλαίσια του παραπάνω εταιρικού μετασχηματισμού, η Εταιρία απέκτησε τον έλεγχο των 100% θυγατρικών της Fulgor, Lesco, καθώς και του βιομηχανικού κλάδου και μέρους του εμπορικού κλάδου καλωδίων της μητρικής της εταιρίας.
Συνεπώς, την 30η Ιουνίου 2016 δημιουργήθηκε ο Όμιλος Ελληνικά Καλώδια με νέα σύσταση ο οποίος περιελάμβανε πλέον τη Fulgor, τη Lesco, καθώς και το βιομηχανικό κλάδο και μέρους του εμπορικού κλάδου καλωδίων.
Μέχρι τότε οι δραστηριότητες των παραπάνω επιχειρήσεων (businesses) δεν συνενώνονταν υπό αυτή τη σύσταση στις ενοποιημένες καταστάσεις της προηγούμενης μητρικής, παρά αποτελούσαν μέρος του προηγούμενου ομίλου, ο οποίος περιελάμβανε επιπλέον επιχειρήσεις στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές του καταστάσεις. Ο νέος όμιλος που σχηματίστηκε περιλαμβάνει πλέον μόνο τις

δραστηριότητες παραγωγής καλωδίων και συρμάτων στην Ελλάδα του προηγούμενου ομίλου, καθώς και την παραγωγή ξύλινων υλικών συσκευασίας στη Βουλγαρία.

Η Εταιρία κατά την ημερομηνία της συνένωσης δεν πληρούσε τα κριτήρια που θέτει το ΔΠΧΑ 3, παρ. Β7-12 για να χαρακτηριστεί μια οντότητα ως επιχείρηση (business). Αντιθέτως, οι οντότητες Fulgor, Lesco και ο βιομηχανικός κλάδος και μέρος του εμπορικού κλάδου καλωδίων πληρούσαν αυτά τα κριτήρια. Σε περιπτώσεις τέτοιων μετασχηματισμών, το ΔΠΧΑ 3, παρ. Β18, ορίζει ότι μία από τις συνενούμενες επιχειρήσεις, πρέπει να χαρακτηριστεί ως αποκτών.

Συνεπώς, οι συνενούμενες επιχειρήσεις προέβησαν σε έλεγχο προσδιορισμού του αποκτώντος για τον οποίο ελήφθησαν υπόψη τα κριτήρια που ορίζονται από τα ΔΠΧΑ 10 και ΔΠΧΑ 3 (παρ. 6-7 και Β13-Β17) και ως αποκτών ορίστηκε ο βιομηχανικός κλάδος και μέρος του εμπορικού κλάδου καλωδίων που απορρόφησε η Εταιρία.

Όλες οι επιχειρήσεις (businesses) που έλαβαν μέρος στην παραπάνω συνένωση επιχειρήσεων τελούσαν υπό τον έλεγχο της Viohalco S.A. και κατ' εφαρμογή των παραγράφων 10-12 του ΔΛΠ 8 επέλεξαν να χρησιμοποιήσουν τον λογιστικό χειρισμό του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων». Το ΔΠΧΑ 3 ορίζει ότι κάθε συνένωση επιχειρήσεων αντιμετωπίζεται με την μέθοδο της απόκτησης ("acquisition method").

Ημερομηνία Απόκτησης
Ως ημερομηνία απόκτησης ορίστηκε η 30 Ιουνίου 2016, ημερομηνία έγκρισης του μετασχηματισμού από τους αρμόδιους φορείς.

Προσδιορισμός του ανταλλάγματος
Κατά τα οριζόμενα από το ΔΠΧΑ 3, κατά την ημερομηνία απόκτησης η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που μεταβιβάζεται βασίζεται στην αξία των συμμετοχικών τίτλων που ο αποκτών θα είχε υποχρεωθεί να εκδώσει για να δώσει στους ιδιοκτήτες της νόμιμης μητρικής εταιρίας το ίδιο ποσοστό συμμετοχικών δικαιωμάτων στην οικονομική οντότητα που προκύπτει από τον εταιρικό μετασχηματισμό. Η εύλογη αξία του αριθμού των συμμετοχικών δικαιωμάτων υπολογισμένη με αυτόν τον τρόπο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως η εύλογη αξία του μεταβιβασθέντος τιμήματος σε αντάλλαγμα για την αποκτώμενη επιχείρηση. Ως εκ τούτου, η αξία των νέων μετοχών που θα εξέδιδε ο αποκτών θα ανέρχονταν 86.747.654. Η εύλογη αξία των μετοχών αυτών προέκυψε από τη σύμβαση απορρόφησης και βασίστηκε σε αποτίμηση που διενεργήθηκε από ανεξάρτητο εκτιμητή, ο οποίος με την έκθεση του με ημερομηνία 25 Απριλίου 2016, προσδιόρισε την τρέχουσα αγοραία αξία της Fulgor σε Ευρώ 86.747.654.

Υπολογισμός Υπεραξίας (Goodwill)
Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η Εταιρία αποτίμησε τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της Fulgor στην εύλογη αξία κατά τα προβλεπόμενα από την παράγραφο 18 του ΔΠΧΑ 3.

Κατά την 30 Ιουνίου 2016, οι εύλογες αξίες των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της Fulgor είχαν ως ακολούθως:

	30/6/2016
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	

Κτίρια, οικόπεδα και εξοπλισμός	112.911.771
Άυλα περιουσιακά στοιχεία και υπεραξία	1.540.213
Επενδύσεις σε ακίνητα	332.039
Λοιπές απαιτήσεις	367.341
Σύνολο μη κυκλοφορούντος ενεργητικού	**115.151.364**
Αποθέματα	27.416.732
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	20.410.356
Παράγωγα	15.890
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	1.164.061
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού	**49.007.039**
Σύνολο ενεργητικού	**164.158.403**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
Δάνεια	44.226.648
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	2.457.836
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	842.580
Επιχορηγήσεις	11.336.006
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	9.304.545
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	**68.167.616**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	43.102.072
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	1.239.102
Δάνεια	32.108.946
Παράγωγα	181.325
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	**76.631.445**
Σύνολο υποχρεώσεων	**144.799.060**
Καθαρά Περιουσιακά Στοιχεία που αποκτήθηκαν	**19.359.343**
Αντάλλαγμα για την απόκτηση	86.747.654
Υπεραξία	**67.388.311**

Η προκύπτουσα υπεραξία αντιπροσωπεύει το ισχυρή δυναμική ανάπτυξης της Fulgor ως αποτέλεσμα των επενδύσεων που πραγματοποιήθηκαν στο εργοστάσιο της Fulgor κατά την περίοδο 2012-2015, όταν η Fulgor βρισκόταν σε ζημιογόνο θέση.

Πιο συγκεκριμένα, η Fulgor θεωρείται σήμερα εκ των κορυφαίων προμηθευτών υποβρύχιων καλωδίων παγκοσμίως. Με την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου της περιόδου 2012-2016, η Fulgor κατάφερε να δημιουργήσει μια ολοκληρωμένη επιχειρησιακή μονάδα παραγωγής υποβρυχίων, η οποία ενσωματώνει την τεχνογνωσία της παραγωγής, το εμπορικό σήμα της και το λιμάνι που βρίσκεται στις εγκαταστάσεις της, το οποίο αποτελεί πλέον αναπόσπαστο μέρος της επιχειρησιακής μονάδας παραγωγής υποβρυχίων της Fulgor.

Η προκύπτουσα υπεραξία από την απόκτηση της Lesco, ήταν αρνητική (Ευρώ -249.114) και το ποσό αυτό είναι περιλαμβάνεται πλέον στα Αποτελέσματα εις νέον του Ομίλου.

Β. Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας

Αναφορικά με την υπεραξία αξίας Ευρώ 67,4 εκατ., την 31/12/2018 διενεργήθηκε άσκηση για την εξέταση απομείωσης της μονάδας ταμειακών ροών (CGU) της επιχειρησιακής μονάδας παραγωγής υποβρυχίων με τα αποτελέσματα αυτής να μην δείχνουν την ανάγκη διενέργειας απομείωσης.

Προκειμένου να υπολογιστεί η αξία χρήσης του CGU υποβρύχιων καλωδίων, χρησιμοποιήθηκαν

προβλέψεις ταμειακών ροών που βασίστηκαν σε εκτιμήσεις της διοίκησης για πενταετές διάστημα. Αυτές οι εκτιμήσεις λαμβάνουν υπόψη τα συμβόλαια που έχει ήδη υπογράψει η Εταιρία καθώς και τα συμβόλαια που αναμένεται να ανακοινωθούν στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Η CGU υποβρύχιων καλωδίων δραστηριοποιείται σε έναν κλάδο βασισμένο στα projects (έργα). Επομένως, οι παραδοχές σχετικά με την αύξηση του κύκλου εργασιών και της κερδοφορίας βασίζονται στις συμβάσεις που έχουν ήδη υπογραφεί, καθώς και στα έργα που εκτιμάται ότι θα ανατεθούν εντός της επερχόμενης περιόδου. Οι κύριες παραδοχές σχετικά με τις λειτουργίες της CGU υποβρύχιων καλωδίων και τα έργα που θα εκτελεστούν εντός της πενταετίας είναι:

- Προοδευτικά υψηλή αξιοποίηση της παραγωγικής δυναμικότητας του εργοστασίου της Fulgor, αρχής γενομένης το 2019 με βάση τις συμβάσεις που έχουν ήδη ανατεθεί.
- Κεφαλαιουχικές δαπάνες ύψους Ευρώ 37 εκατ. περίπου εντός της επόμενης πενταετίας, προκειμένου να καλυφθούν οι εκτιμώμενες ανάγκες παραγωγής και δυναμικότητας.
- Το μέσο ετήσιο ποσοστό ανάπτυξης του κύκλου εργασιών από τα υποθαλάσσια έργα για την πενταετία ανέρχεται κατά προσέγγιση σε 23% και αποδίδεται στην ανάθεση νέων έργων, κυρίως στην Ελλάδα, τη Βόρεια Ευρώπη και στις ΗΠΑ.
- Η κερδοφορία ανά υποθαλάσσιο έργο ως προς το EBITDA ανέρχεται κατά προσέγγιση σε 15%-25% του τζίρου. Η εκτιμώμενη κερδοφορία ανά έργο ποικίλλει, κυρίως λόγω του διαφορετικού τύπου καλωδίων και των διαφορετικών τεχνικών προδιαγραφών, της γεωγραφικής περιοχής και του χρονικού πλαισίου του έργου.
- Το μέσο ετήσιο ποσοστό ανάπτυξης των σταθερών λειτουργικών εξόδων ανέρχεται περίπου σε 4,1% για την πενταετία.

Μετά τα πρώτα πέντε έτη, οι ταμειακές ροές υπολογίστηκαν χρησιμοποιώντας έναν εκτιμώμενο ρυθμό ανάπτυξης 1,4% που αντανακλά κυρίως τις εκτιμήσεις της διοίκησης για τις προοπτικές ανάπτυξης του τομέα των υποβρύχιων καλωδίων υψηλής τάσης. Ο συντελεστής που χρησιμοποιείται για την προεξόφληση αυτών των ταμειακών ροών κυμαίνεται από 11,6% έως 9,2% για την πενταετία και στο 9,8% για την αξία στο διηνεκές (terminal value) και βασίστηκε στα ακόλουθα:

- Το άνευ κινδύνου επιτόκιο (risk-free rate) καθορίστηκε με βάση τα επιτόκια των τίτλων αξιολόγησης ΑΑΑ της Ευρωζώνης και κυμαίνεται από -0,68% έως -0,16% για την πενταετία και έως 0,49% για την αξία στο διηνεκές.
- Ο κίνδυνος χώρας για τη δραστηριοποίηση στην Ελλάδα ορίστηκε στο φάσμα 1,2%-1,6% για την πρώτη πενταετία και σε 1,7% για την αξία στο διηνεκές.
- Το premium για τον κίνδυνο αγοράς ορίστηκε σε 5,1%.

Παρά το γεγονός ότι οι τιμές για τον χαλκό και το αλουμίνιο αποτελούν τμήμα των παραδοχών για τον έλεγχο απομείωσης που πραγματοποιήθηκε, εξαιτίας των δραστηριοτήτων αντιστάθμισης και της εξατομικευμένης φύσης των προϊόντων που πωλούνται από τη Fulgor, η αξία της μονάδας παραγωγής ταμειακών ροών δεν επηρεάζεται σημαντικά από τις διακυμάνσεις στις τιμές των μετάλλων. Στο πλαίσιο του ελέγχου απομείωσης, γίνεται η υπόθεση για ουδέτερο αποτέλεσμα από διακυμάνσεις στις τιμές μετάλλων.

Με βάση τα αποτελέσματα αυτού του ελέγχου, η ανακτήσιμη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018 υπερβαίνει τη λογιστική αξία της μονάδας CGU ύψους Ευρώ 230 εκατ. κατά Ευρώ 234 εκατ.

Πραγματοποιήθηκε ανάλυση ευαισθησίας με βάση τις κύριες παραδοχές του μοντέλου (προεξοφλητικά επιτόκια και ανάπτυξη στο διηνεκές), ώστε να εξεταστεί η επάρκεια του περιθωρίου μεταξύ λογιστικής και ανακτήσιμης αξίας. Σύμφωνα με το αποτέλεσμα της ανάλυσης ευαισθησίας, η ανακτήσιμη αξία συνεχίζει να υπερβαίνει τη λογιστική αξία της μονάδας παραγωγής ταμειακών ροών.

Αποτελέσματα της ανάλυσης ευαισθησίας για τον έλεγχο απομείωσης:

	Χρησιμοποιούμενες παραδοχές	**Απαιτούμενη μεταβολή συντελεστών, ώστε η ανακτήσιμη αξία να ισούται με τη λογιστική αξία**
Προεξοφλητικό επιτόκιο	Από 11.6% έως 9.2%	-12,8%
Ανάπτυξη στο διηνεκές	1.45%	6,3%

16. Επενδύσεις σε ακίνητα

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Υπόλοιπο έναρξης	**831.726**	**831.726**	**204.105**	**204.105**
Προσθήκες	-	-	-	-
Πωλήσεις	-	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης	**831.726**	**831.726**	**204.105**	**204.105**

Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν μια σειρά από οικόπεδα που ο Όμιλος και η Εταιρία είτε προτίθεται να μισθώσουν ή να πωλήσουν σε τρίτους στο εγγύς μέλλον, εφόσον το επιτρέπουν οι εκάστοτε συνθήκες. Ο Όμιλος και η Εταιρία προβαίνουν σε επανέλεγχο της τρέχουσας αξίας των ακινήτων σε ετήσια βάση.

Η εύλογη αξία των ακινήτων αυτών κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 δεν διαφέρει σημαντικά από την εμφανιζόμενη αξία στον ισολογισμό βάσει εκτιμήσεων της Διοίκησης. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμήθηκαν σε εύλογη αξία με τη μέθοδο συγκριτικών στοιχείων ή κτηματαγοράς την 31 Δεκεμβρίου 2017. Η επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα ιεραρχείται ως Επίπεδο 2 με βάση τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την εφαρμογή των τεχνικών αποτίμησης που εφαρμόστηκαν.

Τα ακίνητα αυτά δεν απέφεραν έσοδα για το 2018 καθώς δεν μισθώνονται, ενώ δεν προέκυψαν λειτουργικά έξοδα σχετικά με αυτά τα ακίνητα κατά την διάρκεια της χρήσης.

17. Θυγατρικές επιχειρήσεις και από κοινού δραστηριότητες

Α. Θυγατρικές επιχειρήσεις

	ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**90.930.230**	**89.330.230**
Συμμετοχή σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής	-	1.600.000
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**90.930.230**	**90.930.230**

Οι επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις εμφανίζονται στη αξία κτήσεως τους και αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε Ευρώ **2018**

Επωνυμία εταιρίας	**Ποσοστό συμμετοχής**	**Αξία Κτήσεως**	**Σύνολο Ενεργητικού**	**Σύνολο Υποχρεώσεων**	**Κύκλος Εργασιών**	**Κέρδη/ (Ζημιές)**
FULGOR A.E. (Ελλάδα)	100,00%	88.347.654	241.871.219	219.308.547	191.889.813	(1.441.941)
LESCO OOD (Βουλγαρία)	100,00%	2.582.576	3.370.481	1.405.412	4.783.638	(15.608)
Σύνολο		**90.930.230**				

Ποσά σε Ευρώ **2017**

Επωνυμία εταιρίας	**Ποσοστό συμμετοχής**	**Αξία Κτήσεως**	**Σύνολο Ενεργητικού**	**Σύνολο Υποχρεώσεων**	**Κύκλος Εργασιών**	**Κέρδη/ (Ζημιές)**
FULGOR A.E. (Ελλάδα)	100,00%	88.347.654	194.893.374	170.491.892	174.261.526	2.570.010
LESCO OOD (Βουλγαρία)	100,00%	2.582.576	3.591.466	1.360.785	4.618.979	(59.568)
Σύνολο		**90.930.230**				

Οι αξία κτήσεως των συμμετοχών σε θυγατρικές επιχειρήσεις προσδιορίστηκε από τον ανεξάρτητο εκτιμητή RSM Greece A.E. στα πλαίσια της αποτίμησης του βιομηχανικού και μέρους του εμπορικού κλάδου καλωδίων που απορροφήθηκε, εντός του 2016.

Β. Από κοινού δραστηριότητες

Η Ελληνικά Καλώδια έχει μερίδιο 62,52% στην κοινοπραξία VO Cablel VOF, η οποία συστάθηκε ως σύμπραξη μαζί με τη Van Oord. Σκοπός αυτής της από κοινού δραστηριότητας είναι η παράδοση και η εγκατάσταση θαλάσσιων και χερσαίων καλωδίων για το έργο Hollandse Kust (South) Alpha και το έργο Hollandse Kust (South) Beta. Ο κύριος τόπος δραστηριοποίησης της από κοινού δραστηριότητας είναι η Ολλανδία.

Η Ελληνικά Καλώδια έχει επίσης μερίδιο 50,77% στην κοινοπραξία V.O.F. Tideway - Ελληνικά Καλώδια, η οποία συστάθηκε ως σύμπραξη μαζί με την Tideway. Σκοπός αυτής της από κοινού

δραστηριότητας είναι η εκτέλεση ενός συμβολαίου με το κλειδί στο χέρι για την παροχή και την εγκατάσταση υποβρύχιων καλωδίων για τη διασύνδεση του αιολικού πάρκου Seamade με το δίκτυο του Βελγίου. Ο κύριος τόπος δραστηριοποίησης της από κοινού δραστηριότητας είναι το Βέλγιο.

Τα συμφωνητικά σύστασης της VO Cablel VOF και της V.O.F. Tideway - Ελληνικά Καλώδια απαιτούν ομόφωνη συγκατάθεση από όλα τα μέρη για όλες τις συναφείς δραστηριότητες. Οι δύο εταίροι έχουν άμεσα δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων της σύμπραξης και είναι από κοινού και εις ολόκληρον υπεύθυνοι για τις υποχρεώσεις της σύμπραξης. Επομένως, αυτές οι οντότητες ταξινομούνται ως από κοινού δραστηριότητες και ο Όμιλος αναγνωρίζει το άμεσο δικαίωμά του στα από κοινού κατεχόμενα περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις, έσοδα και έξοδα, όπως περιγράφεται στη σημείωση 4.1(θ).

18. Λοιπές επενδύσεις

Οι λοιπές επενδύσεις αφορούν συμμετοχές σε εταιρίες εσωτερικού και εξωτερικού με ποσοστά συμμετοχής μικρότερο του 20%. Οι επενδύσεις αυτές έχουν χαρακτηριστεί ως επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει την παρακάτω επένδυση:

Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**Ποσοστό συμμετοχής**	**2017**	**Ποσοστό συμμετοχής**
ΔΙΑ.ΒΙ.ΠΕ.ΘΙΒ	218.136	4,44%	218.136	4,44%
	218.136		**218.136**	

19. Φόρος εισοδήματος

Α. Ποσά αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Φόρος εισοδήματος	(55.994)	-	(53.809)	-
Αναβαλλόμενη φορολογία	5.466.350	684.751	3.418.365	1.894.862
	5.410.356	**684.751**	**3.364.556**	**1.894.862**

Β. Συμφωνία πραγματικού φορολογικού συντελεστή

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων	**(7.353.142)**	**(5.280.291)**	**(3.465.819)**	**(8.635.038)**
Φόρος υπολογιζόμενος με τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές 29% (2017 :29%)	2.132.411	1.531.284	1.005.087	2.504.161
Μη εκπιπτέα έξοδα για φορολογικούς σκοπούς	(822.820)	(360.751)	(712.641)	(170.944)
Απαλλασσόμενα έσοδα	216.668	210.044	183.463	257.472
Μεταβολή φόρου προηγούμενων ετών	(224.869)	-	(172.148)	-
Αλλαγή φορολογικού συντελεστή	1.095.548	-	46.461	-
Λοιποί φόροι	(53.809)	-	(53.809)	-
Αναγνώριση μη προτέρων αναγνωριζόμενων ζημίων	3.070.208	-	3.068.142	-
Επίδραση φορολογικών συντελεστών αλλοδαπής	(2.981)	-	-	-
Αποαναγνώριση φορολογικών ζημιών	-	(695.826)	-	(695.826)
Σύνολο φόρου εισοδήματος χρήσης	**5.410.356**	**684.751**	**3.364.556**	**1.894.862**
Εφαρμοστέος φορολογικός συντελεστής	**(73,58%)**	**(12,97%)**	**(97,08%)**	**(21,94%)**

Σύμφωνα με τους νόμους περί φορολογίας 4334/2015 και 4336/2015, ο συντελεστής εταιρικού φόρου εισοδήματος για νομικά πρόσωπα στην Ελλάδα για το οικονομικό έτος 2018 ορίστηκε σε 29%. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Ν. 4579/2018, ο συντελεστής αυτός θα μειωθεί κατά 1% ετησίως ως εξής:

- 28% για το οικονομικό έτος 2019,
- 27% για το οικονομικό έτος 2020,
- 26% για το οικονομικό έτος 2021,
- 25% για το οικονομικό έτος 2022 και εξής.

Το πραγματικό επιτόκιο του Ομίλου και της Εταρίαςεπηρεάζεται από τους εξής παράγοντες:

- βαθμιαία μείωση εντός των επόμενων ετών του συντελεστή φόρου εισοδήματος στην Ελλάδα και εκ νέου υπολογισμός αναβαλλόμενου φόρου, που κατέληξε σε αναβαλλόμενη φορολογική έκπτωση Ευρώ 1,1 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου και Ευρώ 46 χιλ. σε επίπεδο Εταιρίας,
- χρήση φορολογικών ζημιών Ευρώ 3,1 εκατ. για τις οποίες καμία δεν είχε αναγνωριστεί παλαιότερα αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση από την Εταιρία.

Γ. Αναβαλλόμενος φόρος

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις που λογιστικοποιήθηκαν, καθώς και οι κινήσεις των σχετικών λογαριασμών απεικονίζονται παρακάτω:

ΟΜΙΛΟΣ:

Ποσά σε Ευρώ	**Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018**	**Στα αποτελέσματα χρήσεως**	**Στα λοιπά συνολικά εισο-δήματα**	**Αλλαγή φορολ. Συντελεστή**		**Αλλαγή στη λογι-στική πολιτική**	**Καθαρό Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018**	**Αναβαλ. Φορολ. Απαιτήσεις**	**Αναβαλ. Φορολ. Υποχρε-ώσεις**
				Στα αποτελέσματα χρήσεως	**Στα λοιπά συνολικά εισοδήματα**				
Ενσώματα Πάγια	(15.038.045)	(486.651)	-	2.177.297	-	-	**(13.347.399)**	-	(13.347.399)
Άυλα Πάγια	19.100	(12.401)	-	1.074	-	-	**7.773**	-	7.773
Επενδύσεις σε Ακίνητα	51.299	-	-	22.298	-	-	**73.597**	73.597	-
Παράγωγα	(180.303)	(4.533)	213.585	(386)	(605)	-	**27.758**	140.272	(112.514)
Αποθέματα	-	206.811	-	(7.131)	-	-	**199.679**	199.679	-
Δάνεια	(2.769.362)	23.883	-	300.382	-	-	**(2.445.097)**	-	(2.445.097)
Παροχές προς το προσωπικό	737.772	42.118	(31.990)	(93.798)	(8.907)	-	**645.195**	645.195	-
Προβλέψεις	-	-	-	(46.313)	-	335.769	**289.456**	289.456	-
Συμβάσεις με πελάτες	(5.354.563)	11.803.833	-	(222.389)	-	-	**6.226.881**	6.226.881	-
Λοιπά	(760.410)	443.363	-	6.895	-	-	**(310.151)**	49.512	(359.663)
Τόκοι υποκεφαλαιοδότησης	8.156.712	(1.289.818)	-	(929.220)	-	-	**5.937.675**	5.937.675	-
Φορολογικές ζημιές	9.258.068	(6.355.804)	-	(113.161)	-	-	**2.789.103**	2.789.103	-
Σύνολο	**(5.879.732)**	**4.370.802**	**181.595**	**1.095.548**	**(9.512)**	**335.769**	**94.470**	**16.351.370**	**(16.256.900)**
Συμψηφισμός								(15.128.443)	15.128.443
Καθαρές φορολ. Απαιτήσεις / (υποχρεώσεις)								**1.222.926**	**(1.128.457)**

Ποσά σε Ευρώ	**Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2017**	**Στα αποτελέσματα χρήσεως**	**Στα λοιπά συνολικά εισο-δήματα**	**Αλλαγή φορολ. Συντελεστή**		**Αλλαγή στη λογι-στική πολιτική**	**Καθαρό Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017**	**Αναβαλ. Φορολ. Απαιτήσεις**	**Αναβαλ. Φορολ. Υποχρε-ώσεις**
				Στα αποτελέσματα χρήσεως	**Στα λοιπά συνολικά εισοδήματα**				
Ενσώματα Πάγια	(14.380.492)	(657.553)	-	-	-	-	**(15.038.045)**	-	(15.038.045)
Άυλα Πάγια	31.701	(12.600)	-	-	-	-	**19.100**	-	19.100
Επενδύσεις σε Ακίνητα	51.299	-	-	-	-	-	**51.299**	51.299	-
Παράγωγα	166.962	(71.725)	(275.540)	-	-	-	**(180.303)**	-	(180.303)
Δάνεια	(3.037.916)	268.554	-	-	-	-	**(2.769.362)**	-	(2.769.362)
Παροχές προς το προσωπικό	695.178	29.834	12.760	-	-	-	**737.772**	737.772	-
Προβλέψεις	(568.178)	568.178	-	-	-	-	**-**	-	-
Συμβάσεις με πελάτες	(33.711)	(4.525.020)	-	-	-	(795.833)	**(5.354.563)**	-	(5.354.563)
Προβλέψεις έργων	(364.220)	-	-	-	-	364.220	**-**	-	-
Λοιπά	206.412	(966.822)	-	-	-	-	**(760.410)**	65.591	(826.001)
Τόκοι υποκεφαλαιοδότησης	4.682.720	3.473.993	-	-	-	-	**8.156.712**	8.156.712	-
Φορολογικές ζημιές	6.680.155	2.577.913	-	-	-	-	**9.258.068**	9.258.068	-
Σύνολο	**(5.870.089)**	**684.751**	**(262.780)**	**-**	**-**	**(431.613)**	**(5.879.732)**	**18.269.443**	**(24.149.175)**
Συμψηφισμός								(18.267.087)	18.267.087
Καθαρές φορολ. Απαιτήσεις / (υποχρεώσεις)								**2.356**	**(5.882.087)**

ΕΤΑΙΡΙΑ:

Ποσά σε Ευρώ	**Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018**	**Στα αποτελέσματα χρήσεως**	**Στα λοιπά συνολικά εισοδήματα**	**Αλλαγή φορολ. Συντελεστή**		**Αλλαγή στη λογιστική πολιτική**	**Καθαρό Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018**
				Στα αποτελέσματα χρήσεως	**Στα λοιπά συνολικά εισοδήματα**		
Ενσώματα Πάγια	(9.719.221)	357.598	-	1.170.648	-	-	**(8.190.975)**
Άυλα Πάγια	31.131	(8.669)	-	(1.542)	-	-	**20.920**
Επενδύσεις σε Ακίνητα	44.169	-	-	(6.092)	-	-	**38.077**
Παράγωγα	(180.126)	(7.245)	70.838	(279)	4.298	-	**(112.514)**
Αποθέματα	-	57.704	-	(1.990)	-	-	**55.714**
Δάνεια	-	(270.627)	-	23.448	-	-	**(247.178)**
Παροχές προς το προσωπικό	413.125	16.889	(24.114)	(50.526)	(5.461)	-	**349.913**
Προβλέψεις	-	-	-	(43.027)	-	311.948	**268.921**
Συμβάσεις με πελάτες	(2.220.859)	3.283.092	-	(36.629)	-	-	**1.025.604**
Λοιπά	(826.000)	457.674	-	8.664	-	-	**(359.662)**
Τόκοι υποκεφαλαιοδότησης	6.396.562	470.332	-	(929.220)	-	-	**5.937.675**
Φορολογικές ζημιές	3.507.695	(984.845)	-	(86.995)	-	-	**2.435.855**
Σύνολο	**(2.553.525)**	**3.371.904**	**46.724**	**46.461**	**(1.163)**	**311.948**	**1.222.350**

Ποσά σε Ευρώ	**Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2017**	**Στα αποτελέσματα χρήσεως**	**Στα λοιπά συνολικά εισοδήματα**	**Αλλαγή φορολ. Συντελεστή**		**Αλλαγή στη λογιστική πολιτική**	**Καθαρό Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017**
				Στα αποτελέσματα χρήσεως	**Στα λοιπά συνολικά εισοδήματα**		
Ενσώματα Πάγια	(9.952.648)	233.426	-	-	-	-	**(9.719.221)**
Άυλα Πάγια	41.108	(9.977)	-	-	-	-	**31.131**
Επενδύσεις σε Ακίνητα	44.169	-	-	-	-	-	**44.169**
Παράγωγα	201.957	(72.099)	(309.984)	-	-	-	**(180.126)**
Δάνεια	-	-	-	-	-	-	**-**
Παροχές προς το προσωπικό	398.293	5.651	9.181	-	-	-	**413.125**
Προβλέψεις	(306.450)	306.450	-	-	-	-	**-**
Συμβάσεις με πελάτες	-	(1.938.567)	-	-	-	(282.291)	**(2.220.859)**
Προβλέψεις έργων	(364.220)	-	-	-	-	364.220	**-**
Λοιπά	(430.102)	(395.898)	-	-	-	-	**(826.000)**
Τόκοι υποκεφαλαιοδότησης	4.046.256	2.350.306	-	-	-	-	**6.396.562**
Φορολογικές ζημιές	2.092.125	1.415.570	-	-	-	-	**3.507.695**
Σύνολο	**(4.229.512)**	**1.894.862**	**(300.803)**	**-**	**-**	**81.929**	**(2.553.525)**

Για το 2018, εφαρμόστηκαν οι διατάξεις του άρθρο 49 του Ν. 4172/2013 περί υποκεφαλαιοδότησης σύμφωνα τις οποίες, το όριο έκπτωσης των πλεοναζουσών δαπανών τόκων, ορίζεται έως το 30% επί του EBITDA της εκάστοτε εταιρίας. Τα ποσά αυτό μπορούν να συμψηφιστούν με μελλοντικά φορολογικά κέρδη, συνεπώς ο Όμιλος και η Εταιρία έχουν αναγνωρίσει αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση επί των πλεοναζουσών δαπανών τόκων που προέκυψαν κατά την τρέχουσα και τις προηγούμενες χρήσεις.

Για τον προσδιορισμό της αναβαλλόμενης φορολογίας χρησιμοποιούνται οι ισχύοντες φορολογικοί συντελεστές ή αυτοί που ουσιαστικά έχουν θεσπιστεί, κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Η μεταβολή που παρατηρείται σε αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις από φορολογικές ζημιές εις νέον αποδίδεται κυρίως στη χρήση φορολογικών ζημιών ύψους Ευρώ 21,7 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου και Ευρώ 2,8 εκατ. σε επίπεδο Εταιρίας για τις οποίες είχε αναγνωριστεί παλαιότερα αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Η μεταβολή που παρατηρείται στο υπόλοιπο του κονδυλίου «Συμβάσεις με πελάτες» στους πίνακες παραπάνω, τόσο στον Όμιλο όσο και στην Εταιρία, αφορά στην αύξηση των συμβατικών υποχρεώσεων, δηλαδή κυρίως σε είσπραξη και έκδοση τιμολογίων προκαταβολών που συνδέονται με συμβάσεις που δεν έχουν εκτελεστεί ακόμα και περιλαμβάνονται στο φορολογητέο εισόδημα του τρέχοντος έτους, ενώ τα έσοδα σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ θα αναγνωριστούν όταν θα αρχίσει η εκτέλεση αυτών των συμβάσεων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, οι συσσωρευμένες φορολογικές ζημιές που ήταν διαθέσιμες για μελλοντική χρήση ανήλθαν σε Ευρώ 10 εκατ. Πιο αναλυτικά:

Εταιρία/Χρήση	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**Σύνολο**
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ	1.541.319	440.290	-	6.717.874	-	**8.699.483**
FULGOR	-	-	-	1.261.601	-	**1.261.601**

Την 31η Δεκεμβρίου 2018 ο Όμιλος και η Εταιρία έχουν αναγνωρίσει αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση στο σύνολο των ανωτέρω μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών αφού σύμφωνα με την εκτίμηση της Διοίκησης η ανακτησιμότητα του φόρου στο μέλλον είναι βέβαιη και βασίζεται κυρίως στα εξής:

- στην αναμενόμενη κερδοφορία κατά τη διάρκεια των επόμενων ετών, λόγω του υφιστάμενου χαρτοφυλακίου παραγγελιών που εξασφαλίζει υψηλότερη αξιοποίηση της δυναμικότητας των εργοστασίων του Ομίλου και της Εταιρίας, καθώς και την επίτευξη φορολογικής κερδοφορίας το 2018, και
- στις πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν για την αξιοποίηση της αναμενόμενης ανάπτυξης στον τομέα της ενέργειας και ιδιαίτερα της υψηλής ζήτησης για νέα υποθαλάσσια έργα.

20. Αποθέματα

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Πρώτες, βοηθητικές ύλες, ανταλλακτικά & αναλώσιμα	36.184.044	36.179.674	18.558.029	20.662.354
Προϊόντα έτοιμα	18.261.620	15.094.181	15.632.938	13.224.016
Ημιτελή	16.991.812	15.225.134	14.011.911	10.560.442
Εμπορεύματα	2.742.907	2.207.590	632.325	640.494
Υποπροϊόντα & υπολείμματα	2.661.219	1.577.898	1.344.779	958.383
	76.841.602	**70.284.478**	**50.179.982**	**46.045.689**

Τα αποθέματα παρουσιάζονται στην χαμηλότερη τιμή μεταξύ του κόστους κτήσης τους ή του κόστους παραγωγής τους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας τους, η οποία είναι η αναμενόμενη τιμή πώλησης αυτών μείον τα απαιτούμενα για την πώληση έξοδα.

Την 31η Δεκεμβρίου 2017 ο Όμιλος και η Εταιρία είχαν σχηματίσει πρόβλεψη υποτίμησης αποθεμάτων ύψους Ευρώ 713 χιλ. και Ευρώ 199 χιλ., αντίστοιχα λόγω πτωτικής τάσης των τιμών χαλκού στο LME. Το 2017 δεν είχε καταχωρηθεί πρόβλεψη υποτίμησης αποθεμάτων.

Οι αναλώσεις αποθεμάτων με την οποία έχουν επιβαρυνθεί τα αποτελέσματα της χρήσεως (κόστος πωληθέντων) του Ομίλου και της Εταιρίας είναι Ευρώ 330 εκατ. και Ευρώ 291 εκατ., αντίστοιχα.

21. Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

Ποσά σε Ευρώ	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Απαιτήσεις από πελάτες	74.062.318	41.152.803	56.516.111	39.055.987
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(4.024.496)	(3.205.261)	(2.827.856)	(2.031.690)
	70.037.822	**37.947.541**	**53.688.255**	**37.024.297**
Επιταγές και γραμμάτια εισπρακτέα	26.631	19.114	26.631	19.114
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	30.354.338	34.276.496	16.148.147	12.893.890
Λοιποί χρεώστες	6.313.691	8.810.761	2.096.667	3.907.111
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(120.000)	(120.000)	-	-
Λοιπές προκαταβολές	2.186.151	332.661	141.241	126.658
Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις	1.734.174	2.167.452	754.993	276.572
Εγγυήσεις	249.654	369.697	190.701	199.608
Λοιπές απαιτήσεις	4.665.828	2.100.408	3.222.165	1.123.564
	115.448.289	**85.904.129**	**76.268.799**	**55.570.814**
Απαιτήσεις κυκλοφορούντος ενεργητικού	114.709.627	84.964.827	75.932.736	55.145.246
Απαιτήσεις μη κυκλοφορούντος ενεργητικού	738.662	939.302	336.063	425.567
	115.448.289	**85.904.129**	**76.268.799**	**55.570.814**

Ο Όμιλος και η Εταιρία έχουν συνάψει συμβάσεις εκχώρησης απαιτήσεων με χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς χωρίς δικαίωμα αναγωγής, οι οποίες ανέρχονται κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 σε Ευρώ 21.579 χιλ. (2017: Ευρώ 6.095 χιλ.).

Επίσης έχει συνάψει συμβάσεις ασφάλισης πιστώσεων προκειμένου να ελαχιστοποιήσει τον κίνδυνο επισφαλειών από τη μη είσπραξη καταχωρηθέντων απαιτήσεων (σημ. 29.1).

22. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Διαθέσιμα στο Ταμείο	13.744	55.915	8.774	32.013
Καταθέσεις σε τράπεζες	28.264.738	9.047.443	18.328.667	6.433.954
	28.278.482	**9.103.357**	**18.337.441**	**6.465.967**

23. Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας την 31η Δεκεμβρίου 2018 ανέρχεται σε Ευρώ 65.704.215 διαιρούμενο σε 21.901.405 μετοχές, ονομαστικής αξίας Ευρώ 3. Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας παρέμεινε αμετάβλητο κατά τη διάρκεια της χρήσης.

24. Αποθεματικά

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Τακτικό αποθεματικό	-	-	-	-
Αποθεματικά εύλογης αξίας	85.146	608.667	309.443	478.577
Ειδικά αποθεματικά	8.295.404	8.295.404	8.295.404	8.295.404
Αφορολόγητα αποθεματικά	14.088.740	14.088.740	14.088.740	14.088.740
Αποθεματικό από αποτίμηση παγίων σε αγοραία αξία με βάση τις διατάξεις του Ν. 4172/2013	12.948.017	12.948.017	12.948.017	12.948.017
	35.417.307	**35.940.828**	**35.641.604**	**35.810.739**

Τακτικό αποθεματικό: Σύμφωνα με το Ελληνικό εταιρικό δίκαιο οι εταιρίες υποχρεούνται να παρακρατούν το 5% των καθαρών ετησίων μετά φόρων κερδών τους για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, έως ότου το υπόλοιπο του τακτικού αποθεματικού ισούται ή φθάσει τουλάχιστον το 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό δεν είναι διαθέσιμο για διανομή αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για συμψηφισμό ζημιών.

Αποθεματικά Εύλογης Αξίας: Τα αποθεματικά εύλογης αξίας περιλαμβάνουν το αποτελεσματικό μέρος των αλλαγών στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών παραγώγων τα οποία έχουν χαρακτηρισθεί ως μέσα αντιστάθμισης κινδύνων κατά την εφαρμογή της λογιστική αντιστάθμισης. Τα αποθεματικά αυτά ανακυκλώνονται μεταγενέστερα στο λογαριασμό αποτελεσμάτων όταν το αντικείμενο της αντιστάθμισης επηρεάσει το αποτέλεσμα.

Ειδικά αποθεματικά: Τα ειδικά αποθεματικά έχουν σχηματισθεί βάσει ειδικών διατάξεων αναπτυξιακών νόμων και ειδικότερα αφορούν στην συμμετοχή της Εταιρίας στην χρηματοδότηση επενδύσεων που έχουν ενταχθεί σε αναπτυξιακούς νόμους. Μετά την πάροδο δεκαετίας από την

ολοκλήρωση των επενδύσεων στις οποίες αναφέρονται, η Εταιρία δύναται να τα μεταφέρει στο υπόλοιπο εις νέον είτε να τα κεφαλαιοποιήσει.

Αφορολόγητα Αποθεματικά: Τα αφορολόγητα αποθεματικά έχουν σχηματισθεί σε προηγούμενες χρήσεις βάσει ειδικών διατάξεων αναπτυξιακών νόμων. Σε περίπτωση που τα αποθεματικά αυτά διανεμηθούν θα φορολογηθούν με το τότε ισχύοντα φορολογικό συντελεστή.

Αποθεματικό από αποτίμηση παγίων σε αγοραία αξία με βάση τις διατάξεις του Ν. 4172/2013: Το αποθεματικό αυτό αφορά την υπεραξία που προέκυψε από την αποτίμηση των οικοπέδων, κτιρίων και μηχανημάτων στην αγοραία αξία κατά την απορρόφηση του βιομηχανικού και μέρους του εμπορικού κλάδου καλωδίων που έγινε εντός του 2016.

25. Δανειακές υποχρεώσεις

Η ανάλυση των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις				
- Τραπεζικός Δανεισμός	1.532.624	2.142.624	-	-
- Ομολογιακά Δάνεια	114.484.273	46.630.886	74.499.704	5.402.123
	116.016.897	**48.773.510**	**74.499.704**	**5.402.123**
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις				
- Τραπεζικός Δανεισμός	149.914.514	105.474.006	96.062.121	65.010.837
- Factoring με δικαίωμα αναγωγής	8.947.289	19.566.244	3.471.344	9.202.575
- Ομολογιακά Δάνεια	9.881.260	59.255.411	6.199.324	56.413.279
	168.743.063	**184.295.661**	**105.732.790**	**130.626.691**
Σύνολο δανειακών υποχρεώσεων	**284.759.960**	**233.069.171**	**180.232.494**	**136.028.814**

Όροι και χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής των δανείων:

ΟΜΙΛΟΣ:

	Νόμισμα	Μέσο επιτόκιο 2018	Έτος αποπληρωμής	31.12.2018 Λογιστική αξία	31.12.2017 Λογιστική αξία
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός	Ευρώ	4,41%	2019	149.243.458	103.406.753
Μακροπρόθεσμος Δανεισμός	Ευρώ	5,11%	2027	116.016.897	48.773.510
Factoring με δικαίωμα αναγωγής	Ευρώ	4,57%	2019	8.947.289	19.566.244
Βραχυπρόθεσμη δόση μακροπρόθεσμων τραπεζικών δανείων	Ευρώ	5,10%	2019	671.055	2.067.253
Βραχυπρόθεσμη δόση ομολογιακών δανείων	Ευρώ	5,07%	2019	9.881.260	59.255.411
				284.759.960	**233.069.171**

ΕΤΑΙΡΙΑ:

	Νόμισμα	Μέσο επιτόκιο 2018	Έτος αποπληρωμής	31.12.2018 Λογιστική αξία	31.12.2017 Λογιστική αξία
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός	Ευρώ	4,45%	2019	96.062.121	65.010.837
Μακροπρόθεσμος Δανεισμός	Ευρώ	4,07%	2025	74.499.704	5.402.123
Factoring με δικαίωμα αναγωγής	Ευρώ	4,67%	2019	3.471.344	9.202.575
Βραχυπρόθεσμη δόση ομολογιακών δανείων	Ευρώ	4,55%	2019	6.199.324	56.413.279
				180.232.494	**136.028.814**

Στη διάρκεια του 2018, ο Όμιλος και η Εταιρεία έλαβαν νέα τραπεζικά και ομολογιακά δάνεια σε Ευρώ, τα οποία ανήλθαν σε Ευρώ 71,1 εκατ. και Ευρώ 56 εκατ. αντίστοιχα, ενώ εξόφλησαν τραπεζικά δάνεια και ομολογίες με ημερομηνία λήξης εντός του 2018 ύψους Ευρώ 20,5 εκατ. και Ευρώ 11,8 εκατ. αντίστοιχα. Τα νέα δάνεια αφορούν κυρίως σε αναλήψεις από υπάρχουσες και νέες ανακυκλούμενες πιστωτικές διευκολύνσεις βραχυπρόθεσμων τραπεζικών δανείων με παρόμοιους όρους και προϋποθέσεις για τη χρηματοδότηση έργων, καθώς και ένα νέο μακροπρόθεσμο δάνειο, όπως περιγράφεται παρακάτω.

Τα βραχυπρόθεσμα δάνεια είναι κατά κύριο λόγο ανακυκλούμενες πιστωτικές διευκολύνσεις που αποσκοπούν στη χρηματοδότηση των αναγκών για κεφάλαιο κίνησης και συγκεκριμένων έργων σε εξέλιξη.

Τα δάνεια αυξήθηκαν κατά Ευρώ 51,7 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου και Ευρώ 44,2 εκατ. σε επίπεδο Εταιρίας, λόγω των σημαντικών αναγκών για κεφάλαιο κίνησης και των αυξημένων κεφαλαιουχικών δαπανών της θυγατρικής Fulgor.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, οι ενοποιημένες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις υπερέβησαν το κυκλοφορούν ενεργητικό κατά Ευρώ 69,9 εκατ. Στο παρελθόν, ο Όμιλος Ελληνικά Καλώδια δεν έχει αντιμετωπίσει ποτέ προβλήματα στη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων του, την ανανέωση των γραμμών κεφαλαίου κίνησης ή την αναχρηματοδότηση των μακροπρόθεσμων δανείων του. Η Διοίκηση αναμένει ότι κάθε απαιτούμενη αποπληρωμή των τραπεζικών διευκολύνσεων θα καλυφθεί από τις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες ή από μη χρησιμοποιημένα πιστωτικά όρια, τα οποία έχουν εξασφαλιστεί για την εξυπηρέτηση κεφαλαιακών απαιτήσεων. Όσον αφορά στη χρηματοδότηση έργων, ο Όμιλος έχει εξασφαλίσει τα απαραίτητα κεφάλαια μέσω πιστοληπτικών γραμμών χρηματοδότησης έργων (project finance).

Κατά τη διάρκεια του 2018, ολοκληρώθηκαν με επιτυχία οι διαπραγματεύσεις με αρκετές τράπεζες σχετικά με τη μετατροπή ενός σημαντικού μέρους του βραχυπρόθεσμου δανεισμού σε μακροπρόθεσμο. Ως επακόλουθο, αναχρηματοδοτήθηκαν με επιτυχία δάνεια ύψους Ευρώ 80,1 εκατ. Ειδικότερα:

- Η Ελληνικά Καλώδια πέτυχε αναχρηματοδότηση ποσού Ευρώ 55,1 εκατ. μέσω πενταετούς παράτασης του κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου που είχε λάβει αρχικά το 2013, με βελτιωμένους όρους τιμολόγησης.
- Η Ελληνικά Καλώδια έλαβε νέο επταετές ομολογιακό δάνειο Ευρώ 25 εκατ. από μεγάλη ελληνική τράπεζα.

Υποθήκες και ενέχυρα υπέρ των τραπεζών έχουν συσταθεί επί των ενσώματων πάγιων στοιχείων και αποθεμάτων των θυγατρικών. Η λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που βαρύνονται με υποθήκη ή ενέχυρο ανέρχεται σε Ευρώ 130,4 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου και Ευρώ 81,4 εκατ. σε επίπεδο Εταιρίας (ποσό Ευρώ 21,5 εκατ. αφορά σε ενεχυριασμένα αποθέματα της Εταιρίας και ποσό Ευρώ 108,9 εκατ. και Ευρώ 59,9 εκατ. αφορά σε υποθηκευμένα ενσώματα πάγια του Ομίλου και της Εταιρίας αντίστοιχα).

Η Εταιρία για το ομολογιακό κοινοπρακτικό εμπραγμάτως εξασφαλισμένο δάνειο, αρχικού ύψους Ευρώ 76.539.000 θα πρέπει καθ' όλη τη διάρκεια του δανείου να τηρεί συγκεκριμένους χρηματοοικονομικούς δείκτες, οι οποίοι υπολογίζονται επί των ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Εταιρίας.

Οι συμβατικές λήξεις των δανειακών υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων των αναλογούντων τόκων, αναλύονται στην σημείωση 29.2.

Για τα τραπεζικά δάνεια των εταιριών του Ομίλου που έχουν αναληφθεί από τράπεζες, υπάρχουν ρήτρες αλλαγής ελέγχου οι οποίες παρέχουν της δανειστές ρήτρα πρόωρης αποπληρωμής.

Το 2018 δεν υπήρξε κανένα γεγονός αθέτησης ρητρών των δανείων του Ομίλου και της Εταιρίας.

Συμφωνία κινήσεων των δανειακών υποχρεώσεων με τις ταμειακές ροές από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Συνολικό υπόλοιπο δανειακών υποχρεώσεων την 1 Ιανουαρίου	**233.069.171**	**211.243.157**	**136.028.814**	**126.716.043**
Μεταβολές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες:				
Δάνεια αναληφθέντα	71.189.102	38.365.675	56.059.762	24.064.412
Αποπληρωμή δανεισμού	(20.489.950)	(17.736.489)	(11.766.445)	(14.808.020)
Σύνολο μεταβολών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	**50.699.153**	**20.629.186**	**44.293.317**	**9.256.392**
Λοιπές μεταβολές:				
Έξοδα τόκων	13.400.639	13.343.017	7.947.825	8.515.676
Τόκοι που πληρώθηκαν	(12.888.229)	(12.146.190)	(8.037.462)	(8.459.297)
Τόκοι που κεφαλαιοποιήθηκαν	479.227	-	-	-
Συνολικό υπόλοιπο δανειακών υποχρεώσεων την 31 Δεκεμβρίου	**284.759.960**	**233.069.171**	**180.232.494**	**136.028.814**

26. Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό

Σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. οι υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρίας προς τα ασφαλιστικά ταμεία των εργαζομένων, διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών (defined contribution) και σε προγράμματα καθορισμένων παροχών (defined benefit).

Βάσει του εργατικού δικαίου οι εργαζόμενοι δικαιούνται αποζημίωσης σε περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησης το ύψος της οποίας σχετίζεται με τις αποδοχές των εργαζομένων, τη διάρκεια της υπηρεσίας και τον τρόπο αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Οι εργαζόμενοι που παραιτούνται ή απολύονται με αιτία, δε δικαιούνται αποζημίωση. Η οφειλόμενη αποζημίωση, σε περίπτωση συνταξιοδότησης, είναι ίση με 40% του ποσού που θα καταβαλλόταν σε περίπτωση απόλυσης άνευ αιτίας. Το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλεται τελικά από τον Όμιλο ή την Εταιρία καθορίζεται αφού ληφθεί υπόψη η προϋπηρεσία των εργαζομένων και η αμοιβής τους.

Μια υποχρέωση θεωρείται ότι αφορά πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών (defined contribution) όταν λογίζεται σε τακτική βάση το δεδουλευμένο μέρος αυτής. Η πρακτική αυτή είναι παρόμοια με την πρακτική που προβλέπεται από την ισχύουσα Ελληνική νομοθεσία, δηλαδή την καταβολή προς τα Ασφαλιστικά Ταμεία των εργοδοτικών εισφορών για την προσφερθείσα υπηρεσία των υπαλλήλων.

Για τα προγράμματα που κατατάσσονται στην κατηγορία των καθορισμένων παροχών τα Δ.Π.Χ.Α. έχουν θεσπίσει ορισμένες απαιτήσεις σε σχέση με την αποτίμηση της υπάρχουσας υποχρέωσης καθώς επίσης και τις αρχές και τις αναλογιστικές υποθέσεις που πρέπει να ακολουθούνται κατά την εκτίμηση της υποχρέωσης που απορρέει από αυτά τα προγράμματα. Η υποχρέωση που καταχωρείται βασίζεται στη μέθοδο της προβλεπόμενης μονάδας πίστωσης (projected unit credit method), η οποία υπολογίζει την παρούσα αξία της δεδουλευμένης υποχρέωσης.

Οι υποχρεώσεις για αποζημίωση προσωπικού προσδιορίσθηκαν μέσω αναλογιστικής μελέτης. Οι πίνακες που ακολουθούν εμφανίζουν τη σύνθεση της καθαρής δαπάνης για τη σχετική πρόβλεψη που καταχωρήθηκε στα αποτελέσματα και στα ίδια κεφάλαια των χρήσεων 2018 και 2017, αντίστοιχα.

Α. Μεταβολές στην παρούσα αξία της υποχρέωσης

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Μεταβολές στη καθαρή υποχρέωση αναγνωρισμένη στον Ισολογισμό				
Καθαρή υποχρέωση κατά την έναρξη του έτους	2.550.557	2.405.637	1.424.572	1.373.427
Παροχές που πληρώθηκαν	(143.528)	(194.943)	(126.303)	(175.731)
Σύνολο δαπάνης που αναγνωρίστηκε στο Λογαριασμό αποτελεσμάτων	294.005	295.864	184.540	195.216
Σύνολο ποσού που αναγνωρίστηκε στη Κατάσταση συνολικού εισοδήματος	(110.311)	43.999	(83.153)	31.660
Καθαρή υποχρέωση στο τέλος του έτους	**2.590.722**	**2.550.557**	**1.399.656**	**1.424.572**
Ανάλυση δαπανών που αναγνωρίστηκαν στο Λογαριασμό αποτελεσμάτων				
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	152.233	135.138	69.927	64.307
Κόστος προϋπηρεσίας κατά την περίοδο	13.659	-	12.892	-
Τόκος στην υποχρέωση	37.771	37.534	21.369	21.537
Κόστος περικοπών/διακανονισμών/τερματισμού υπηρεσίας	90.342	123.192	80.352	109.372
Σύνολο δαπάνης που αναγνωρίστηκε στο Λογαριασμό αποτελεσμάτων	**294.005**	**295.864**	**184.540**	**195.216**
Ανάλυση ποσών που αναγνωρίστηκαν στη Κατάσταση συνολικού εισοδήματος				
Αναλογιστική ζημιά /(κέρδος) - δημογραφικές υποθέσεις	(188.892)	-	(103.265)	-
Αναλογιστική ζημιά /(κέρδος) - οικονομικές υποθέσεις	(42.466)	39.021	(22.651)	21.554
Αναλογιστική ζημιά /(κέρδος) - εμπειρία περιόδου	121.047	4.978	42.763	10.106
Σύνολο ποσού που αναγνωρίστηκε στη Κατάσταση συνολικού εισοδήματος	**(110.311)**	**43.999**	**(83.153)**	**31.660**

Το 'Κόστος περικοπών/διακανονισμών/τερματισμού υπηρεσίας' ύψους Ευρώ 90.342 και Ευρώ 80.352 για τον Όμιλο και την Εταιρία, αντίστοιχα (2017: Ευρώ 123.192 και Ευρώ 109.372, αντίστοιχα) προκύπτει από το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια του 2018, ο Όμιλος και η Εταιρία πλήρωσαν συνολικά ποσό ίσο με Ευρώ 143.528 και Ευρώ 126.303, αντίστοιχα (2017: Ευρώ 194.943 και Ευρώ 175.731, αντίστοιχα), για αποζημιώσεις σε εργαζομένους που απολύθηκαν, συνταξιοδοτήθηκαν ή αποχώρησαν οικειοθελώς. Από τις συγκεκριμένες καταβολές προέκυψε επιπλέον κόστος Ευρώ 90.342 και Ευρώ 80.352, αντίστοιχα, το οποίο ισούται με το υπερβάλλον της καταβληθείσας παροχής από την αντίστοιχη αναμενόμενη υποχρέωση.

Β. Αναλογιστικές παραδοχές

Οι βασικές παραδοχές στις οποίες βασίστηκε η αναλογιστική μελέτη για τον υπολογισμό της πρόβλεψης είναι οι εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,61%	1,50%	1,61%	1,50%
Πληθωρισμός	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,75%	1,75%	1,75%	1,75%
Διάρκεια υποχρεώσεων	14,69	15,41	14,40	15,14

Γ. Ανάλυση ευαισθησίας

Ακολουθεί ανάλυση ευαισθησίας για κάθε σημαντική αναλογιστική παραδοχή που ήταν ευλόγως εφικτή στο τέλος της περιόδου αναφοράς. Η παρακάτω ανάλυση παρουσιάζει πώς θα είχε επηρεαστεί η υποχρέωση καθορισμένων παροχών από τις ακόλουθες μεταβολές:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**Αύξηση**	**Μείωση**	**Αύξηση**	**Μείωση**
Προεξοφλητικό επιτόκιο (διακύμανση 0,5%)	(181.446)	201.066	(97.012)	107.071
Μελλοντική αύξηση μισθών (διακύμανση 0,5%)	192.440	(176.449)	99.066	(91.731)

Εάν είχαν χρησιμοποιηθεί μηδενικά ποσοστά αποχώρησης για τον καθορισμό της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η υποχρέωση θα είχε αυξηθεί κατά Ευρώ 264.462 για τον όμιλο και Ευρώ 127.780 για την Εταιρία.

Η παραπάνω ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται στην αλλαγή μίας παραδοχής, ενώ όλες οι άλλες παραδοχές παραμένουν σταθερές. Στην πράξη, αυτό είναι απίθανο να συμβεί, καθώς οι αλλαγές ορισμένων παραδοχών μπορεί να συσχετίζονται. Κατά τον υπολογισμό της ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών έναντι σημαντικών αναλογιστικών παραδοχών, εφαρμόστηκε η ίδια μέθοδος με αυτήν που εφαρμόστηκε κατά τον υπολογισμό της υποχρέωσης για παροχές σε εργαζομένους που αναγνωρίζεται στην κατάσταση οικονομικής θέσης. Οι μέθοδοι και ο μαθηματικός τύπος των παραδοχών που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση δεν έχουν αλλάξει σε σύγκριση με το περασμένο έτος.

Δ. Ανάλυση αναμενόμενης ωρίμανσης

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Μικρότερο του ενός έτους	73.327	50.097	-	-
Μεταξύ 1 και 2 ετών	27.640	18.048	17.333	-
Μεταξύ 2 και 5 ετών	147.154	155.789	117.550	119.130
Πάνω από 5 έτη	3.201.830	3.141.641	1.723.275	1.761.456
Σύνολο	**3.449.950**	**3.365.575**	**1.858.159**	**1.880.586**

27. Επιχορηγήσεις

Οι εμφανιζόμενες επιχορηγήσεις και η μεταβολή τους εντός των χρήσεων 2018 και 2017 έχει ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**15.309.712**	**16.051.713**	**4.494.657**	**4.900.202**
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	(748.332)	(742.002)	(400.017)	(405.545)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**14.561.380**	**15.309.712**	**4.094.640**	**4.494.657**

Οι επιχορηγήσεις αφορούν επενδύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί για την αγορά και εγκατάσταση ενσώματων παγίων στοιχείων.

Η απόσβεση των επιχορηγήσεων που αντιστοιχεί σε αποσβέσεις παγίων καταχωρείται στη γραμμή «Λοιπά έσοδα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Όλοι οι όροι που σχετίζονται με τη λήψη των επιχορηγήσεων τηρούνται πλήρως από τον Όμιλο και την Εταιρία.

28. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Προμηθευτές	81.578.089	85.927.178	38.097.150	38.946.804
Υποχρεώσεις σε συνδεδεμένα μέρη	19.753.286	20.040.063	14.078.341	15.309.531
Πιστωτές διάφοροι	1.801.163	868.464	1.680.394	448.701
Έξοδα χρήσεως δεδουλευμένα	1.951.518	1.791.539	889.824	993.286
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	1.383.912	1.131.691	754.347	644.571
Λοιποί φόροι και τέλη	4.133.993	2.087.640	524.418	1.850.274
	110.601.962	**111.846.573**	**56.024.473**	**58.193.168**
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	106.467.392	105.898.803	56.024.473	58.193.168
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	4.134.570	5.947.770	-	-
	110.601.962	**111.846.573**	**56.024.473**	**58.193.168**

29. Χρηματοοικονομικά μέσα

Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Γενικά

Ο Όμιλος και η Εταιρία εκτίθενται στους παρακάτω κινδύνους από τη χρήση των χρηματοοικονομικών τους μέσων:

- Πιστωτικός κίνδυνος
- Κίνδυνος ρευστότητας
- Κίνδυνος της αγοράς

Σε αυτή την παράγραφο παρουσιάζονται πληροφορίες για την έκθεση του Ομίλου και της Εταιρίας σε κάθε έναν από τους ανωτέρω κινδύνους, τους στόχους του Ομίλου και της Εταιρίας, τις πολιτικές και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται για την επιμέτρηση και τη διαχείριση των κινδύνων, καθώς και τη διαχείριση κεφαλαίου τόσο του Ομίλου όσο και της Εταιρίας. Περισσότερα ποσοτικά στοιχεία για αυτές τις γνωστοποιήσεις περιλαμβάνονται σε όλο το εύρος των Οικονομικών Καταστάσεων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο φέρει τη συνολική ευθύνη για τη δημιουργία και την εποπτεία του πλαισίου διαχείρισης κινδύνου της Εταιρίας.

Οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου και της Εταιρίας εφαρμόζονται προκειμένου να αναγνωρίζονται και να αναλύονται οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει τόσο ο Όμιλος όσο και η Εταιρία, να τίθενται σημεία ελέγχου και όρια ανάληψης κινδύνων. Οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνου και τα συστήματα εξετάζονται περιοδικά ώστε να εμφανίζονται οι αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς και στις δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρίας.

Στα πλαίσια των ανωτέρω, ο Όμιλος και η Εταιρία έχουν αξιολογήσει τις τυχόν επιπτώσεις που μπορεί να υπάρξουν στην διαχείριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων λόγω της παρούσας μακροοικονομικής κατάστασης και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα και διεθνώς.

Στα πλαίσια των ανωτέρω, ο Όμιλος και η Εταιρία παρακολουθούν στενά και σε συνεχή βάση τις εξελίξεις στο διεθνές και εγχώριο περιβάλλον και προσαρμόζουν εγκαίρως την επιχειρηματική στρατηγική και τις πολιτικές διαχείρισης κινδύνου προκειμένου να ελαχιστοποιούν την επίπτωση των μακροοικονομικών συνθηκών στις λειτουργίες τους.

Στις συνθήκες αυτές περιλαμβάνονται η αβεβαιότητα που συνδέεται με την επίδραση της εξόδου του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Brexit), καθώς και οι αλλαγές στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που ισχύουν για το Ηνωμένο Βασίλειο και τη σχέση του με την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και οι νέες και προτεινόμενες αλλαγές που επηρεάζουν τους φορολογικούς νόμους και την εμπορική πολιτική στις ΗΠΑ.

Όσον αφορά στις πολιτικές επιπτώσεις του Brexit, ο Όμιλος παρακολουθεί στενά τις σχετικές εξελίξεις και λαμβάνει μέτρα για τον μετριασμό τυχόν αρνητικών επιπτώσεων στα αποτελέσματά του. Η έλλειψη προόδου στις διαπραγματεύσεις για το Brexit εντείνει τον κίνδυνο άτακτης εξόδου με επιβολή πιθανών εμπορικών φραγμών και τελωνειακών δασμών. Επομένως, ο Όμιλος και η Εταιρία δεν αναμένουν ότι η χρηματοοικονομική τους θέση θα είναι επηρεαστεί σημαντικά λόγω του Brexit. Οι εξαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο αντιπροσώπευαν περίπου το 8% του συνολικού ενοποιημένου και εταιρικού κύκλου εργασιών για το 2018 ενώ η πλειονότητα των άμεσων ανταγωνιστών στον κλάδο καλωδίων δραστηριοποιείται εντός της Ευρωζώνης. Επομένως, είναι πιθανό ότι θα αντιδράσουν στις διακυμάνσεις της συναλλαγματικής ισοτιμίας με ανάλογο τρόπο. Με βάση την ανάλυση που έχει διενεργηθεί έως σήμερα, το Brexit δεν αναμένεται να έχει ουσιώδη δυσμενή αρνητική επίδραση στις

λειτουργίες του Ομίλου και της Εταιρίας.

Τέλος, το μακροοικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας, όπου κυρίως βρίσκονται οι παραγωγικές μονάδες του Ομίλου και της Εταιρίας, δείχνει σαφή σημάδια βελτίωσης. Οι έλεγχοι κεφαλαίου (capital controls) που ισχύουν στην Ελλάδα από τον Ιούνιο του 2015 έχουν χαλαρώσει περαιτέρω αλλά παραμένουν σε ισχύ μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων και δεν έχουν εμποδίσει τον Όμιλο και την Εταιρία να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους όπως και πριν. Επίσης, οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες δεν έχουν διαταραχθεί. Κατά τη διάρκεια του 2018, η Ελλάδα εξήλθε επισήμως από το τρίτο πρόγραμμα διάσωσης που άρχισε το 2015 και η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητάς της αναβαθμίστηκε από τη Standard & Poor's κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2018 (από 'B-' σε 'B+'). Εντούτοις, η διοίκηση αξιολογεί συστηματικά κάθε νέα εξέλιξη στην ελληνική οικονομία και τις πιθανές επιπτώσεις της στις δραστηριότητες του Ομίλου με σκοπό να διασφαλίσει ότι λαμβάνονται εγκαίρως όλα τα απαραίτητα και αποτελεσματικά μέτρα ώστε να ελαχιστοποιηθεί κάθε επίδραση. Επιπλέον, η ισχυρή πελατειακή βάση του Ομίλου εκτός Ελλάδας (69% του ενοποιημένου κύκλου εργασιών) ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο ρευστότητας που μπορεί να προκύψει από την όποια αβεβαιότητα στο οικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας.

Παρ' όλα αυτά, η Διοίκηση εκτιμά διαρκώς την κατάσταση και τις πιθανές επιπτώσεις της, προκειμένου να διασφαλίσει ότι λαμβάνονται έγκαιρα όλα τα αναγκαία και δυνατά μέτρα και ενέργειες για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρίας.

Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος χρηματοοικονομικής ζημίας για τον Όμιλο ή την Εταιρία σε περίπτωση που ένας πελάτης ή ένας τρίτος αντισυμβαλλόμενος σε χρηματοοικονομικό μέσο δεν εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις που προέρχονται κυρίως από απαιτήσεις πελατών και επενδύσεις σε χρεόγραφα.

Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις & συμβατικά περιουσιακά στοιχεία

Η έκθεση του Ομίλου και της Εταιρίας σε πιστωτικό κίνδυνο επηρεάζεται κυρίως από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε πελάτη. Τα δημογραφικά στοιχεία της πελατειακής βάσης του Ομίλου και της Εταιρίας, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου αθέτησης πληρωμών που χαρακτηρίζει τη συγκεκριμένη αγορά και τη χώρα στην οποία λειτουργούν οι πελάτες, επηρεάζουν λιγότερο τον πιστωτικό κίνδυνο καθώς δεν παρατηρείται συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου.

Κανένας πελάτης δεν ξεπερνά το 10% των ενοποιημένων πωλήσεων, εκτός από έναν πελάτη (η Dredging International NV) λόγω της εκτέλεσης του έργου για το Modular Offshore Grid –MOG εντός του 2018. Η υπέρβαση αυτή είναι αποδεκτή δεδομένου ότι πλέον οι δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρίας είναι προσανατολισμένες στην εκτέλεση έργων και σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρούνται μεμονωμένες υπερβάσεις αυτού του ορίου για σύντομο χρονικό διάστημα. Συνεπώς, με εξαίρεση τους πελάτες έργων, ο εμπορικός κίνδυνος είναι κατανεμημένος σε μεγάλο αριθμό πελατών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο βάσει της πιστωτικής πολιτικής που έχει θέσει εξετάζει κάθε νέο πελάτη σε ατομική βάση για την πιστοληπτική του ικανότητα πριν του προταθούν οι όροι και οι συνθήκες πληρωμών και παραδόσεων του Ομίλου και της Εταιρίας. Ο έλεγχος πιστοληπτικής ικανότητας που πραγματοποιεί ο Όμιλος και η Εταιρία περιλαμβάνει και την εξέταση των πελατών και από τραπεζικές πηγές.

Για κάθε πελάτη ορίζονται πιστωτικά όρια, τα οποία αντιπροσωπεύουν το μέγιστο ανοιχτό υπόλοιπο που μπορεί να έχει ένας πελάτης χωρίς να απαιτείται έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο και τα οποία επανεξετάζονται κάθε τρίμηνο. Οι πελάτες που δεν τηρούν το μέσο όρο των κριτηρίων πιστοληπτικής ικανότητας μπορούν να συναλλάσσονται με τον Όμιλο ή την Εταιρία μόνο βάσει προπληρωμών ή εγγυητικών επιστολών.

Οι περισσότεροι από τους πελάτες του Ομίλου και της Εταιρίας συναλλάσσονται με τον Όμιλο ή την Εταιρία μακροχρόνια χωρίς να έχουν προκύψει γεγονότα αθέτησης πληρωμών. Για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου των πελατών, οι πελάτες ομαδοποιούνται ανάλογα με τα πιστωτικά χαρακτηριστικά τους, ανάλογα με τη γεωγραφική περιοχή τους, την αγορά στην οποία δραστηριοποιούνται, τα χαρακτηριστικά ενηλικίωσης των απαιτήσεων τους και την ύπαρξη προηγούμενων οικονομικών δυσχερειών. Οι πελάτες που χαρακτηρίζονται ως «υψηλού κινδύνου» κατατάσσονται σε ειδική κατάσταση πελατών και οι μελλοντικές πωλήσεις γίνονται με προπληρωμές με έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα πιστωτικά όρια των πελατών κατά κανόνα καθορίζονται με βάση τα όρια ασφάλισης που λαμβάνονται για αυτούς από τις ασφαλιστικές εταιρίες και εν συνεχεία διενεργείται ασφάλιση των απαιτήσεων βάσει των ορίων αυτών.

Ανάλογα με το ιστορικό του πελάτη και την ιδιότητα του, ο Όμιλος ή η Εταιρία για την εξασφάλιση των απαιτήσεων ζητά, όπου αυτό είναι δυνατό, εμπράγματες ή άλλες εξασφαλίσεις (π.χ. εγγυητικές επιστολές).

Ο Όμιλος και η Εταιρία σχηματίζουν πρόβλεψη απομείωσης σε συγκεκριμένες περιπτώσεις έκθεσης σε κίνδυνο που αντιπροσωπεύει την εκτίμησή για ζημιές που έχει υποστεί σχετικά με εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, αλλά και για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές στο πλαίσιο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9.

Επενδύσεις

Οι επενδύσεις ταξινομούνται με βάση το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν. Η Διοίκηση αποφασίζει την κατάλληλη ταξινόμηση της επένδυσης κατά το χρόνο απόκτησης της και επανεξετάζει την ταξινόμηση σε κάθε ημερομηνία παρουσίασης. Η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα υπάρξει φαινόμενο αθέτησης πληρωμών για τις επενδύσεις αυτές.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στον κίνδυνο ο Όμιλος ή η Εταιρία να μη μπορέσουν να εκπληρώσουν τις χρηματοοικονομικές τους υποχρεώσεις εμπρόθεσμα. Η προσέγγιση του Ομίλου και της Εταιρίας σχετικά με τη διαχείρισης ρευστότητας είναι πρωτίστως να διασφαλίζει ότι πάντα θα υπάρχει αρκετή ρευστότητα για να εκπληρώνονται οι πάσης φύσεως υποχρεώσεις εμπρόθεσμα, τόσο κάτω από κανονικές αλλά και κάτω από αντίξοες συνθήκες, χωρίς να πραγματοποιούνται μη αποδεκτές ζημιές ή να διακινδυνεύει η φήμη του Ομίλου και της Εταιρίας.

Για την αποφυγή των κινδύνων ρευστότητας ο Όμιλος και η Εταιρία διενεργούν πρόβλεψη ταμιακών ροών για περίοδο έτους κατά τη σύνταξη του ετήσιου προϋπολογισμού, και μηνιαία κυλιόμενη πρόβλεψη τριών μηνών έτσι ώστε να εξασφαλίζουν ότι διαθέτουν αρκετά ταμιακά διαθέσιμα για να καλύψουν τις λειτουργικές τους ανάγκες, συμπεριλαμβανομένης της κάλυψης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων τους. Η πολιτική αυτή δε λαμβάνει υπόψη της τη σχετική επίδραση από ακραίες συνθήκες που δεν μπορούν να προβλεφθούν.

Στο παρελθόν, ο Όμιλος Ελληνικά Καλώδια δεν έχει αντιμετωπίσει ποτέ προβλήματα στη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων του, την ανανέωση των γραμμών κεφαλαίου κίνησης ή την αναχρηματοδότηση των μακροπρόθεσμων δανείων του. Η Διοίκηση αναμένει ότι κάθε απαιτούμενη αποπληρωμή των τραπεζικών διευκολύνσεων θα καλυφθεί από τις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες ή από μη χρησιμοποιημένα πιστωτικά όρια, τα οποία έχουν εξασφαλιστεί για την εξυπηρέτηση κεφαλαιακών απαιτήσεων. Όσον αφορά στη χρηματοδότηση έργων, ο Όμιλος έχει εξασφαλίσει τα απαραίτητα κεφάλαια μέσω πιστοληπτικών γραμμών χρηματοδότησης έργων (project finance). Τέλος, οι σχετικές υποχρεώσεις προς προμηθευτές είναι άτοκες και εξοφλούνται σε διάστημα μέχρι τριών μηνών. Συνεπώς, δεν υπάρχει σημαντικός κίνδυνος ρευστότητας καθότι ο Όμιλος και η Εταιρία προβαίνουν στην εμπρόθεσμη εκπλήρωση των πάσης φύσεως υποχρεώσεών τους.

Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς συνίσταται στον κίνδυνο ότι οι αλλαγές στις τιμές της αγοράς, όπως οι συναλλαγματικές ισοτιμίες, επιτόκια και τιμές πρώτων υλών, θα επηρεάσουν τα αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρίας ή την αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχουν. Ο σκοπός της διαχείρισης του κινδύνου αγοράς είναι ο έλεγχος της έκθεσης του Ομίλου και της Εταιρίας στον κίνδυνο αυτό, στο πλαίσιο αποδεκτών παραμέτρων, με παράλληλη βελτιστοποίηση της απόδοσης διαχείρισης του.

Ο Όμιλος και η Εταιρία βασίζουν τόσο τις αγορές όσο και τις πωλήσεις τους σε χρηματιστηριακές τιμές/δείκτες για τη τιμή του χαλκού και των λοιπών μετάλλων που χρησιμοποιούν και εμπεριέχονται στα προϊόντα. Ο κίνδυνος από τη διακύμανση των τιμών των μετάλλων καλύπτεται με πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου (hedging) (συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης – futures –option- στο 'London Metal Exchange – LME'). Ο Όμιλος και η Εταιρία όμως δεν καλύπτουν με πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου (hedging) όλο το βασικό απόθεμα λειτουργίας, με αποτέλεσμα τυχόν πτώση των τιμών μετάλλων να μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τα αποτελέσματά, μέσω υποτίμησης των αποθεμάτων.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος και η Εταιρία είναι εκτεθειμένοι σε συναλλαγματικό κίνδυνο στις πωλήσεις, στις αγορές και στα δάνεια σε νόμισμα διαφορετικό από το λειτουργικό νόμισμά, το οποίο είναι το Ευρώ.

Το κύρια τραπεζικά δάνεια του Ομίλου και της Εταιρίας είναι σε Ευρώ. Οι τόκοι δανεισμού είναι επίσης σε Ευρώ, δηλαδή σε νόμισμα ίδιο με αυτό των ταμειακών ροών που προκύπτουν από τις λειτουργικές δραστηριότητες.

Σε σχέση με άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις εκφρασμένα σε ξένα νομίσματα, ο Όμιλος και η Εταιρία εξασφαλίζουν ότι η έκθεσή σε συναλλαγματικό κίνδυνο διατηρείται σε αποδεκτό επίπεδο αγοράζοντας ή πωλώντας ξένα νομίσματα σε τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες όπου θεωρείται απαραίτητο για να αντιμετωπιστούν βραχυπρόθεσμες ανισορροπίες.

Κίνδυνος επιτοκίων

Ο Όμιλος και η Εταιρία χρηματοδοτούν τις επενδύσεις σε κεφαλαιουχικό εξοπλισμό καθώς και τις ανάγκες σε κεφάλαια κίνησης, κυρίως μέσω τραπεζικού δανεισμού, με αποτέλεσμα να επιβαρύνονται

τα αποτελέσματά με χρεωστικούς τόκους. Αυξητικές τάσεις στα επιτόκια θα έχουν αρνητική επίπτωση στα αποτελέσματα λόγω επιπλέον κόστος δανεισμού.

Διαχείριση κεφαλαίου

Η πολιτική του Διοικητικού Συμβουλίου συνίσταται στη διατήρηση μιας ισχυρής κεφαλαιακής βάσης, ώστε να διατηρείται η εμπιστοσύνη των επενδυτών, πιστωτών και της αγοράς στον Όμιλο και στην Εταιρία και να διασφαλίζεται η μελλοντική ανάπτυξη των δραστηριοτήτων. Το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων, η οποία ορίζεται ως η σχέση των καθαρών κερδών διαιρεμένα με το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων. Το Διοικητικό Συμβούλιο επίσης παρακολουθεί το επίπεδο των μερισμάτων στους μετόχους κοινών μετοχών.

Η Εταιρία δεν διαθέτει συγκεκριμένο πλάνο επαναγοράς μετοχών.

Δεν υπήρξαν αλλαγές στην προσέγγιση του Ομίλου και της Εταιρίας σχετικά με τη διαχείριση του κεφαλαίου κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Η Εταιρία δεν υπόκειται σε εξωτερικά επιβεβλημένες κεφαλαιουχικές υποχρεώσεις.

Ο συνολικός δανεισμός του Ομίλου και της Εταιρίας σε σχέση με την καθαρή θέση αυτού κατά την ημερομηνία αναφοράς έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Σύνολο δανειακών υποχρεώσεων	284.760	233.069	180.232	136.029
Μείον: Χρηματικά διαθέσιμα	*(28.278)*	*(9.103)*	*(18.337)*	*(6.466)*
Καθαρός δανεισμός	**256.481**	**223.966**	**161.895**	**129.563**
Σύνολο καθαρής θέσης	77.243	80.462	81.306	82.287
Σχέση δανεισμού προς ίδια κεφάλαια	**3,32**	**2,78**	**1,99**	**1,57**

Η επιδείνωση του παραπάνω δείκτη οφείλεται κυρίως στην χρηματοδότηση των κεφαλαιουχικών επενδύσεων μέσω τραπεζικού δανεισμού και αναμένεται να βελτιωθεί τα επόμενα έτη, μέσω της αναμενόμενης λειτουργικής κερδοφορίας τόσο του Ομίλου όσο και της Εταιρίας.

29.1 Πιστωτικός κίνδυνος

Έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο

Η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αντιπροσωπεύει τη μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο.
Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς ήταν:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις – Μη-κυκλοφορούν ενεργητικό	738.662	939.302	336.063	425.567
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις - Κυκλοφορούν ενεργητικό	114.709.627	84.964.827	75.932.736	55.145.246
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	42.913.207	26.757.683	28.095.087	14.318.144
	158.361.496	**112.661.812**	**104.363.886**	**69.888.958**
Μείον:				
Προκαταβολές	(2.186.151)	(332.661)	(141.241)	(126.658)
Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις	(1.734.174)	(2.167.452)	(754.993)	(276.572)
Λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	(4.176.820)	(1.530.802)	(3.076.802)	(897.604)
Σύνολο	**150.264.351**	**108.630.898**	**100.390.851**	**68.588.123**

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο για τις απαιτήσεις κατά την ημερομηνία του ισολογισμού ανά γεωγραφική περιοχή ήταν:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Ελλάδα	72.581.200	60.330.911	38.294.331	35.208.614
Λοιπές χώρες Ευρωπαϊκής Ένωσης	75.697.306	46.374.285	60.110.675	31.595.523
Λοιπές χώρες Ευρωπαϊκές χώρες	575.093	324.186	575.093	324.186
Αμερική (Βόρεια και Νότια)	982.139	784.891	982.139	784.891
Λοιπές χώρες	428.612	816.624	428.612	674.909
Σύνολο	**150.264.351**	**108.630.898**	**100.390.851**	**68.588.123**

Το υπόλοιπο των απαιτήσεων από πελάτες κατά την ημερομηνία αναφοράς αναφέρεται σε μεγάλες δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, κορυφαίους βιομηχανικούς ομίλους και πελάτες χονδρικής.

Ζημιές απομείωσης

Η ενηλικίωση των εμπορικών απαιτήσεων κατά την ημερομηνία αναφοράς ήταν:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Ενήμερα	135.728.328	103.138.246	87.355.869	63.304.587
- Καθυστερημένα έως 6 μήνες	11.145.265	5.071.415	10.772.818	5.070.843
- Καθυστερημένα πάνω από 6 μήνες	3.390.758	421.237	2.262.163	212.693
Σύνολο	**150.264.351**	**108.630.898**	**100.390.851**	**68.588.123**

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων, καθώς και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων αναλύεται ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ:

Ποσά σε Ευρώ	**2018**			**2017**		
	Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	**Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία**	**Σύνολο**	**Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις**	**Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	3.325.261	-	3.325.261	4.625.600	-	4.625.600
Ποσά που αναγνωρίστηκαν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων						
Ζημιά απομείωσης	-	97.317	97.317	-	-	-
(Αντιστροφή) πρόβλεψης απομείωσης	(190.346)	(3.890)	(194.236)	-	-	-
	(190.346)	**93.427**	**(96.919)**	**-**	**-**	**-**
Διαγραφή	-	-	-	(1.300.339)	-	(1.300.339)
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής	1.009.579	148.242	1.157.821	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**4.144.495**	**241.669**	**4.386.164**	**3.325.261**	**-**	**3.325.261**

ΕΤΑΙΡΙΑ:

Ποσά σε Ευρώ	2018			2017		
	Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	**Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία**	**Σύνολο**	**Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις**	**Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	2.031.690	-	2.031.690	2.031.690	-	2.031.690
Ποσά που αναγνωρίστηκαν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων						
Ζημιά απομείωσης	-	97.317	97.317	-	-	-
(Αντιστροφή) πρόβλεψης απομείωσης	(156.155)	-	(156.155)	-	-	-
	(156.155)	**97.317**	**(58.838)**	**-**	**-**	**-**
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής	952.319	123.363	1.075.682	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**2.827.854**	**220.680**	**3.048.534**	**2.031.690**	**-**	**2.031.690**

Το μεγαλύτερο μέρος των απαιτήσεων των πελατών είναι ασφαλισμένες σε ασφαλιστικές εταιρίες, για την περίπτωση αδυναμίας είσπραξης αυτών. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, ήταν ασφαλισμένο το 77% και 76% των οφειλόμενων ποσών από τρίτους, προς τον όμιλο και την Εταιρία, αντίστοιχα.

Επιπλέον, υπάρχουν οι ακόλουθες εξασφαλίσεις για την εγγύηση των απαιτήσεων και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Εξασφάλιση με πιστωτική εγγύηση	5.071.552	1.152.459	5.071.552	1.152.459
Υποχρεώσεις που δύνανται να συμψηφιστούν με απαιτήσεις	8.312.347	1.074.609	8.312.347	1.074.609

Όταν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης, η πρόβλεψη για αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες σε σχέση με εμπορικές απαιτήσεις και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία υπολογίζεται σε επίπεδο πελάτη.

Για απαιτήσεις και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία χωρίς ένδειξη απομείωσης, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στην εμπειρία από ιστορικές πιστωτικές ζημιές σε συνδυασμό με προβλέψεις για μακροοικονομικούς παράγοντες που επηρεάζουν τον πιστωτικό κίνδυνο, όπως ο κίνδυνος χώρας και οι κίνδυνοι που συνδέονται με τους κλάδους των πελατών.

Τα ποσοστά των αναμενόμενων ζημιών επικαιροποιούνται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς.

Η Διοίκηση θεωρεί ότι η σχηματισμένη πρόβλεψη την 31 Δεκεμβρίου 2018 αντανακλά την καλύτερη δυνατή εκτίμηση και ότι το λογιστικό υπόλοιπο των πελατών και των λοιπών απαιτήσεων προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

29.2 Κίνδυνος ρευστότητας

Τα ακόλουθα είναι οι συμβατικές λήξεις των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων των αναλογούντων τόκων:

ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά σε Ευρώ	**2018**				
	Έως 1 έτος	**Από 1 έως 2 έτη**	**Από 2 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**	**Σύνολο 31.12.2018**
Τραπεζικός δανεισμός & Factoring χωρίς αναγωγή	160.448.774	681.559	970.485	-	**162.100.818**
Ομολογιακά Δάνεια	12.628.029	20.712.881	67.758.055	54.235.799	**155.334.764**
Παράγωγα	528.917	-	-	-	**528.917**
Συμβατικές υποχρεώσεις	58.863.973	-	-	-	**58.863.973**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	106.467.392	2.148.098	2.265.043	-	**110.880.533**
Σύνολο	**338.937.085**	**23.542.539**	**70.993.583**	**54.235.799**	**487.709.005**

Ποσά σε Ευρώ	**2017**				
	Έως 1 έτος	**Από 1 έως 2 έτη**	**Από 2 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**	**Σύνολο 31.12.2017**
Τραπεζικός δανεισμός & Factoring χωρίς αναγωγή	126.490.798	711.496	1.650.258	-	**128.852.553**
Ομολογιακά Δάνεια	62.718.018	5.620.679	17.591.035	44.468.016	**130.397.748**
Παράγωγα	54.217	-	-	-	**54.217**
Συμβατικές υποχρεώσεις	1.610.262	-	-	-	**1.610.262**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	105.898.803	2.264.891	4.440.743	-	**112.604.436**
Σύνολο	**296.772.098**	**8.597.066**	**23.682.036**	**44.468.016**	**373.519.217**

ΕΤΑΙΡΙΑ

Ποσά σε Ευρώ	**2018**				
	Έως 1 έτος	**Από 1 έως 2 έτη**	**Από 2 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**	**Σύνολο 31.12.2018**
Τραπεζικός δανεισμός & Factoring χωρίς αναγωγή	100.524.226	-	-	-	**100.524.226**
Ομολογιακά Δάνεια	8.623.825	14.466.169	55.024.241	15.395.550	**93.509.786**
Παράγωγα	27.946	-	-	-	**27.946**
Συμβατικές υποχρεώσεις	15.916.805	-	-	-	**15.916.805**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	56.024.473	-	-	-	**56.024.473**
Σύνολο	**181.117.276**	**14.466.169**	**55.024.241**	**15.395.550**	**266.003.236**

Ποσά σε Ευρώ	**2017**				
	Έως 1 έτος	**Από 1 έως 2 έτη**	**Από 2 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**	**Σύνολο 31.12.2017**
Τραπεζικός δανεισμός & Factoring χωρίς αναγωγή	65.849.638	-	-	-	**65.849.638**
Ομολογιακά Δάνεια	59.484.532	1.620.199	4.237.219	-	**65.341.951**
Παράγωγα	52.928	-	-	-	**52.928**
Συμβατικές υποχρεώσεις	1.455.032	-	-	-	**1.455.032**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	58.193.168	-	-	-	**58.193.168**
Σύνολο	**185.035.297**	**1.620.199**	**4.237.219**	**-**	**190.892.716**

Ο Όμιλος και η Εταιρία έχουν εγκεκριμένες γραμμές πίστωσης με τις συνεργαζόμενες τράπεζες και δεν προβλέπεται να αντιμετωπίσουν πρόβλημα ρευστότητας για την κάλυψη των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεών τους.

29.3 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η έκθεση του Ομίλου και της Εταιρίας σε συναλλαγματικό κίνδυνο έχει ως ακολούθως:

ΟΜΙΛΟΣ

31.12.2018

Ποσά σε Ευρώ	**ΔΟΛ ΗΠΑ**	**ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ**	**ΛΟΙΠΑ**	**ΣΥΝΟΛΟ**
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	1.417.702	6.433.195	1.386.542	**9.237.438**
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	-	-	-	**-**
Διαθέσιμα	2.843.872	706.550	8.408	**3.558.829**
Δανεισμός	-	(1.870.189)	-	**(1.870.189)**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	(1.475.179)	(232.680)	90.896	**(1.616.963)**
Συμβατικές υποχρεώσεις	-	-	-	**-**
	2.786.394	**5.036.877**	**1.485.845**	**9.309.116**
Παράγωγα για αντιστάθμιση των παραπάνω κινδύνων (Ονομαστική αξία)	(1.206.380)	(7.902.028)	(1.250.830)	**(10.359.237)**
	1.580.014	**(2.865.151)**	**235.015**	**(1.050.122)**

31.12.2017

Ποσά σε Ευρώ	**ΔΟΛ ΗΠΑ**	**ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ**	**ΛΟΙΠΑ**	**ΣΥΝΟΛΟ**
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	1.354.510	11.428.401	590.218	**13.373.128**
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	-	-	-	**-**
Διαθέσιμα	378.024	210.372	144	**588.540**
Δανεισμός	-	(2.628.790)	-	**(2.628.790)**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	(1.392.972)	(837.600)	19.140	**(2.211.433)**
Συμβατικές υποχρεώσεις	-	-	-	**-**
	339.561	**8.172.383**	**609.502**	**9.121.446**
Παράγωγα για αντιστάθμιση των παραπάνω κινδύνων (Ονομαστική αξία)	(696.808)	(8.857.241)	-	**(9.554.049)**
	(357.247)	**(684.858)**	**609.502**	**(432.603)**

ΕΤΑΙΡΙΑ

31.12.2018

Ποσά σε Ευρώ	**ΔΟΛ ΗΠΑ**	**ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ**	**ΛΟΙΠΑ**	**ΣΥΝΟΛΟ**
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	1.403.733	6.433.195	1.386.542	**9.223.469**
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	-	-	-	**-**
Διαθέσιμα	2.768.066	705.439	8.408	**3.481.913**
Δανεισμός	-	(1.870.189)	-	**(1.870.189)**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	(906.661)	(234.151)	-	**(1.140.812)**
Συμβατικές υποχρεώσεις	-	-	-	**-**
	3.265.138	**5.034.295**	**1.394.949**	**9.694.382**
Παράγωγα για αντιστάθμιση των παραπάνω κινδύνων (Ονομαστική αξία)	(3.194.287)	(7.902.028)	(1.250.830)	**(12.347.145)**
	70.851	**(2.867.733)**	**144.119**	**(2.652.763)**

31.12.2017

Ποσά σε Ευρώ	**ΔΟΛ ΗΠΑ**	**ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ**	**ΛΟΙΠΑ**	**ΣΥΝΟΛΟ**
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	1.341.584	11.428.401	590.218	**13.360.203**
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	-	-	-	**-**
Διαθέσιμα	335.692	209.240	144	**545.075**
Δανεισμός	-	(2.628.790)	-	**(2.628.790)**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	(764.816)	(327.566)	19.140	**(1.073.242)**
Συμβατικές υποχρεώσεις	-	-	-	**-**
	912.461	**8.681.284**	**609.502**	**10.203.247**
Παράγωγα για αντιστάθμιση των παραπάνω κινδύνων (Ονομαστική αξία)	(696.808)	(7.997.551)	-	**(8.694.359)**
	215.653	**683.733**	**609.502**	**1.508.888**

Οι συναλλαγματικές ισοτιμίες που χρησιμοποιήθηκαν κατά χρήση έχουν ως εξής:

	Μέση ισοτιμία		**Τρέχουσα ισοτιμία (spot rate) στη λήξη της χρήσης**	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Δολάριο ΗΠΑ (USD)	1,1810	1,1297	1,1450	1,1993
Λίρα Αγγλίας (GBP)	0,8847	0,8767	0,8945	0,8872

Ανάλυση ευαισθησίας:

ΟΜΙΛΟΣ

	Αποτέλεσμα		Ίδια κεφάλαια	
Ποσά σε Ευρώ	**Ισχυροποίηση**	**Αποδυνάμωση**	**Ισχυροποίηση**	**Αποδυνάμωση**
2018				
USD (10% Μεταβολή)	175.557	(143.638)	175.557	(143.638)
GBP (10% Μεταβολή)	(318.350)	260.468	(318.350)	260.468
2017				
USD (10% Μεταβολή)	(39.694)	32.477	(39.694)	32.477
GBP (10% Μεταβολή)	(76.095)	62.260	(76.095)	62.260

ΕΤΑΙΡΙΑ

	Αποτέλεσμα		Ίδια κεφάλαια	
Ποσά σε Ευρώ	**Ισχυροποίηση**	**Αποδυνάμωση**	**Ισχυροποίηση**	**Αποδυνάμωση**
2018				
USD (10% Μεταβολή)	7.872	(6.441)	7.872	(6.441)
GBP (10% Μεταβολή)	(318.637)	260.703	(318.637)	260.703
2017				
USD (10% Μεταβολή)	23.961	(19.605)	23.961	(19.605)
GBP (10% Μεταβολή)	75.970	(62.158)	75.970	(62.158)

Μία μείωση/αύξηση κατά 10% του Ευρώ έναντι των παρακάτω νομισμάτων στις 31 Δεκεμβρίου θα αύξανε (μείωνε) τα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα κατά τα ποσά που αναφέρονται παραπάνω. Η ανάλυση αυτή υποθέτει ότι όλες οι άλλες μεταβλητές, και ιδιαίτερα τα επιτόκια, παραμένουν σταθερά.

29.4 Κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων

Κατά την ημερομηνία αναφοράς, τα έντοκα χρηματοοικονομικά μέσα του Ομίλου και της Εταιρίας κατά επιτοκιακό κίνδυνο έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Σταθερού επιτοκίου				
Στοιχεία παθητικού	36.419.941	35.355.178	-	-
Κυμαινόμενου επιτοκίου				
Στοιχεία παθητικού	248.340.019	197.713.993	180.232.494	136.028.814
	284.759.960	**233.069.171**	**180.232.494**	**136.028.814**

Ανάλυση ευαισθησίας:

Μία μεταβολή κατά 0,25% των επιτοκίων κατά την ημερομηνία αναφοράς θα αύξανε (μείωνε) τα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα κατά τα ποσά που παρουσιάζονται παρακάτω. Η ανάλυση αυτή υποθέτει ότι όλες οι άλλες μεταβλητές, και ιδιαίτερα οι συναλλαγματικές ισοτιμίες, παραμένουν σταθερές.

ΟΜΙΛΟΣ

	31/12/2018		31/12/2017	
Επίδραση σε Ευρώ στα Αποτελέσματα χρήσεως και τα Ίδια κεφάλαια	**Αύξηση κατά 0,25%**	**Μείωση κατά 0,25%**	**Αύξηση κατά 0,25%**	**Μείωση κατά 0,25%**
Χρηματοοικονομικά μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου	(626.572)	626.572	(564.060)	564.060

ΕΤΑΙΡΙΑ

	31/12/2018		31/12/2017	
Επίδραση σε Ευρώ στα Αποτελέσματα χρήσεως και τα Ίδια κεφάλαια	**Αύξηση κατά 0,25%**	**Μείωση κατά 0,25%**	**Αύξηση κατά 0,25%**	**Μείωση κατά 0,25%**
Χρηματοοικονομικά μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου	(480.755)	480.755	(348.511)	348.511

29.5 Εύλογες αξίες

Εύλογες αξίες έναντι λογιστικών αξιών

Η εύλογη αξία των ακόλουθων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που επιμετρώνται στο αποσβεσθέν κόστος προσεγγίζει τη λογιστική αξία τους:

- Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις
- Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα
- Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις
- Δάνεια

Το μεγαλύτερο ύψος του υπολοίπου των κονδυλίων «Απαιτήσεις από πελάτες» και «Προμηθευτές & λοιπές υποχρεώσεις» έχει περιορισμένη διάρκεια ληκτότητας (*μέχρι ένα έτος*) και κατά συνέπεια εκτιμάται ότι το λογιστικό υπόλοιπο αυτών των κονδυλίων προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Ειδικότερα, η λογιστική αξία των δανείων θεωρείται ότι προσεγγίζει επαρκώς την εύλογη αξία τους καθώς:

- το 87% των δανείων σε ενοποιημένο επίπεδο και το 100% σε επίπεδο Εταιρίας αφορά σε δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου, τα οποία προσεγγίζουν τα τρέχοντα επιτόκια της αγοράς.
- Σχετικά με τα μέσα σταθερού επιτοκίου (Ευρώ 36,4 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018), ο έλεγχος της εύλογης αξίας με βάση τα τρέχοντα επιτόκια της αγοράς υποδηλώνει ότι η εύλογη αξία τους επίσης προσεγγίζει τη λογιστική αξία τους.

Οι επενδύσεις σε μετοχικούς τίτλους στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων περιλαμβάνουν την επένδυση στην ΔΙΑ.ΒΙ.ΠΕ.ΘΙΒ (λογιστική αξία επένδυσης στις 31 Δεκεμβρίου 2018: Ευρώ 218.136), θυγατρική της μητρικής εταιρίας Viohalco. Λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων της συνδεδεμένης εταιρίας, οι κινήσεις της εύλογης αξίας της επένδυσης είναι επουσιώδεις σε σύγκριση με τις 31 Δεκεμβρίου 2017.

Ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών προϊόντων βάσει της αποτίμησης αυτών σε εύλογες αξίες

Παρατίθεται κατωτέρω πίνακας ταξινόμησης των χρηματοοικονομικών προϊόντων ανάλογα με την ποιότητα των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας:

- Επίπεδο 1: χρηματοοικονομικά προϊόντα που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες με τη χρήση τιμών ενεργούς αγοράς
- Επίπεδο 2: χρηματοοικονομικά προϊόντα που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες με τη χρήση άλλων αδιαμφισβήτητα αντικειμενικών τιμών εκτός ενεργούς αγοράς
- Επίπεδο 3: χρηματοοικονομικά προϊόντα που αποτιμώνται βάσει εκτιμήσεων του Ομίλου και της Εταιρίας καθώς δεν υπάρχουν παρατηρήσιμα δεδομένα στην αγορά.

ΟΜΙΛΟΣ	**2018**			**2017**		
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Λοιπές Επενδύσεις	-	-	218.136	-	-	218.136
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	-	429.782	-	675.953	-	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού	(27.946)	(500.971)	-	-	(54.217)	-
Σύνολο	**(27.946)**	**(71.189)**	**218.136**	**675.953**	**(54.217)**	**218.136**

ΕΤΑΙΡΙΑ	**2018**			**2017**		
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Λοιπές Επενδύσεις	-	-	218.136	-	-	218.136
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	-	429.782	-	674.053	-	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού	(27.946)	-	-	-	(52.928)	-
Σύνολο	**(27.946)**	**429.782**	**218.136**	**674.053**	**(52.928)**	**218.136**

30. Δεσμεύσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

30.1 Υποχρεώσεις από λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις

Ο Όμιλος και η Εταιρία μισθώνουν επιβατικά Ι.Χ και κεφαλαιουχικό εξοπλισμό με λειτουργικές μισθώσεις. Τα μελλοντικά πληρωτέα συνολικά μισθώματα έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Έως 1 έτος	647.674	599.364	424.536	432.533
Από 1-5 έτη	1.151.491	978.824	735.410	694.892
	1.799.164	**1.578.188**	**1.159.946**	**1.127.425**

30.2 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Ο Όμιλος και η Εταιρία έχουν ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις σε σχέση με τράπεζες, λοιπές εγγυήσεις και άλλα θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητάς τους, ως εξής:

Υποχρεώσεις:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Εγγυήσεις για εξασφάλιση υποχρεώσεων προς προμηθευτές	8.346.270	13.407.495	7.749.296	12.818.695
Παραχωρημένες υποθήκες και προσημειώσεις – πάγιου εξοπλισμού (ονομαστική αξία)	140.846.800	140.846.800	91.846.800	91.846.800
Εγγυήσεις για εξασφάλιση καλής εκτελέσεως συμβάσεων με πελάτες	89.008.158	61.343.638	68.681.054	47.641.430
Εγγυήσεις για λήψη επιχορηγήσεων	13.929.024	13.929.024	5.217.024	5.217.024
Λοιπές υποχρεώσεις	9.338.910	721.184	6.518.210	696.984
	261.469.162	**230.248.141**	**180.012.384**	**158.220.933**

Κεφαλαιουχικές δεσμεύσεις:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Ενσώματα πάγια στοιχεία	5.869.314	8.053.058	1.209.924	1.318.058

30.3 Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις

Οι φορολογικές υποχρεώσεις της Εταιρίας και των θυγατρικών της για ορισμένες χρήσεις δεν έχουν εξεταστεί από τις φορολογικές αρχές, με συνέπεια να μην έχουν καταστεί οριστικές για τις χρήσεις αυτές.

Η Διοίκηση του Ομίλου δεν αναμένει να προκύψουν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις στο πλαίσιο τυχόν ελέγχων από φορολογικές αρχές.

Οι χρήσεις 2011 έως 2016 παραμένουν ανέλεγκτες φορολογικά από τις Ελληνικές φορολογικές αρχές. Για την παραπάνω περίοδο δεν έχουν εκδοθεί πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης από τον εκλεγμένο κατά Κ.Ν. 2190/1920 τακτικό ελεγκτή καθώς η Εταιρία για τις χρήσεις 2011 έως 2015 δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις ελέγχου ενώ για την χρήση 2016 σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ.1034/2016 επήλθαν σημαντικές τροποποιήσεις αναφορικά με το ετήσιο πιστοποιητικό που εκδίδεται από Νόμιμους Ελεγκτές και ελεγκτικά γραφεία, με συνέπεια για τα φορολογικά έτη 1.1.2016 - 31.12.2016, 1.1.2017 - 31.12.2017 και 1.1.2018 - 31.12.2018 οι διατάξεις του άρθρου 65α ν 4174/2013 να τροποποιηθούν και να μην είναι πλέον υποχρεωτική η έκδοση φορολογικού πιστοποιητικού από τον τακτικό ελεγκτή της Εταιρίας.

Τα σχετικό πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης για τη χρήση 2017 εκδόθηκε με «σύμφωνη γνώμη» και δεν περιείχε επιφυλάξεις.

Για την χρήση 2018, η Εταιρία έχει υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 65Α του Ν. 4174/2013. Ο έλεγχος αυτός βρίσκεται σε εξέλιξη και η σχετική έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης αναμένεται να χορηγηθεί μετά τη δημοσίευση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018. Το αποτέλεσμα του ελέγχου εκτιμούμε ότι δεν θα έχει σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις.

Επιπρόσθετα, βάσει κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου, οι Ελληνικές φορολογικές αρχές μπορεί να επιλέξουν την Εταιρία για φορολογικό έλεγχο στο πλαίσιο των ελέγχων που διενεργούν σε εταιρίες που έλαβαν πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης με σύμφωνη γνώμη του ορκωτού ελεγκτή. Στην περίπτωση αυτή, οι Ελληνικές φορολογικές αρχές έχουν το δικαίωμα να διενεργήσουν φορολογικό έλεγχο των χρήσεων που θα επιλέξουν, λαμβάνοντας υπόψη την εργασία για την έκδοση του πιστοποιητικού φορολογικής συμμόρφωσης. Η Εταιρία δεν έχει λάβει καμία εντολή ελέγχου από τις φορολογικές αρχές για τις ανέλεγκτες χρήσεις. Η Εταιρία δεν αναμένει να προκύψουν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις στο πλαίσιο ελέγχου των Ελληνικών φορολογικών αρχών.

31. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ως συνδεδεμένα μέρη της Εταιρίας θεωρούνται οι θυγατρικές της εταιρίες, τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου, καθώς και οι θυγατρικές και οι συγγενείς εταιρίες του Ομίλου VIOHALCO SA/NV.

Αντίστοιχα, ως συνδεδεμένα μέρη του Ομίλου θεωρούνται οι θυγατρικές και οι συγγενείς εταιρίες του Ομίλου VIOHALCO SA/NV καθώς και τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας και των Θυγατρικών της.

Τα υπόλοιπα των συναλλαγών του Ομίλου και της Εταιρίας με συνδεδεμένα μέρη και τα σχετικά με τις συναλλαγές αυτές αποτελέσματα έχουν ως εξής:

Ι. Συναλλαγές με θυγατρικές εταιρίες

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Απαιτήσεις	-	-	2.813.659	8.316.495
Υποχρεώσεις	-	-	1.836.871	6.913.177
Πωλήσεις προϊόντων και λοιπά έσοδα	-	-	28.688.033	31.018.110
Αγορές προϊόντων και λοιπά έξοδα	-	-	97.470.842	73.629.824

ΙΙ . Συναλλαγές με μητρική εταιρία*

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Απαιτήσεις	-	12.096	-	12.096
Υποχρεώσεις	2.036.311	2.241.434	688.844	893.967
Πωλήσεις προϊόντων και λοιπά έσοδα	80.538	14.755	80.538	14.755
Αγορές προϊόντων και λοιπά έξοδα	254.802	238.199	254.802	238.199

*: Περιλαμβάνονται η ενδιάμεση μητρική CENERGY S.A και η τελική μητρική VIOHALCO SA/NV.

ΙΙΙ. Συναλλαγές με θυγατρικές του Ομίλου VIOHALCO SA/NV

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Απαιτήσεις	30.354.338	34.264.399	13.334.488	4.565.299
Υποχρεώσεις	17.716.975	17.798.628	11.552.625	7.502.387
Πωλήσεις προϊόντων και λοιπά έσοδα	150.001.469	129.042.484	93.704.665	71.333.937
Αγορές προϊόντων και λοιπά έξοδα	65.844.731	45.256.579	39.598.343	29.662.930

ΙV. Μέλη ΔΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε Ευρώ	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Αμοιβές	842.963	758.479	561.662	564.837

Όλες οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τους γενικά αποδεκτούς εμπορικούς όρους και θα διευθετηθούν εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

32. Μεταγενέστερα γεγονότα

Εντός του 2019, η εταιρεία απέκτησε την «Β.Ε.ΜΕΤ Α.Ε. Βιομηχανικές, Επενδυτικές, και Εμπορικές Μετάλλων και άλλων προϊόντων Επιχειρήσεις Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία» έναντι Ευρώ 32.400.

Στις 30 Μαΐου 2019 το Δ.Σ. της Εταιρίας αποφάσισε την απόσχιση του κλάδου παραγωγής, διάθεσης και εμπορίας παντός τύπου και μορφής επισμαλτωμένων συρμάτων περιελίξεως χαλκού και αλουμινίου της Εταιρίας και εισφορά του στην 100% θυγατρικής της Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία «Β.Ε.ΜΕΤ Α.Ε. Βιομηχανικές, Επενδυτικές, και Εμπορικές Μετάλλων και άλλων προϊόντων Επιχειρήσεις Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία». Ως ημερομηνία κατάρτισης της Λογιστικής Κατάστασης των περιουσιακών στοιχείων του εισφερόμενου κλάδου ορίστηκε η 31η Δεκεμβρίου 2018. Τα ενοποιημένα μεγέθη του Ομίλου Ελληνικά Καλώδια δεν θα επηρεαστούν από τον μετασχηματισμό.

Τον Ιούνιο του 2019, η θυγατρική εταιρία Fulgor έλαβε νέο πενταετές ομολογιακό δάνειο ύψους Ευρώ 10 εκατ. από μεγάλη ελληνική τράπεζα για την αναχρηματοδότηση υφιστάμενου δανεισμού και την κάλυψη κεφαλαίου κίνησης μονιμότερου χαρακτήρα. Το ομολογιακό δάνειο φέρει ευνοϊκούς όρους τιμολόγησης ενώ οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την δανειακή σύμβαση δεν διαφέρουν ουσιωδώς με τους όρους των δανείων που είχε συνάψει στο παρελθόν η θυγατρική.

* *

Αθήνα, 28 Ιουνίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	ΕΝΑ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΑΤΣΟΛΑΣ	**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΣΣΑΣ**	**ΑΛΕΞΙΟΣ ΑΛΕΞΙΟΥ**	**ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΩΝΑΣ**
ΑΚ 034042	**ΑΝ 094051**	**Χ 126605**	**ΑΕ 035000**
			ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΔΕΙΑΣ Ά ΤΑΞΗΣ : 0011130

Γ. Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.
Στρατηγού Τόμπρα 3
153 42 Αγία Παρασκευή
Ελλάδα
Τηλέφωνο: +30 210 60 62 100
Φαξ: +30 210 60 62 111

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή

Προς τους Μετόχους της
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ Α.Ε.

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ Α.Ε. (η «Εταιρεία») που αποτελούνται από την Εταιρική και Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2018, τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Καταστάσεις Συνολικού Εισοδήματος, Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και Ταμειακών Ροών της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις Σημειώσεις που περιλαμβάνουν περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ Α.Ε. και των θυγατρικών αυτής (ο «Όμιλος») κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 και τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση Γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα της Ελεγκτικής (ΔΠΕ), όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας «Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Λογιστών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Άλλο Θέμα

Εφιστούμε την προσοχή σας στο γεγονός ότι οι Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας για την προηγούμενη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 δεν είναι ελεγμένες από Ορκωτό Ελεγκτή.

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές, Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του δικτύου ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Cooperative ("KPMG International"), ενός Ελβετικού νομικού προσώπου. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Ορκωτοί Ελεγκτές
ΓΕΜΗ 001352601000
www.kpmg.com/gr

Ευθύνη της Διοίκησης επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις στο σύνολό τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη, είτε σε λάθος, και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που λαμβάνονται με βάση αυτές τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Στα πλαίσια του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας.

- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.

— Καταλήγουμε σε συμπέρασμα για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το αν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Αν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ή, αν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

— Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

— Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί αυτών των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη Διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του Άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

(α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των Άρθρων 150 και 153 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

(β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αθήνα, 11 Ιουλίου 2019

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.
ΑΜ ΣΟΕΛ 114

Νικόλαος Βουνισέας, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
ΑΜ ΣΟΕΛ 18701